

Final decision
From
S. Anand Singh
A

190

VOL - 190

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Tuesday, the 12th March, 2013

Vol. IV-No. 1

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Page
Obituary References	(1) 1

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. _____

PUNJAB VIDHAN SABHA

Tuesday, the 12th March, 2013

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Doctor Charnjit Singh Atwal) in the Chair.

OBITUARY REFERENCES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਪਾਲ ਜੀ ਸੈਣੀ, ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 9 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 15 ਮਾਰਚ, 1942 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਅਹਿਸਾਨਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼ਕਰਗੜ੍ਹ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ 1997 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਹਲਕਾ ਸੁਜਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਜੰਗਲਾਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ ਕਮੇਟੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਵਾਸੂ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਸੀ. ਵੀ ਸਾਨੂੰ 16 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 8 ਜਨਵਰੀ, 1921 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਸਤਰੀ ਵਕੀਲ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਲ 1958 ਤੋਂ 1970 ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਐਮ.ਐਲ.ਸੀ. ਰਹੇ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੂਮੈਨ ਸੈਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਛੱਜੂ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 15 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 3 ਅਗਸਤ, 1928 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸੁੱਖਚੱਕ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼ਕਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮਿਤੀ 20 ਮਾਰਚ, 1967 ਤੋਂ 23 ਅਗਸਤ, 1968 ਤੱਕ ਪਠਾਨਕੋਟ ਹਲਕੇ ਤੋਂ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਜਨਸੰਘ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਸਾਲ 1965 ਤੋਂ 1971 ਦੀ ਲੜਾਈ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਅੰਦੋਲਨ, ਹਿੰਦੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹੇ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 3 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਜੂਨ, 1923 ਨੂੰ ਪਾਤੜਾਂ ਮੰਡੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਾਲ 1977 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਾਣਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਭੱਠਾ ਮਾਲਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਓਪਰੇਟਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 22 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਸੋਵੀਅਤ ਅੰਬੈਸੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਸਕੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਉੱਘੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 2 ਜੂਨ, 1923 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਟਾਂਗਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਹਰਸ਼ਾ ਛੀਨਾ ਮੋਰਚੇ” ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਉਹ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ ਸੰਗਠਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰਹੇ।

ਗਿਆਨੀ ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 4 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ, 1908 ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਧੁਰਾ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲ ਬਤੌਰ ਸਕੱਤਰ, ਜਨਰਲ ਮੈਂਬਰ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਸਾਲੇ “ਖਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ” ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਲ 1970 ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਿਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਅਤੇ 1970 ਤੋਂ 1996 ਤੱਕ ਬਤੌਰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਰਹੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 16 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਜੀ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 26 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 14 ਮਾਰਚ, 1927 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੁੱਦਕੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 3 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਾਲ 1918, ਪਿੰਡ ਮਾਨਕ, ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਰੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਆਲਕੋਟ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮਿਤੀ 11.4.1940 ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇ ਅਤੇ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮੂਰਤੀ ਵਡੇਰਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 4 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 90 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ” ਅਤੇ “ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ” ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 27 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 84 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 10 ਨਵੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 85 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰੁਲਦੂ ਰਾਮ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 1927 ਨੂੰ ਬਨੂੜ, ਤਹਿਸੀਲ ਰਾਜਪੁਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 11 ਫਰਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 27 ਮਈ, 1926 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ, ਪਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ “ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ” ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਰਹੇ।

ਸਰਦਾਰ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 26 ਜਨਵਰੀ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਜਨਵਰੀ, 1922 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਨੇਤਾ ਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਦੀ “ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ” ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ “ਤਾਮਿਰ-ਪੱਤਰ” ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ “ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ” ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਗਨ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਦਕਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਮਿਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾ ਸਕਦੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਰਤਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਰਦਾਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਲੋਚਕ ਲੇਖਕ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਸਿੱਬਲ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾਮਿਨੀ, ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਤੀ 27.2.2013 ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਮਰਡਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨਕੋਦਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਾ-ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡਮੁੱਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਦ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੀਏ, ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਈਏ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ। ਸਦਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, ਮਿਤੀ 13 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥੱਗਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

*10.14 ਵਜੇ
ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, ਮਿਤੀ 13 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਹੋਰ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ

Original with:
 Punjab Vidhan Sabha
 Digitized by:

© 2013

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ
ਕੰਟਰੋਲਰ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਟਾਈਪਸੈੱਟ ਕਰਵਾਕੇ ਛਾਪੀ
ਗਈ।

For checking, please
Chingh
24/2/15

S. Jaswinder Singh

117 26/5 21

24/2

al. mro.

**PUNJAB VIDHAN SABHA
DEBATES
13th March, 2013
Vol. IV - No. 2
OFFICIAL REPORT**

CONTENTS

	Page
Starred Questions and Answers	(2) 1
Observation by the Hon'ble Speaker	(2) 4
Starred Questions and Answers (<i>Resumption</i>)	(2) 5
Walk-out	(2) 20
Starred Questions and Answers (<i>Resumption</i>)	(2) 20
Announcements by the Hon'ble Speaker reg.	
(i) Panel of Chairmen	(2) 30
(ii) Laying of Governor's Address on the Table of the House	(2) 30
Announcement by the Secretary	(2) 80
Ruling by the Hon'ble Speaker	(2) 81
Announcement by the Hon'ble Chief Minister	(2) 82
Call Attention Notices under rule 66	(2) 84
Presentation of the First Report of the Business Advisory Committee	(2) 85
Papers laid on the Table of the House	(2) 88
Matters raised during Zero Hour	(2) 88

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. _____.

Motion of Thanks & Discussion on Governor's Address	(2)	96
Short Adjournments of the House	(2)	97
Motion of Thanks and Discussion on Governor's Address (<i>Resumption</i>)	(2)	98
Dharna	(2)	106
Motion of Thanks and Discussion on Governor's Address (<i>Resumption</i>)	(2)	106
Extension of Time of the Sitting of the House	(2)	110
Motion of Thanks and Discussion on Governor's Address (<i>Resumption</i>)	(2)	111
Pandemonium in the House	(2)	112
Appendix	(i)	

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
1.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ	ਨਿਆਂ, ਪ੍ਰਸੋਨਲ, ਬਿਜਲੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਸਾਇੰਸ- ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ।
2.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ	ਗ੍ਰਹਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ, ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ।
3.	ਸ਼੍ਰੀ ਚੁਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਮੰਤਰੀ।
4.	ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ	ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਤਰੀ।
5.	ਸਰਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ, ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ
6.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹੜ	ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਮਾਮਲੇ, ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਮੰਤਰੀ।

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
7.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ।
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ	ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ।
9.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ	ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂਕਰਨ ਮੰਤਰੀ।
10.	ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ	ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ
11.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜਿਆਨੀ	ਵਣ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ।
12.	ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ	ਮਾਲ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ, ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਮੰਤਰੀ।
13.	ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ	ਸਿੱਖਿਆ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ।
14.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ	ਸਨਅਤਾਂ ਤੇ ਵਣਜ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਰੀ
15.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰੀ।
16.	ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
1.	ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ	ਸਿੰਚਾਈ
2.	ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ	ਜੰਗਲਾਤ, ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ।
3.	ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨਸ	ਜੇਲ੍ਹਾਂ/ ਸੈਰ - ਸਪਾਟਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ।
4.	ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ।
5.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ.ਤੇ ਮ.)
6.	ਸਰਦਾਰ ਮਨਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ
7.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼	ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਚੰਦਰ	ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
9.	ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ	ਸਹਿਕਾਰਤਾ
10.	ਸਰਦਾਰ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੁਲਾਰੀਆ	ਸਿੱਖਿਆ
11.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
12.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬੇਹਾਲੀ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ
13.	ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ
14.	ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ	ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਵਣਜ
15.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਫ. ਨਿਸਾਰਾ ਖਾਤੂਨ (ਫਰਜ਼ਾਨ ਆਲਮ)	ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ

੨੦੨੫

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
16.	ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ	ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ
17.	ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਗਰਗ	ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ
18.	ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ	ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭਲਾਈ
19.	ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ	ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ
20.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ

PUNJAB VIDHAN SABHA
Wednesday, the 13th March, 2013

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Doctor Charnjit Singh Atwal) in the Chair.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਲ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਜੀ।

ਪਿੰਡ ਸਲੋਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ

***661. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ:** ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਲੋਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ: ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਲੋਹ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਹਾਲ ਦੀ ਘੱਟੀ ਪੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ 6 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਦਸੰਬਰ, 2013 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਪਿੰਡ ਸਲੋਹ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸਕੀਮ ਸਿਰਫ ਉਸ ਪਿੰਡ ਲਈ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੰਟੈਮੀਨੇਟਿਡ ਵਾਟਰ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੈਡੈਮਿਕ ਵਗੈਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦਸੰਬਰ, 2013 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਫਸੋਸ ਕਰ ਆਵਾਂਗੀ। ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ 200 ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਪ ਬਿਲਕੁਲ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੈਂਡ ਪੰਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਪਿੰਡ ਸਲੋਹ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਛੱਪੜ ਹਨ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਬੀਬੀ ਜੀ, ਟੂ ਦਿ ਪੁਆਇੰਟ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਉਹ ਛੱਪੜ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਦੇ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਨਿਕਾਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ as soon as possible ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

Mr. Speaker: Thank you.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਇਹ ਕੁਐਸਚਨ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ। ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਅਵਾਜ਼ਾਂ: ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਓ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਤਾਂ ਪੁੱਛੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛ ਲੈਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਰ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ? because it is a call attention topic. ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਬੀਬੀ ਜੀ, ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਤਾਂ ਪੁੱਛੋ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛੋ। ਟਾਈਮ ਵੇਸਟ ਨਾ ਕਰੋ।

Smt. Guriqbal Kaur: Sir, It is very well-connected to my topic.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਛੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਸਲੋਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਨ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਪਿੰਡ ਹੋਰ ਹਨ: ਬਰਸੀਆਂ, ਕਰੀਮਪੁਰ, ਪੰਨੂਮਾਜਰਾ, ਗੋਰਖਪੁਰ ਅਤੇ ਜਫਰਪੁਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਕੀਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਕਰੀਮਪੁਰ ਅਤੇ ਪੰਨੂਮਾਜਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਮਈ, 2013 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੰਮ ਨਵੰਬਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਫੰਡ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 2-3 ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਨਿਬੜ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਟਾਈਮ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਐਕਸਪੀਡੀਟ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦਿਕਬਾਲ ਕੌਰ: ਪੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਅਗਲਾ ਕੁਐਸਚਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਜੀ। I Would request you to indulge. ਇਹ ਫਸਟ ਟਾਈਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ If she is not very well aware of the procedure you should accommodate. Please Speaker Sahib, there is a difference between Headmaster and Hon'ble Speaker.

Mr. Speaker: I am a student.

Shri Sunil Jakhar: You should respect the sentiments expressed by a Member, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਬਹਿ ਜਾਓ-ਬਹਿ ਜਾਓ, Sir, this is not the way. If there is a request by a member, you should accommodate.

Mr. Speaker: I am also concerned. ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ..

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਮੈਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਸਦਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਹੁਣ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, I have taken up this issue. Speaker Sahib, time and again, even in the meeting we had a couple of days ago, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਜਵਾਬ ਹਨ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜ ਦਿਆ ਕਰੋ ਪਰ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੀ।

Shri Sunil Jakhar: Sir, we cannot brush aside the matter.

ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁਐਸਚਨ ਐਂਡ ਰੈਫਰੈਸਿਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ

[Shri Sunil Jakhar]

ਹੈ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਦਨ ਦੀ ਜਿਸ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ, ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 48 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। **Speaker Sahib, I want you to fix responsibility.** ਜੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉੱਤਰ 24 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਪਰ ਹੁਣ ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਇੱਥੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। **What about the first timer?** ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹੇ ਕਿਵੇਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛ ਸਕੇਗਾ? **Do not brush it aside,** ਮੈਡਮ ਜੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣੇ ਹਨ। ਪਲੀਜ਼।

OBSERVATION BY THE HON'BLE SPEAKER

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਲਵੋ ਹੁਣ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਐਤਕੀਂ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ, ਉਹ 48 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸੈਕਟਰੀਏਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਆਨਰੇਬਲ ਮਨਿਸਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕੁਐਸਚਨ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਔਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁੱਛ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ। ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। (ਵਿਘਨ)ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਹੋਰ ਹੈ... ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਵੋ....(ਵਿਘਨ)....

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ** ** (ਵਿਘਨ)

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਤੁਸੀਂ ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਹੈ.....(ਵਿਘਨ)

** ** Expunged as ordered by the Hon'ble Speaker.

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ। ਫਿਰ ਸਾਡੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰੈੱਸ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 18 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ-ਛੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਉ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਉ ਕਰ ਦੇਈਏ, ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਇਹ ਕੋਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟ ਦੇ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਕਰਕੇ be sure, ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਉਨੀਆਂ ਕੁ ਹਨ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਐਡੀਟਰ/ਮਾਲਕ ਜੋ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਦੇਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਛੇ-ਛੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਐਡਜਸਟ ਕਰਾਂਗੇ?

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ। ** **

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS (RESUMPTION)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਕਿ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ...। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਮੈਂ ਕਰ ਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਭਗਤ ਚੂਨੀ ਲਾਲ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜੀ ਨੂੰ ਅਲਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜੀ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਤਾਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਆਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ ਜੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਉ। (ਵਿਘਨ) ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਆਈ ਸੀ।

** ** Expunged as ordered by the Hon'ble Speaker.

ਸੀਵਰੇਜ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ

***603. ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ:** ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕਸਬਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ: ਸੀਵਰੇਜ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੌਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1688.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 4220.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਪਾਸ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੌਮਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਰਬਨ ਰਿਨਿਊਅਲ ਮਿਸ਼ਨ-2 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਂ ਜੀ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ, ਟੂ ਦੀ ਪੁਆਇੰਟ ਹੀ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬਰਸਾਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੀਵੇਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਔਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਇਆ ਤੇ ਪੇਪਰ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਇਆ। ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿੱਚ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਹੈ, ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਔਰ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੀਵਰੇਜ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਵਰੇਜ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ? ਇਹ

ਟਾਈਮ ਬਾਉਂਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕ ਹਾਂ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਸਿੱਧਾ ਕੁਐਸਚਨ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀਵਰੇਜ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ: ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛੋ, ਲੈਕਚਰ ਨਾ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਂ ਜੀ, ਭਗਤ ਜੀ ਉਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸੈਂਟਰ ਵਲੋਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜਿਹੜੇ ਮਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਭੇਜੋ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। (ਬੰਪਿੰਗ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਂ ਜੀ, ਸੈਕਿੰਡ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ, ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਂ ਜੀ, ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮਤੇ ਆ ਗਏ। ਬਸ ਠੀਕ ਹੈ, ਉਹ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ..... (ਵਿਘਨ).....(ਸ਼ੋਰ) ਮਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਹਲਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। That can not be allowed. Please sit down.

ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ**.... (ਵਿਘਨ)...(ਸ਼ੋਰ)
ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨਹੀਂ ਕੰਗ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਸੈਪਰੇਟ ਕੁਐਸਚਨ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਪਰੇਟ ਪੁੱਛੋ। (ਵਿਘਨ).....(ਸ਼ੋਰ...)
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਵਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ਕਰ ਔਰ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਲਈ ਸੀ..... (ਵਿਘਨ)....(ਸ਼ੋਰ)
 Nothing should be recorded. ਕੁਐਸਚਨ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਪਰੇਟ ਦੇ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸੈਪਰੇਟ ਕੁਐਸਚਨ ਦੇ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ).....(ਸ਼ੋਰ) ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕੰਗ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਐਸਚਨ ਸੈਪਰੇਟ ਦੇ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ....) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨੈਕਸਟ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ ਜੀ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 573 ਅਤੇ 544

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

**ਬਲਾਕ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ
 ਸਬੰਧਿਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ**

***612. ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ:** ਕੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਭੋਲੇਕੇ ਦੀਆਂ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਕੀ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲੇ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ: ਪਿੰਡ ਭੋਲੇਕੇ ਬਲਾਕ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ/ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੰਡ ਦੇ 202 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਅਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

** Not recorded as ordered by the Chair

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ, 6-6 ਮਹੀਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਰੇ ਹੋਇਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਵਾਬ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ ਪਰ ਜਵਾਬ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੀ। ਇਨਕੁਆਰੀ ਲਈ ਡੀ.ਸੀ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ, ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸਰਪੰਚ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਕੁਆਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 20 ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦਿਵਾਓ ਜੀ ਕਿ ਉਸ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਦੋਂ ਕਰੋਗੇ? ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੋਗੇ?.... (ਵਿਘਨ).....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ। ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਟਫੱਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਰ, ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦੇਣ ਦਿਓ।(ਵਿਘਨ).....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਕੁਐਸਚਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦਿਵਾਓ ਕਿ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?(ਵਿਘਨ)....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਕੁਐਸਚਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਰ, ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦਿਵਾਓ। ਆਹ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ who's responsible for this ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਦੱਸੋ ਜੀ, ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੌਂਗਲੂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਲਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾਲ ਬੰਦ ਕਰੋ ਜੀ। This should not be done.

ਮੰਤਰੀ: ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੋ, ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਸੁਣੋ। ਸਵਾਲ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ। ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਕੁਐਸਚਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਹੀ। ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਹੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਕਰਨ।

ਮੰਤਰੀ: ਬੈਠੋ, ਬੈਠੋ, ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਜਿਹੜੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਚਲਦੀ ਹੈ...

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਫਾਈਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 20 ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਕਿ ਪੇਂਡੂਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਐਸਚਨ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਕ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਭੋਲੇਕੇ ਦੀਆਂ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਕੀ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲੇ ਹਨ? ਇਸੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ 20 ਬੰਦੇ ਇਨਇਲੀਜੀਬਲ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 20 ਗਲਤ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ, ਤੁਸੀਂ ਜਿਹੜਾ ਕੁਐਸਚਨ ਦਿੱਤਾ, ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਕੁਐਸਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ? (.....ਵਿਘਨ) ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਤੀ ਸਵਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕੀ ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ.....)

ਸਰਦਾਰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ 20 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਦੇਣ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਚੀਜ਼ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਐਸਚਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਐਵੇ ਹੀ ਨਾ ਉਲਝਾਈ ਜਾਓ। ਹਾਂ ਜੀ, ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਿਉਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਐਸੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਡੈੱਡ ਹਨ, ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨਇਲੀਜਿਬਲ ਹਨ। ਸੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਡਿਟੇਲ ਮੰਗੀ ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਇਨਇਲੀਜਿਬਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਕਿਸ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਔਰ ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਐਕਸ਼ਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਕਰਾਂਗੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਜੋਗਾ ਨੰਦ ਰਜਵਾਹੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ

*548. **ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ:** ਕੀ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

- (ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਰਹਿੰਦ ਫੀਡਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਜੋਗਾ ਨੰਦ ਰਜਵਾਹੇ ਦੀ NFL ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰਗੜ੍ਹ ਤੱਕ ਸਫ਼ਾਈ ਕਦੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ;
- (ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਰਜਵਾਹੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ:

- (ੳ) ਜੋਗਾ ਨੰਦ ਰਜਵਾਹਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹਿਮਣ ਰਜਵਾਹਾ ਹੈ ਜੋ ਬਠਿੰਡਾ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੀ ਬੁਰਜੀ 389388/ਸੱਜਾ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਟੇਲ ਆਰ.ਡੀ. 83813 ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ 25.55 ਕਿ.ਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈੱਡ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਬਹਿਮਣ ਆਰ.ਡੀ. 47918 ਤੱਕ ਮਹੀਨਾ 7/2012 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਥੱਲੇ ਟੇਲ ਤੱਕ ਨਿਕਾਸ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਲੰਟੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸਫ਼ਾਈ ਮਹੀਨਾ 7/2012 ਦੌਰਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
- (ਅ) ਹਾਂ ਜੀ, ਫੰਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਹਿਮਣ ਰਜਵਾਹਾ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਨਵ-ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਨੁਮਾਨ ਜਿਸ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਲਾਗਤ 1504.86 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੱਸੀ 32 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲੂਰੇਤਾ ਸਾਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ ਇਹ ਕੱਸੀ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਕੱਸੀ ਦੀ ਇੰਨੀ ਕੁ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੱਸੀ ਚੱਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਕੱਸੀ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 300-300 ਕਿੱਲੋ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿੰਨਾ ਵੀ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੁੱਛੋ, ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਦੱਸੋ ਜੀ, ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ 1504 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੀ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ ਜੀ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ

*635. ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

- (ੳ) ਕੀ ਸਾਲ 2009-10 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ;
- (ਅ) ਕੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ,

- (ੳ) ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਸਾਲ 2009-10 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 2013 ਤੱਕ ਵਰ੍ਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਸਾਲ ਜਿੰਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

2009 3409

2010 6244

2011 5519

2012 5039

2013 660 (ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ-2013 ਤੱਕ)

- (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰੀ ਭੱਤਾ ਅਦਾਇਗੀ ਰੂਲ, 1978 ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ (ਹੁਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ) ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 1-07-2005 ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ/ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਾਰ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਮੁਤਾਬਕ ਬੇਕਾਰ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:-

1 ਅੰਨੇ, ਗੁੰਗੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀ:

(ੳ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 450 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

(ਅ) ਗਰੈਜੂਏਟ/ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 600 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

2. ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪੰਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀ:-

(ੳ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 225 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

[ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰੀ]

ਅ) ਗਰੈਜੂਏਟ/ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 300 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

3 ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀ:

(ੳ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਅੰਡਰ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

(ਅ) ਗਰੈਜੂਏਟ/ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰਾਰਥੀ : 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ

ਅਤੇ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ 352655 ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ, 2013 ਤੱਕ 355997 ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 352655 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ-ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2006 ਦੇ 9ਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ, **before Parliamentary election** ਉਸ ਦੀ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਸ ਟਾਈਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ 951013 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਹੜੀ ਫਿਗਰ ਮੰਨੀਏ? ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਫਿਗਰ ਮੰਨੀਏ ਜਾਂ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਫਿਗਰ ਮੰਨੀਏ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਫਿਗਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, 9 ਲੱਖ ਦੀ, ਇਹ ਸਾਲ 2009 ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋਕ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਜਿਹੜੀ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ 5400 ਜਾਂ 6200 ਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 21000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰਸੋਂ ਵੀ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ 2 ਲੱਖ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੱਸੋਗੇ। ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 20,000 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਲੱਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਪੂਰੀ ਕਰੋਗੇ?

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ) (ਬੈਠੋ, ਬੈਠੋ): 54,000 ਇਕੱਲੇ ਟੀਚਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਲੂਕਾ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿਣ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਹ ਆਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਗਿਣਤੀ ਮੈਂ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿਆਂਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਦੋ ਲੱਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਓਗੇ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹਾਂ ਜੀ। ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਾਂ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਡਿਮਾਂਡਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕੈਟੇਗਰੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅੰਨੇ, ਗੁੰਗੇ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਦੂਸਰੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪੰਗ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਏ ਹਨ....

ਮੰਤਰੀ: ਜਿਹੜੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 1000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਭੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 3 ਸਾਲ ਲਈ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦਿਖਾ ਕੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਵਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਟਾਈਮ ਤੇ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਵਗੈਰਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਦਾ ਹੀ ਅਖਬਾਰ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ 16 ਵੇਕੈਂਸੀਜ਼ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹਨ, ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਬੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ। ਟੈਰੀਟੋਰੀਅਲ ਆਰਮੀ ਵਿੱਚ 16 ਵੇਕੈਂਸੀਜ਼ ਨਿਕਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 20000 ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। It is a continuous process.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਹ ਕਨਸਰਨਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ।

Shri Sunil Jakhar: My question to the Hon'ble Minister is that the Nodal Agency for training i.e. CPIET ਜਿਸ ਨੂੰ Centre for Public Youth Training and Employment ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ exactly on 14 September, 2012 coincidence ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੰਪਲੇਂਟ ਲੱਗੀ ਕਿ ਸੀਪਾਈਟ ਜਿਹੜੀ ਨੋਡਲ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਘਪਲਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਂਡ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਾਇਕ ਬਣਾਏਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੰਪਲੇਂਟ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। Would the Hon'ble Minister please to state the position of the enquiry report? ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਦਿਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਰਿਲੇਟਿਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Shri Sunil Jakhar: It is related to this question, Sir. How you are going to generate employment for the unemployed youth?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਰ, ਜਿਹੜਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, It is different. Where is the question of enquiry. ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦੇਣ। ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਰਿਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦਿਆਂਗੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚੱਜ ਨਾਲ ਪਰਾਪਰਲੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ....।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਪਲੀਜ਼ ਸਿਟ ਡਾਊਨ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਕਲੀਅਰਲੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਆਪਣੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ to become employable ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਯੂਥ ਵਾਸਤੇ ਹੈ। (.....ਵਿਘਨ.....)

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੱਜ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਓ। I stand on personal explanation. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਰਸਨਲ ਐਕਸਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਡਿਪਟੀ ਸੀ.ਐਮ.) ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੱਜ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ। I may be wrong. ਮੈਂ ਕੋਈ ਲੰਮਾ-ਚੌੜਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ Rs. 1,000 unemployment allowance to the educated unemployed(ਵਿਘਨ)

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੈਡ-ਲਾਈਨ ਹੈ। 2-3 ਪੇਜ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੋਗੇ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹਾਸਾ) ਤੁਸੀਂ ਨਾਲ ਦੇ ਪੇਜ ਪੜ੍ਹੋ। If you look at the detail. ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਲੈਰਟੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਡਿਟੇਲ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਡਿਟੇਲ ਪੜ੍ਹੋ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, my point is proven. ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਤਾਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਿਖਾਵਾ ਹੋਰ ਹੈ, ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਹੈ। ਹਾਥੀ ਦੇ ਦਾਂਤ ਖਾਨੇ ਕੇ ਔਰ ਦਿਖਾਨੇ ਕੇ ਔਰ....(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਬੈਠੋ ਜੀ। ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ। (ਵਿਘਨ.....)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।)

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਇੱਕ ਮਿੰਟ, ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੇ ਪੇਜ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੋਗੇ ਤਾਂ ਕਲੈਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਥੇ ਤਾਂ ਹਾਥੀ ਦੇ ਦਾਂਤ ਖਾਨੇ ਕੇ ਔਰ ਦਿਖਾਨੇ ਕੇ ਔਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। (ਵਿਘਨ.....)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਬੈਠ ਜਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਸਿਲੈਕਟਿਵ ਰੀਡਿੰਗ ਨਾ ਕਰਨ। ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਲੈਕਟਿਵ ਰੀਡਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਬੈਠੋ ਜੀ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ। (ਵਿਘਨ.....)

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਜੀ, ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਪੇਜ ਨੰਬਰ 21 ਪੜ੍ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸਿਲੈਕਟਿਵ ਰੀਡਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਵਿਘਨ.....) No, no it is not headlines. I say go into the detail and not the selective reading. ਸਿਲੈਕਟਿਵ ਰੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਸੌ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ.....) ਆਹ ਦੇਖੋ ਜੀ, ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਇਹ ਪੇਜ ਨੰਬਰ 21 ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਪਲਾਇਬਿਲਟੀ ਅਲਾਊਂਸ ਕੀ ਹੈ? "Rs. 1000 will be given to unemployed youths belonging to the economically weaker sections to acquire vocational skills and to pursue for the studies to become employable."

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਪਲਾਇਬਿਲਟੀ ਅਲਾਊਂਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਨ-ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਅਲਾਊਂਸ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।)

ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਵੀ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਭੋਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਲਝਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਟੀਸਫਾਈ ਕਰੋ। ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ ਠੋਕ ਕੇ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਾਂ।(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨਹੀਂ, ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਗੱਲ ਨਿੱਬੜ ਗਈ ਹੈ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸੀ.ਐਮ. ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿ ਦੇਣ ਕਿ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਇੱਕ ਮਿੰਟ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਂਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਮਿੰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਟੂਰਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਮੁਆਫ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਗਾਈ ਰੱਖੇ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਹ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕੱਟੀ ਰੱਖੀਆਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰੈਡੀਬਿਲਟੀ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ 2012 ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ 2017 ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰੈਡੀਬਿਲਟੀ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤਾਂਗੇ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ.....(ਵਿਘਨ)....

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 1000 ਰੁਪਿਆ ਦਿਉਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿਉ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਅਸੀਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਮਿਟਡ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਕਾਪੀ ਹੈ, ਉਸ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“Rs. 1000 will be given to unemployed youths belonging to the economically weaker sections to acquire vocational skills and to pursue for the studies to become employable.”

ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਹੀ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਐਪਰੀਸ਼ੀਏਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। I appreciate the frustration ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ਼ੂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ।

Shri Sunil Jakhar: This is ** ** . ** **

Mr. Speaker: Not to be recorded. *** ਸ਼ਬਦ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। Please sit down. Not to be recorded. Next. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ ਜੀ। (ਵਿਘਨ).....

** Not recorded as ordered by the Chair.

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੀ.ਐਲ.ਪੀ. ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। Are you aware of this ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Mr. Sunil Jakhar: Are you aware of this, Speaker Sahib. ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਵੇਖ ਲਵਾਂਗਾ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, First of all, this is not in my knowledge. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਵੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ। Everything is under the Vidhan Sabha proceedings. I don't know, first of all. ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੇ ਹੋ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ....।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸੀ.ਐਲ.ਪੀ.ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Walk-out

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਗਏ।)

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS (RESUMPTION)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ ਜੀ।

ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਨੂੰ ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ

***582. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ:** ਕੀ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਨੂੰ ਸਬ-

** Not recorded as ordered by the Chair.

ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ: ਹਾਂ ਜੀ। ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਨੂੰ ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਅਜੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ: ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ 25-26 ਪਿੰਡ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਹੈ ਔਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੋਗੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦਸਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਡਿਮਾਂਡ ਬਾਰੇ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤਹਿਸੀਲ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ.ਸੀ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਮੈਂਟਸ ਮੰਗਵਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਮੰਗਵਾਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਮੈਂਟਸ ਆ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ: ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਘੁੱਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

***546. ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ:** ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

- (ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਘੁੱਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖ਼ਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ;
- (ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਖ਼ਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ?

ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ:

- (ੳ) ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਘੁੱਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਜੋ ਹੁਣ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ, ਘੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਵਾਰ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 17 ਹੈ (ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਤੇ ਹੈ) ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (ਅ) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ, ਘੁੱਦਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ, ਘੁੱਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਅਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਵਿਸ਼ੇਵਾਰ ਗਿਣਤੀ
1.	ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ	01
2.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਕੰਪਿਊਟਰ	01
3.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਪੰਜਾਬੀ	02
4.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ	02
5.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਗਣਿਤ	01
6.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਇਕਨਾਮਿਕਸ	01
7.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਪੋਲ. ਸਾਇੰਸ	01
8.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਹਿਸਟਰੀ	01
9.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ	01
10.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਕਮਰਸ	02
11.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਫਿਜ਼ਿਕਸ	01
12.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਕੈਮਿਸਟਰੀ	01
13.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਬਾਇਓਲੋਜੀ	01
14.	ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ	01
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	17

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੀ ਉੱਚੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਰੂਰਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਸਲੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ 17 ਟੀਚਰ ਹਨ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੋ ਟੀਚਰ, ਇੱਕ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਥ ਦੀ ਹਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋੜ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਐਡਹਾਕ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, I want to bring it to the notice of worthy Minister Sahib that they are not completing their tenure for which they are employed. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਵਿਸ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੈਨਿਊਰ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਔਰ ਉਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ 9 ਐਡਹਾਕ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਸਟਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਸਨ ਔਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਉਹ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਾਡੇ 9 ਰੈਗੂਲਰ ਟੀਚਰ ਆ ਜਾਣ ਪਲੱਸ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ according to strength of the college ਦੇ ਟੀਚਰ ਸਾਨੂੰ ਐਕਸਟਰਾ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ: ਸਰ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ, ਆਪ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਕਾਲਜ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਟੇਅ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸਟੇਅ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

Mr. Speaker: Thank you.

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ: ਧੰਨਵਾਦ ਸਰ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 636

(ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

***565. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ:** ਕੀ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

(ੳ) ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਿੰਨੀਆਂ- ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖ਼ਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਖ਼ਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ:

(ੳ) ਵੈਟਰਨਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫ਼ਸਰ, ਇੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਖ਼ਾਲੀ ਹੈ।

(ਅ) ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਖ਼ਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਆਮ ਬਦਲੀਆਂ ਸਮੇਂ ਭਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ: ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ? ਜਿਹੜੀ ਵੈਟਰਨਰੀ

ਅਫਸਰ ਦੀ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰਨਗੇ? ਬਦਲੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਪਿੱਛੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਆਮ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਕੇ ਭਰਾਂਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰਨਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੁਣ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀਆਂ ਆਮ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਲਾਗੇ ਤੋਂ ਐਡਜਸਟ ਕਰੀਏ, ਉੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ : ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 595**

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅਲਾਓ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 609 ਅਤੇ 614

(ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ

***571 ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ:** ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ-ਮੋਗਾ ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ, ਪਿੰਡ ਹਕੂਮਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵੱਲੋਂ 1997 ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕੀਤੀ 22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ/ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ

** For starred Question No. 595 and reply thereto please see Appendix to this Debates

ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ?

ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ: ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਜ਼ੀਰਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ, ਜ਼ੀਰਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂ ਹਰ ਸਹਾਇ ਵੀ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਪਿੰਡ ਹਕੂਮਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਲੋਂ 1997 ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਨਿਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ 22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮਲੂਕਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਆਪਾਂ ਦੱਸਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰ ਸਹਾਇ ਤੇ ਜ਼ੀਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 30-35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹਨ ਅੱਠ ਜਿਹੜੀ ਸੈਨਿਕ ਭਲਾਈ ਸਕੂਲ ਨੂੰ 22 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 15 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੰਮ ਬੰਦ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਥੇ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੇ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਮੈਂ ਛਾਉਣੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲੇਗੀ ਤਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਉਥੇ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਆਂਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦੂ: ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਧੰਨਵਾਦ। ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਜੀ।

ਮਿੰਨੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ

***578. ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ:** ਕੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੇ ਕਰੀਬ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਮਿੰਨੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.ਜ਼ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਿੰਨੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ। ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਬਸਿਡਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾਂ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਨਗਰ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਨਕਾ ਨਗਰ ਹੈ। 1970 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਅਨਾਊਂਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹ 1972 ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨਗਰ ਹੈ, ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਲਗਾ ਕੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਸਾਲ 2003 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2008 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਥੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੇ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਹੀ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਉਤੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੇ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾਈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਉਥੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਰੂਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਹੈ ਉਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਚਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਔਰ ਉਥੇ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਹੈ, ਇੱਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਫੌਰ ਦੀ ਹੈ।

(ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ)

ਅਸੀਂ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਉਥੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਰੂਰਲ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ, ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ, ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਫੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸਵੀਪਰ ਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਹੈ। ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਸਿਰਫ 3030 ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਔਰ ਜੇਕਰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਘਾਟ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦੇਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੂਇਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ

***596. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੁਖਮੈਲਪੁਰਾ:** ਕੀ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਨਹਿਰੀ ਸੂਇਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ: ਜੀ ਹਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰੀ ਸੂਇਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਥਰਡ ਪਟਿਆਲਾ ਫੀਡਰ ਅਤੇ ਮੋਹਲਗਵਾਰਾ ਰਜਬਾਹਾ ਸਿਸਟਮ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1008.16 ਅਤੇ 1285.03 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਾਲ 2013-2014 ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਮੋਹਲਗਵਾਰਾ ਰਜਬਾਹਾ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਜਬਾਹੇ/ਮਾਈਨਰਾਂ/ਸਬ ਮਾਈਨਰਾਂ ਦਾ ਸਿੰਚਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹਿੱਤ ਸਾਰੇ ਸਿਸਟਮਾਂ ਦੀ ਰੈਨੋਵੇਸ਼ਨ/ਮਾਡਰਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ/ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜਿਸ ਦੀ

ਲਾਗਤ 4128.43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਟਰਲ ਵਾਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਰਜਬਾਹੇ/ਮਾਈਨਰ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਲਾਗਤ 214.75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਜ਼ ਜਿਸ ਵੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਜਬਾਹੇ ਅਤੇ ਮਾਈਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਫੰਡਜ਼ ਮਿਲਣ ਤੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੁਖਮੈਲਪੁਰਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਲਕਾ ਘਨੌਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਰਜਬਾਹੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੱਚੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸੈਂਟਰਲ ਵਾਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਪਾਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਦੋਂ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੂਏ ਅਤੇ ਰਜਬਾਹੇ ਪੱਕੇ ਹੋਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਵਾਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ: ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 638, 639, 607

(ਸਬੰਧਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਲਵਾਂਗੇ। ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਹੈ।

Announcements by the Hon'ble Speaker Reg.

(i) Panel of Chairmen

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 13(1) ਅਧੀਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਭਾਪਤੀ ਨਾਮਾਵਲੀ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:-

1. ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ
2. ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ
3. ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ
4. ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ

(ii) Laying of Governor's Address on the Table of the House

ਮੈਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 18 ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 176(1) ਅਧੀਨ 11 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ADDRESS DELIVERED BY SHRI SHIVRAJ V. PATIL, GOVERNOR OF PUNJAB, ON MONDAY, THE 11TH MARCH, 2013 TO THE MEMBERS OF THE PUNJAB VIDHAN SABHA

Honourable Mr. Speaker and Hon'ble Members,

I deem it a privilege to welcome you to the second Budget Session of the 14th Punjab Vidhan Sabha.

1. We are meeting at a time when the country is facing many new challenges on several fronts. Vast economic disparities and their fall out in the form of widespread social discontent are among the more serious expressions of these challenges.

2. Maintaining peace and harmony in these changing times poses the greatest challenge to any elected government. When we look at the conditions prevailing in the whole of the country, we find growing levels of unrest and agitation in several parts of the country. There is, for example, the ideological issue of Naxalism affecting many parts of the country where the writ of the government simply does not fully run.

3. In all this landscape of despair and unrest, Punjab stands out as an oasis of peace and communal harmony. This is despite the great locational disadvantage of being a border state with a long and active border and our proximity to the international narco-terror transit zone. I am glad to say that the Government, which accords the highest priority to peace and communal harmony, has always been able to ensure the best law and order situation in the country.

4. But peace is not just a law and order issue. In a large country full of diversities, such as ours, it is a multi-dimensional issue, having strong economic political, religious and social dimensions. Maintenance of peace and harmony, therefore, requires a multi-dimensional approach. We have been urging the Government of India to remove the fundamental causes behind social unrest in many states through concrete political and economic initiatives.

5. Similarly we have been demanding major inputs to boost the farm and industrial economy of the state which has suffered major blows in the service of the nation. Agricultural production and growth have reached a point of stagnation and it needs a major push to kick start farm economy. One of the ways to achieve this is to make major investments in the field of crop diversification. The

[Mr. Speaker]

Government has been demanding a comprehensive economic package of Rs. 5000 crores for diversification in Green Revolution States. In the light of the factors which I have just spoken about, investment in agriculture sector should be seen not as a concession but a national investment, especially in the case of Punjab whose farmers have always made huge sacrifices in national interest.

6. Incentives granted by the Government of India to our neighbouring states have adversely affected our industry, resulting in large scale flight of capital from the state. The Govt. has been consistently demanding that either these concessions should be granted to the Industry in Punjab or the State of Punjab should be adequately compensated for the loss it suffered due to flight of industry from the State.

7. Last year, the brave and patriotic people of Punjab had elected the government for a historic back-to-back mandate for service in office. They received this mandate on the basis of their commitment to peace, communal harmony, overall inclusive development and good governance. Plus, they shirked the conventional politics of confrontation and mutual mudslinging and focused instead on a positive vote for performance.

8. This decision of the alliance partners in the government has altered the political mindset of the State: No government would now dare to go to the people without having a definite report card of the work done by it. In other words, through its bold political decision, the government has made accountability and transparency the cornerstone of the democratic- process in the state. After

a long, long time, democracy has acquired its true substance as a system of governance of the people, by the people and for the people.

9. The latest evidence that the people of the State are convinced and satisfied with the sincerity of purpose of the government in these tasks was provided by the resounding verdict in its favour in the just conducted by-election to the Punjab Vidhan Sabha from the Moga constituency, in which the alliance not only secured the seat but also substantially improved on the size of the popular mandate.

10. And this was by no means just an exception either. In the only other by-election since the assembly elections of January 2012, the SAD-BJP alliance received a thumping' mandate from the people in Dasuya, once again with a substantially improved margin. On behalf of the Government, I wish to thank and congratulate the people of these constituencies and also the Election Commission of India for ensuring a smooth , free and fair poll at both the places, Dasuya as well as Moga. The free and fair manner in which the whole poll process was complete is also a tribute to the Government's commitment to democratic values in the country.

11. In fact, the faith which the people have in the policies and programmes of the alliance partners, individually and together, is so strong now that they have swept every election they have contested, be it the Vidhan Sabha Elections, or the Lok Sabha poll. Somewhat away from their legitimate governmental duties but in pursuit of their commitment to peace, harmony and service of the people, they received thumping verdict from the Sikh masses in

[Mr. Speaker]

the elections to the Shiromani Gurdwara Parbhandak Committee (SGPC) and the Delhi Shiromani Gurdwara Management Committee (DSGMC). These victories confirmed the view that the people of all communities fully back them in the ideals that they pursue.

12. The government is fully committed to a strong, progressive and federal India, and firmly believes that strong States mean a strong nation. The Founding Fathers of our Constitution were fully aware of the vast diversities that run through the rich texture of Indian identity. They believed that both the regional aspirations and the nationalist sentiments must compliment each other. When the constitution was framed, the country had just emerged from centuries of foreign rule and therefore the Founding Fathers were of the view that as an interim measure, the federation of Indian states should be called a Union. And yet, they repeatedly emphasized the federal character of the country and provided for a balance of powers and responsibilities between the center and the states. They created a separate List exclusively for the States and decided that there should be no encroachment upon their rights by the center. This was the dominant spirit behind the creation of separate and mutually exclusive Lists for the center and the states, putting some other areas as a joint responsibility of the two, under the Concurrent List.

13. But unfortunately, over the years, this federal spirit of the Founding Fathers has been diluted and there has been a progressive erosion of powers given to the States in the Constitution, thus sacrificing the federal impulse to create a unitary structure and reducing the states to the

seeker of remedies at the doors of the center. The states are directly accountable to the people for all their needs of development and better quality of life. And the state governments are in the best position to understand and address the problems of the people at the cutting edge. They should therefore be given a free hand in choosing and financing development priorities of their regions. Central schemes are generally made without any reference to the varied needs of different states, and of different regions within the same state.

14. The government demands that the formula for devolution of funds be recast in favour of states and that funds allotted to them for spending on state specific requirements and plans. States should be given 50% share in revenue collected from states. The government also believes that in the interest of making India one of the strongest countries in the world, the time has come for a new, constructive re-look at and restructuring of the Constitution in the light of the vision of Founding Fathers who saw India as a strong federal country.

15. In addition to the problems being faced by every state in the country, the government is deeply concerned about the specific issues on which Punjab has faced discrimination and injustice at the hands of some central governments.

16. First of all, Punjabis were denied their legitimate right to have a State formed on the basis of their linguistic identity. But finally, when it was formed after a long and tough struggle and countless and huge sacrifices, it was discriminated against through the exclusion of vast Punjabi

[Mr. Speaker]

speaking areas. Our Capital City, Chandigarh, too was denied to us. Chandigarh has still not been transferred to Punjab even 47 years after it was decided that it would go to the State. Even the sacred commitments about the transfer of Chandigarh to Punjab made by the Government of India in July-August 1985 on the floor of the two Houses of the Parliament have not been honoured. The Government demands that Chandigarh and other Punjabi speaking areas be transferred to the State immediately.

17. Similarly, the State has been meted out a grave injustice in the river waters issue. Punjab's farmers have been coming to the rescue of the nation and upheld its honour in the comity of nations whenever it faced food shortages. However, in the process, the farmers have sacrificed the only two natural resources that they had: soil fertility and sub-soil water. Major parts of the State face the specter of turning into a desert if immediate correctives are not applied. Punjab seeks no favours; it only demands that its natural and constitutional right on river waters be protected as per the nationally and internationally accepted Riparian Principle. In India, this principle has been violated only in the case of Punjab.

18. For the same reason, the government is opposed to any national river water policy that is framed in violation of the Riparian Principle.

19. Apart from injustice on the economic and political fronts, the people of the state have suffered grievous blows to their religious psyche also. The brutal and inhuman massacre of innocent Sikhs in November in Delhi and some

other parts of the country in 1984 still remains a huge blot on the conscience of the nation. The guilty have still not been punished and many of them have in fact been rewarded with positions of power and honour by the Government of India. The government demands exemplary punishment to the guilty and comprehensive relief to families that suffered in this dark period. It is really a matter of disgrace that even 28 years after the tragedy struck thousands of innocents, the victims still await justice and relief.

20. The economy of the State, especially its industry, suffered immensely because of the concessions given by the Government of India to our neighbouring States. We kept requesting that to offset the disadvantage, either the same concessions be extended to Punjab also for a similar or same length of period as given to the neighbouring States or Punjab should be compensated with an adequate and just financial package. The Government demands that in all fairness and in keeping with the demands of justice, the center should give a liberal and comprehensive compensatory economic package to Punjab so that the damage suffered by its economy because of the Govt. of India's decision may be repaired.

21. The government is deeply concerned over the continuing ignominy and sufferings inflicted on our pious and brave womenfolk. In this, the Government is inspired by the message of the Great Gurus, saints and seers for the establishment of a society and it stands for the establishment of a society based on total gender equality and a place of high respect and dignity for women. It is committed not only to ensure an atmosphere of total safety

[Mr. Speaker]

and security for life and honour of our women but also is working decisively and purposefully for giving them a leading role in different spheres of social and professional life. To ensure their safety and dignity of girls and women in Punjab, the Government has already issued strict instructions that all cases relating to women in the police stations be handled by members of the lady police. Instructions have been issued that the women shall not be called to the police stations and if need be they shall be examined at their residence in the presence of their family member and lady police as per the law provided under the Criminal Procedure Code. Accordingly, the strength of the lady police is being increased: A total of 3233 lady constables have been recruited and, another 1200 lady constables and 338 lady SI's shall be recruited in the next 3 years. 20 dedicated courts have been approved for trying crimes against women in the state.

22. The NRIs form a significant part of the Punjabi society and have contributed immensely to Punjab's success story especially during the period of the Green Revolution. The Government has rolled out a red carpet for them and taken a series of measures to address various problems faced by the Diaspora. These steps include the creation of 8 police stations devoted entirely to cases of NRIs. In addition, orders have been issued that an officer of the rank of a DSP or above must lead investigation in NRI cases.

23. The Government has repeatedly approached the Government of India for getting the Black Lists of NRI Punjabis reviewed.

24. The Government is firmly of the view that India's cultural and religious diversity is its biggest strength and it must be preserved at all costs to make its unity truly vibrant, self-renewing and inherently strong. In fact, respect for its diversity is the strongest guarantee for unity. For this, the Government is of the view that decision concerning issues of high emotional, religious and ideological importance should be handled with the greatest care, statesmanship and far-sightedness. Regional aspirations and national and nationalist urges must flow as part of one stream.

25. The overall objective in everything must be peace, communal harmony and inter-regional and inter-state collaboration for inclusive development and progress.

26. I would now like to draw the attention of members to the performance of the state in different spheres of governance and development.

AGRICULTURE

27. Punjab is predominantly an agricultural State. Agriculture forms the backbone of the state's economy with 70% of the population directly or indirectly dependent on agriculture. But agriculture itself has hit a plateau and has reached a saturation point with cropping intensity of 189%. The main emphasis of the government is on shifting the area under paddy crop to other alternative crops such as cotton, maize, oilseeds and pulses etc. through sustainable crop diversification.

28. Keeping in view the above, a special attention is being paid to propagate resource conservation technologies (RCT) like zero tillage & Raised Bed Planting. The area under RCT particularly zero and minimum tillage has

[Mr. Speaker]

increased from 750 hectares in 2000-01 to more than 6,50,000 hectares in the year 2012-13. Efforts are being made to promote balanced use of nutrients and to minimize the use of chemical in plant protection so as to reduce the chemical load in the environment. The "Support to Extension Reforms" scheme is being implemented for capacity building/skill up gradation of farmers and extension functionaries thereby reforming the public extension system besides promoting private sector to effectively compliment, supplement & wherever possible substitute public extension.

29. At present, the alarming depleting ground water in the Central Punjab, the soil degradation in the Shivalik foothills, water logging & salt problem in the south-western Punjab and micro-nutrient imbalance in major parts are important focused areas for the state Government. Soil and water conservation activities along with crop diversification programme including improving increasing/fruits and vegetables production shall be our priority.

ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT & FISHERIES

30. Animal Husbandry activities play an important role in the state's economy by contributing about 13% in the State GDP. Dairy, Poultry, Piggery, Goat rearing & Fisheries have emerged as viable alternatives for diversification of agriculture. The government is committed to increase the milk production by breed improvement of cattle.

31. For this purpose about 45 lac doses of semen straws of cow and buffalo semen are produced annually from two

ISO certified 'A' grade semen banks situated at Nabha and Ropar. About 2.5 lac doses will be imported for improving the cattle breed.

32. To control the major livestock diseases, vaccination of livestock has been undertaken against FMD, HS, Brucellosis, Rabies & Thelariosis diseases.

33. Along with dairy production, pig farming and goat rearing would also be commercialized in a big way.

34. To enhance the production of green fodder, the state has distributed 18300 Qtls of Certified fodder seeds to the farmers at more than 50% subsidized rates. The Govt. will also make endeavour to supply more and more quality cattle feed.

35. With above efforts the State has achieved production of milk up to the level of 95.51 Lac tons. The per capita availability of milk in Punjab is 944 grams which is highest in the Country. The per capita availability of Eggs in the state is 130 against the National average of 53.

36. About 20,000 dairy farmers will be provided one day training in dairy farming by organizing camps at village level. 4800 unemployed rural youth will be provided 15 days training under Self Employment Scheme. About 2640 commercial dairy farming units of different sizes (10-50 dairy animals) will be got established. Institutional Finance to the tune of Rs.200 Cr. will be arranged.

37. At present about 11287 hectare water area is under fish culture and the fish production is about 97,000 tonnes per year.

[Mr. Speaker]

CIVIL AVIATION

38. The construction of over Rs. 450 Cr. International Airport at Mohali has begun and the 1st Phase is expected to be completed by 2014.

39. The Domestic Airport at Bathinda has been completed and is ready for commercial flights to start.

40. The length of the runway at Ludhiana Airport is proposed to be increased from 4800 feet to 7500 feet to cater to bigger commercial aircraft.

41. The Government has also requested Ministry of Defence, Govt. of India to accord NOC for the construction of a Civil Enclave adjoining Indian Air Force Station, Adampur on the pattern of Pathankot, Bhatinda and Chandigarh.

COOPERATION

42. The Government through Cooperatives in Punjab has played a significant role to strengthen the cooperative movement so as to provide more facilities to farmers through cooperative societies. The Government has established Agro Service Centers in the Primary Cooperative Agriculture Service Societies for pushing modern technology in agriculture.

43. During the year 2011-12 the Government has distributed 16.47 lacs metric tonne of Fertilizers of various kinds to the farmers through the cooperative societies. To ensure transparency in the distribution of fertilizers, the Cooperative Department has introduced the system of SMS to the members of the Primary Agriculture Cooperative

Societies about the dispatch of fertilizers to their society.

44. Under Bhai Ghaniya Sehat Sewa Scheme 1.20 lac families were insured enabling each beneficiary to avail cashless treatment in approved hospitals requiring hospitalization up to Rs.1.50 lac. 20,056 persons availed medical treatment worth Rs. 19.62 cr during 2011-12. During the year 2012-13, 6,315 persons have availed medical treatment worth Rs. 5.04 Cr. till Feb., 2013.

45. The Government is in the process of modernizing the Cooperative Banks to provide banking services at the door steps of farmers and other customers. We are introducing Core Banking Solutions (CBS) in the coop banks. All 804 branches of the cooperative banks are targeted to go online by 30th Sept. 2013. This will enable the banks to provide electronic transfer of money through RTGS and NEFT. The introduction of this modern technology will bring transparency and also enable them to serve the farmers and other customers in a faster and better manner.

46. The Punjab State Cooperative Agriculture Development Bank has provided Rs.272 Cr. as long term loans for Agriculture and its allied activities and Non Farm activities upto 31.12.12. Similarly Short Term Agriculture loans amounting to Rs.7932 Cr. @ 7% interest have been given to the farmers by the Punjab State Cooperative Bank through P.A.C.S.

47. There are 7439 Milk Producing Cooperative Societies in which 4.06 lac milk producer members are working with Milkfed. Housefed has advanced loan of about Rs. 30 Cr. to its members through Housing Societies till 31.12.12.

[Mr. Speaker]

**CULTURAL AFFAIRS, ARCHAEOLOGY
MUSEUMS & ARCHIVES**

48. The Government is committed to conserve, preserve and showcase the rich cultural heritage of the State.

49. The commitment to this noble cause is symbolised by one of the greatest monuments of cultural heritage in the world, the Virasat-e-Khalsa at Sri Anandpur Sahib. This great initiative was taken further by setting up commemorative monuments, Baba Banda Singh Memorial, Wada Ghallughara and Chota Ghallughara.

50. Taking it further the govt has decided to set up memorials in the memory of Guru Ravi Dass Ji, Maharishi Valmiki Ji and Swami Vivekanand Ji.

51. I am happy to inform you that the govt has established the Punjab Freedom Movement Memorial Foundation for constructing the JANG-E-AZADI memorial, the first of its kind, at Kartarpur to commemorate the contribution of the people of Punjab in the national freedom struggle. 25 acres of land has been transferred in the name of the Department for this purpose.

52. Under tercentenary celebrations of the Gurta Gaddi Project an amount of Rs.179 Cr. has been spent for the development of projects at Sri Anandpur Sahib & Sri Talwandi Sabo.

53. Construction of Entrance Plaza in the forecourt of Sri Harmandir Sahib, Amritsar at an anticipated cost of Rs.78 Cr. is scheduled to be completed by Vaisakhi 2014.

54. Shaheed-E-Azam S. Bhagat Singh Museum at Khatkarkalan is being upgraded at a cost of Rs16.51 Cr.

DEFENCE SERVICES WELFARE

55. The Government continues to look after the welfare and resettlement activities of over 3 lac Ex-servicemen/ Widows and 60,000 serving defence personnel hailing from Punjab. Training is being imparted to Ex-Servicemen and their wards for gainful employment.

56. It is proposed to provide employment to 7500 Ex-Servicemen during the year 2012-13. PESCO has established a vocational training Institute at Bathinda at a cost of Rs.8 Cr. Ex-Servicemen, their dependents and unemployed youth of Punjab will be imparted vocational training courses to enable them to gain employment.

SCHOOL EDUCATION

57. The state government has made concerted efforts to upgrade the human resource capacity through recruitment of teachers. More than 53,180 teachers have been recruited since 2007. The Composite Educational Development Index of the state has jumped from 13th position to 1st position among all States during the period from 2006-07 to 2010-11. The drop out rate has come down to 2.01% for primary level and 1.51 % for upper primary level.

58. The State government has fulfilled its obligations under Right to Education Act. The guidelines for admission of 25% students belonging to weaker sections have been issued.

59. The State government launched ICT Project for imparting computer education to students of 6th to 12th

[Mr. Speaker]

standard and made it compulsory in all 1445 senior secondary, 1884 secondary and 2928 upper primary schools. 6950 computer teachers were recruited. The education department has successfully implemented Mid-Day- Meal (MDM) Scheme in 22003 schools under which 21.26 lac students are provided MDM at an estimated cost of Rs.250 Cr. per annum.

60. The state government will provide free computer tablets to all 1.5 lac students of class 12th at a cost of Rs. 110 Cr. in the coming year. Thereafter, students of Class 11th would be covered in the next year. Satellite Based Education (EDUSAT) earlier launched in 1600 schools, is now being extended to all high and senior secondary schools in near future.

61. Around 6.16 lacs eligible students have been provided scholarship amounting to Rs.17.78 Cr. during 2011-12. With effect from the year 2012-13, the system of disbursement of scholarships has been switched over to 'On Line Mode'.

HIGHER EDUCATION

62. The Government of Punjab is committed to improve the quality of Higher Education. At present, there are 04 State Universities, 09 Private Self Financed Universities, 46 Govt. colleges 136 Private Aided Colleges, 17 University Constituent Colleges and 303 Unaided Colleges.

63. In order to promote literary environment the State Govt. has enhanced the award amount from Rs.5.00 Lac

to Rs. 10.00 lac for Sahit Rattan Award and from Rs. 2.5 lac to Rs. 5.0 lac for Shiromani Puraskars.

64. The State Govt. has given a big boost to promote NCC in the state by operationalising two world class N.C.C. Training Academies at Ropar and Malout at a cost of Rs. 17.90 Cr. Four new N.C.C Units, namely 2 Punjab R and V Squadrons at Ghuddha, 3 Punjab Navel Units NCC Bathinda, 6 Punjab (G) Battalion NCC Malout and 23 Punjab Battalion NCC Ropar have also been established.

65. Under the Post Matric Scholarship Scheme the provision of Rs.23 Cr. has been made for awarding scholarship to S.C, B.C. students. The Punjab Govt. released Rs.4.00 Cr. for the completion of construction of buildings of 13 Universities Constituent Colleges during the year 2012-13.

66. Punjabi Week was celebrated in the month of November, 2012 for the development, publicity and extension of Punjabi Language by the Department. Sanskrit & Hindi Divas were also organised by the Department. Financial Help/Pension is being given to Punjabi, Hindi and Urdu writers to promote these languages.

67. In the financial year 2013-14 Punjab State University Text Book Board has planned to Print 60 manuscripts on various subjects after vetting by the scholars in addition to the Dictionaries in Chemistry, Biology and Agriculture.

EMPLOYMENT GENERATION

68. The State Government is according high priority to create employment opportunities for the needy. Ten lakh new jobs would be created over the next five years. Of

[Mr. Speaker]

these, 2 lakh jobs will be in govt. sector and at least 3 lakh more jobs will be created in IT sector alone. The rest would be in manufacturing and service sectors. The department will open skill development centers on PPP mode to train our youth for employment in technical jobs.

69. Rs. 1000 employability allowance will be given to youth who are getting higher education to upgrade their skills. In the year 2012-13 against a target of 10,000 youth to be trained, 8294 youth were enrolled and 3685 youth were absorbed upto 31-12-2012. Maharaja Ranjit Singh Armed Forces Preparatory Institute has been set up at Mohali to impart free NDA Coaching.

EXCISE & TAXATION

70. The Govt. streamlined the functioning of the Excise and Taxation Deptt. which resulted in enhanced collection of Rs. 2160 Cr. (19.2%) from VAT and CST. The revenue from VAT and CST rose from Rs. 11227 Cr. to Rs. 13387 Cr. up to February 2013. It is expected that the collections from VAT and CST would be about Rs. 15000 Cr. by the end of the current financial year. The Excise collections are likely to be Rs. 3400/- Cr. i.e an increase of Rs. 674 Cr. (24.72%) over the corresponding period of last year. The new Excise Policy has been approved which has been welcomed by the trade. The Excise collections are targeted at Rs 4000 Cr., an increase of Rs 600 Cr. over that of the collections in 2012-13.

71. The department is in the process of further modernization of VAT and Excise administration and has appointed M/s WIPRO as a System Integrator for its

computer-related operations. All the processes will be paperless which will not only help in modernization of tax administration but will also be user friendly and help in providing better facilities to the traders and the Industrialists. The department has already started IT related services like E-filing, E-payment, E-pass and E-billing etc.

FINANCE

72. The Government has been performing well on fiscal front despite growing committed expenditure. During the current financial year 2012-13, State's Own Tax Revenue has grown by 12% upto December, 2012. It has made consistent efforts to bring down the ratios of Revenue Deficit, Fiscal Deficit and Outstanding Debt to GSDP as per the recommendations of 13th Finance Commission.

73. The Integrated Financial Management System (IFMS) has been implemented in the State. IFMS has automated the entire functioning of the Finance Department which includes budget preparation, allocation of funds, accounting and receipts and payments in 72 Sub-treasuries across the State.

74. Electronic Clearing System (ECS) or direct credit facility has been introduced to streamline the government disbursements. All government payments will be directly credited into Employees, Departments and Vendors etc. accounts. It has been successfully implemented in Chandigarh and Ludhiana District and will be rolled out in the rest of the State by the end of March, 2013.

[Mr. Speaker]

FOOD, CIVIL SUPPLIES & CONSUMER AFFAIRS

75. Punjab contributed 129 lac MT wheat during RMS 2012-13 for the Central pool and the farmers of the State were paid Rs. 16620 Cr. for their produce at the MSP rates. Similarly during KMS 2012-13, about 133 Lac MT paddy was procured for the Central pool and the farmers of the State were paid Rs. 17045 Cr. for their produce at the MSP rates. The Government has fixed a procurement target of 140 Lac MT wheat for the Central pool during the ensuing RMS 2013-14 for which necessary arrangements have been made.

76. The Central Government is paying the incidentals as per provisional rates instead of final rates, due to which claims along with interest estimated at about Rs. 15000 Cr. are pending with the Govt. of India. The non clearance of these claims has caused financial strain for the State Government and its agencies.

77. Construction of covered godowns of 41.29 lac MT capacity under Private Entrepreneurs for Construction of Godowns (PEG) scheme 2008 was taken up, out of which 30 lac MT capacity covered godowns will be constructed by 31st March, 2013. Apart from this, a steel silo of 50,000 MT capacity has been constructed in Amritsar district.

78. 62 lac ration cards have been issued to the beneficiaries in the Punjab State under the APL, BPL & AAY categories. All the data relating to ration cards in Punjab has been computerized and this exercise will prove to be a milestone in bringing transparency in PDS.

79. State Government had launched Atta Dal Scheme w.e.f. 15.08.2007 and same would be continued. Under this scheme, 15,40,559 beneficiary families are receiving wheat & dals at subsidized rates.

FOOD PROCESSING

80. The Government created the new Department of Food Processing in March 2012. This step has been taken to accord the required priority to this area. It shall provide boost to agro processing sector taking advantage from highly developed farming sector in the State. The State envisages major gains to the economy by building synergies between farming and processing activities. This initiative shall also help sharpen the focus on 'Policy Framing' rather than on 'Project Implementation'.

81. Technology Upgradation/ Establishment and Modernization of Food Processing Industries under the National Mission on Food Processing (NMFP) would be implemented in the 12th Plan.

FOREST DEPARTMENT

82. In order to increase the existing forest and tree cover in the State from the present 7% to 15%, the Government took a decision to set up a "Greening Punjab Fund". A detailed survey of 9145 villages of the State to identify available vacant lands in Schools, Colleges, Hospitals, Dispensaries and other Panchayat areas for plantation purposes has been carried out.

83. Besides above, in the year 2012-13 a total of 2.25 Cr. plants are being planted on 11000 hectares forest area or through free supply/sale of plants on subsidized rates to the people for planting. In the year 2013-14 plantation on

[Mr. Speaker]

20000 hectares is proposed in which 4.50 Cr. plants will be planted. In order to successfully implement the above activities 423 new Forest Guards have been recruited in 2012-13 by the Department.

FREEDOM FIGHTERS

84. With the concerted efforts of my Government, the Jalianwala Bagh Movement of 13th April, 1919, Kuka Namdhari Movement, 1871 and Kamagata Maru Movement, 1914 have been recognised as Freedom Fighter Movements by the Government of India.

85. A State Level Committee under the Chairmanship of Chief Secretary, Punjab has been constituted for the identification, certifying the descendents and framing the appropriate policy for the freedom fighters/martyrs of these three movements. After the report of this committee is received, the martyrs/freedom fighters and their eligible descendents would be honoured for the sacrifices made by them for the independence of the country after 100 years of these incidents.

GOVERNANCE REFORMS

86. The Government is committed for inclusive growth and development in every sector through reforms & automation in governance in all the departments in general and e-delivery in particular. Three key commissions namely Punjab Governance Reforms Commission, Punjab Right to Service Commission and Punjab Right to Information Commission have been brought under one umbrella to assist the department in the process of governance reforms.

87. Under the Punjab Right to Service Act 2011, State Government has notified 69 services and time-limits within which these services are to be made available to the citizens for making it responsive in public service delivery.

88. It is proposed to have only two types of Citizen Facilitation Centres (CFCs) for urban and rural population where all citizen services will be provided. As part of National e-Governance Program (NeGP), e-district - a complete workflow of back-end of 47 services is being implemented in two pilot districts of Kapurthala and Shaheed Bhagat Singh (SBS) Nagar after Process Re-engineering. At present, 11 services have been made on-line with a target to operationalize all 47 services by March 2013. In the coming year, e-district project will be replicated in remaining 20 districts in a phased manner.

HEALTH & FAMILY WELFARE

89. The Government has initiated a major programme for up-gradation of infrastructure and providing of manpower in health institutions in the state. Walk in interview and Campus recruitment for Medical Officers (Specialist) have been started. A Placement Policy has been brought into effect in order to rationalize the deployment of Medical Officers.

90. The State has taken a number of initiatives with regard to maternal and child health services resulting into improvement in child sex ratio from 798 in 2001 to 846 in 2011. The Govt will focus on strengthening the CHC by providing complete infrastructure particularly for mother and child care.

[Mr. Speaker]

91. Mass Cancer Awareness and early detection Symptom based Campaign was launched in the State. During this campaign, 87,403 persons were found having symptoms that could be indicative of cancer; 24,659 already confirmed cases of cancer came to light. 34,430 deaths have occurred due to cancer in the last 5 years.

92. A corpus was created for financial relief up to Rs. 1.5 lacs to cancer patients under which 6557 patients have been given help to the tune of Rs. 71.09 Cr. Medicines are being made available at rates significantly lower than market rates.

93. Two Mega Medical Check up Camps were held at Badal and Mansa in September and November 2012 respectively. Specialists and Super specialists from Health Department, various Government & Private Medical Colleges and PGIMER, Chandigarh examined the patients, investigations were carried out and medicines distributed to the patients.

94. In a very significant initiative, free essential generic drugs are being given in all public health institutions in the State. 159 drugs & 24 consumables from this list are being provided free of cost in all govt. hospitals in the State & the remaining items will also be covered within this financial year.

MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH

95. All out efforts are being made to improve the standard of Medical Education & tertiary care in the State. A Super Specialty Cancer Hospital will be established at Guru Nanak Dev Hospital, Amritsar to give subsidized and quality treatment to the cancer patients. A comprehensive 100 bed

Cancer Diagnostic Treatment Centre is being set up at Bathinda with an estimated cost of Rs. 60.00 Cr. The building is likely to be completed by May 2013.

96. There is a proposal to increase MBBS seats from 150 to 250 in both the Government Medical Colleges situated at Patiala and Amritsar. Fifty-five (55) new seats of P.G. will be created in Govt. Medical College, Patiala under "Up gradation of Govt. Medical Colleges in the State Scheme". With this State will get Specialists in different subjects who will provide better education to the students and health services to the people of Punjab.

97. Vivekanand De-addiction Center had been constructed at Government Medical College Amritsar with 50-bed capacity. Another de-addiction centre at Government Medical College Patiala is under construction. A comprehensive proposal has been finalised for providing de-addiction services at the primary, secondary and tertiary levels.

98. The Punjab Governance Reforms Commission had set up a Task Group on Health & Medical Education under the Chairmanship of Dr. K.K. Talwar, Chairman Medical Council of India. The Task Group has submitted two reports, which are under active consideration of the Govt. for early implementation.

HOME AFFAIRS, JAILS AND JUSTICE

99. Safety and Security of citizens is of paramount importance for my Government. During the year 2012, crime situation in the State remained under control. Terrorist activities have been kept under effective check. Continued pressure of the police on anti-national elements, drug

[Mr. Speaker]

traffickers and other law breaking persons has led to much improved congenial climate, as well as, healthier commercial activity and economic development in the State.

100. The Government has allotted 40 acres of land for setting up state of the art Training Institute at village Sundra, Tehsil Dera Bassi.

101. Jails are being modernized by installing video conferencing systems and CCTV cameras. Facilities like e-Purse Card System, X-ray baggage inspection machines, mobile jammers are also being provided. A sum of Rs. 153 Cr. has been earmarked for the year 2012-13 and Rs. 218 Cr. have been demanded through Budget Estimates for the year 2013-14.

102. The Government has sanctioned 910 posts in the Jail Department. The process to fill 658 posts through direct recruitment is under progress and will be completed shortly.

103. To overcome the problem of overcrowding in the Jails of Punjab, two new jails with enhanced capacity at Bathinda and Sri Muktsar Sahib are being constructed in place of old jails situated in the city.

104. Under the Legal Services Authorities Act, 1987, Free Legal Aid is being provided to the members of Scheduled Castes/ Scheduled Tribes, victims of human trafficking, women, children and persons with disability etc.

105. Besides this, Monthly, Special, Permanent and Mega Lok Adalats, are also organized. Till date 7839 Lok Adalats have been organized. Through these Lok Adalats 17,37,503 cases were taken up and 11,96,490 cases have been

disposed off amicably. Permanent Lok Adalats for Public Utility Services u/s 22B of the Amendment Act, 2002 have been established in 14 districts in the State of Punjab.

HOUSING & URBAN DEVELOPMENT

106. In order to ensure planned urban development in the State, the Department of Housing and Urban Development has short listed 90 towns & cities for the preparation of Master Plans within the next two years. Master Plans for 32 cities have been finalised and 27 more are in the pipe line. To cater to the rising demand for urbanisation, the Department has adopted a farmer friendly land pooling policy for acquiring land thus making the land owners partners in the urbanisation of the state.

107. In addition to new urban estates like Aerocity, Eco city, Knowledge Park etc., in the GMADA area, 50 towns have been short listed for development of urban estates.

108. 300 acres have been identified in the newly privately developed colonies for providing houses to the economically weaker sections of the society in the next three years.

109. For holistic development of the GMADA Region, a Medicity is being set up in Mullanpur. 50 acres of land has already been provided free of cost for the establishment of 'Tata Cancer Hospital' which is likely to be operational by 2016. A Knowledge Park spread over 500 acres is being set up, out of which 40 acres of land has been earmarked for the establishment of Electronic Systems Design Manufacturing Cluster apart from 60 acres for the establishment of a state-of-the-art Expo cum Convention Centre. The State Government is making endeavour to attract quality IT companies for the Knowledge Park so as to ensure value added employability to its youth.

[Mr. Speaker]

110. A 25 km pipeline for 80 MGD of water supply is being laid worth Rs 200 Cr. from Bhakra Main Line at Kajauli to Ajitgarh which will ensure water to the residents of GMADA region.

111. Apart from extension of the Sahnewal airport, a 'Waterfront city' spread over 1700 acres is also being planned near Ludhiana as well as establishment of an 'Education city' near Mullanpur.

112. A new 'Housing Policy' which will include rationalisation of building bye-laws and other rules and regulations with regard to construction of houses, development of colonies etc. will be announced shortly.

INDUSTRIES & COMMERCE

113. In order to improve industrial infrastructure and to ensure its proper maintenance, my Government has enacted the Punjab Common Infrastructure (Regulation and Maintenance) Act, 2012. Now, an association of industries located in each industrial area or focal point can undertake the maintenance of common facilities and infrastructure at its own level.

114. The Government assisted and ensured the timely completion and commissioning of the Guru Gobind Singh Refinery project at Phulokheri District Bhatinda, with an investment of Rs. 21500 Cr.

115. For overall industrial development of Punjab, Government of India has been strongly requested to formulate new industrial policy & provide assistance keeping in view its geographical location and its strengths.

116. The Govt. has passed the Punjab Mines & Mineral Rules 2013 by repealing the old rules to overcome the problems of shortage of bricks, sand and other construction materials.

117. Government is in the process of signing an MOU with the Department of Industrial Policy & Promotion, Govt. of India for implementing the e-Biz Mission Mode Project under the National e-Governance Plan (NeGP). The project envisions transforming the business environment in the State by providing efficient, convenient, transparent and integrated electronic services online through a Single Window to the Industry.

118. A Project for Hand Tools Cluster at Jalandhar has already been approved by Government of India with an estimated cost of Rs.79.49 Cr. In addition, the State Government has forwarded proposals to Government of India for approval of 37 Industrial Clusters for Micro, Small & Medium Industries out of which 26 proposals have been approved by Government of India.

119. A new "Industrial Policy" which is at the final stages will be announced shortly.

INFORMATION & PUBLIC RELATIONS

120. The Punjab Government is committed to the freedom of Press. During the preceding five years, the people of Punjab were regularly informed about the policies, programmes and achievements of the Government in an effective manner through multi media. As a consequence, people responded positively and provided another opportunity to the Government to serve them for further period of five years.

[Mr. Speaker]

121. During the ensuing years, my Government will continue to have close rapport with the public and will create more congenial environment for the Media to enable it to perform its duties in a free and objective manner. Press Clubs/lounges will be established at the district headquarters of the State where necessary facilities will be provided to the journalists.

INFORMATION TECHNOLOGY

122. The department is in the process of re-working the existing incentive package for the industry to encourage them to set up their units in the state. The current IT/ Knowledge Industry Policy and Land Allotment Policy are under review with valuable inputs from the industry being taken to make these more effective. In addition, a special incentive package, comparable to best available in the country, is being worked out for the benefit of Electronic System Design Manufacturing (ESDM) Industry. The Punjab Government is among the first in the country that has planned to set up a 40 acre ESDM cluster in upcoming Infocity at Mohali.

123. The government has also decided to set up another STPI centre at Amritsar to develop the area for inviting Information & Communication Technology and Electronics industry there. One such centre is already working at Mohali which has proved very successful in the formation of cluster of IT and electronic industry in the surrounding areas. The state is keen in starting many new programmes in the development of skilled manpower so that prospective entrepreneurs do not face difficulty in starting their operations.

IRRIGATION

124. During current financial year 2012-13, the work of Construction/Rehabilitation of Distributaries/Minors is under progress with a fund provision of Rs. 80.00 Cr. Proposals to release funds for the project of relining of Rajasthan Feeder and Sirhind Feeder and ERM Project of Canals, costing Rs. 952 Cr., 613 Cr. and 734 Cr. respectively submitted to Govt. of India to start the work during current financial year to save land adjoining the feeders from water logging and to provide better irrigation facilities in the area.

125. Rs 50.00 Cr. were released to tackle the water logging problem in Ferozepur, Faridkot and Mukatsar districts. Rs.37 Cr. have been released to construct drains and pucca works in district Muktsar and for flood protection works along river Ravi, Sutlej and Beas. The State Govt. has released Rs. 49.07 Cr. and Rs. 5.51 Cr. for emergent flood protection works along river Ravi, Sutlej and Beas for the construction of flood protection work along river Ujh in district Gurdaspur respectively.

126. Construction of Kandi Canal Stage-II with a length of 70.50 Km amounting to Rs. 540 Cr. is scheduled to be completed during 2013-14. Construction of Nara Dam (estimated cost of Rs.36 Cr.) and Rehabilitation of Irrigation Distribution System of 5 No. Dams (estimated cost of Rs.30.00 Cr.) are likely to be started in near future.

127. During the year 2012-13 works amounting to Rs.350 Cr. for the construction of Shahpur Kandi Dam Project have been sanctioned, out of which 284 Cr. has been utilized upto 30-11-12. PWRMDCS has lined 614.20 Km. length of watercourse with the expenditure of Rs.95.53 Cr. upto 31-

[Mr. Speaker]

12-12 and incurred Rs.14.73 Cr. to bring barren land under tubewell irrigation. During year 2013-14, the 14750 hectare barren land will be brought under the irrigation by incurring an expenditure of Rs.84.17 Cr.

LABOUR DEPARTMENT

128. The Govt. is committed to ensure a safe working environment for labour and promotion of labour welfare. Particular attention has been paid to eradication of child labour. 2764 children were rescued from hazardous work and rehabilitated as per State Action Plan for Total Abolition of Child Labour. 2110 employers were prosecuted for employing children against the provisions of Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986.

129. Government has revised Minimum Wages w.e.f. 1-9-2012 for various categories of workers in 71 scheduled employments. Minimum wages for an un-skilled worker have been revised to Rs.5200/- per month and Rs.200/- per day. This has benefitted approximately 76 Lac workers in the organized as well as unorganized sectors.

LOCAL GOVERNMENT

130. The Government of Punjab has initiated many projects to improve the basic civic amenities like drinking water, sewerage system, sewerage treatment plant, roads, street lights etc. in urban areas of Punjab.

131. The Government is spending Rs.2228 Cr. for providing water supply, sewerage and sewerage treatment plants in 145 towns in the State. 100% water supply has been completed in 43 towns. Water supply works are in

progress in 98 towns. Work in remaining 4 towns would be started soon. This would cost Rs.1074 Cr.

132. At present 88% of urban population is covered with safe drinking water. Similarly, sewerage facilities have been completed in 24 towns and work in 57 towns is in progress. Remaining 64 towns would be covered in the next phase. This would cost the State Government Rs.5419 Cr. 30 STPs have been commissioned in 25 towns and work is in progress in 34 towns for 48 STPs. Work for 95 STPs in 94 towns would be taken up in next phase. This would cost Rs.480 Cr.

133. The Government is committed to provide quality services in urban areas and has carried out much desired reforms in the urban areas by notifying the Rent Act, Punjab Fire Prevention and Fire Safety Act and by bringing in new Advertisement Policy in the urban areas.

134. In order to ensure better services in the urban areas, the Local Government Department has initiated recruitment for 1033 posts at different levels under provincial and non-provincial cadres. The Punjab Water Supply and Sewerage Board is also being strengthened by recruiting more engineers.

135. Besides above, the State Govt. has released Rs.2.50 Cr. for the beautification of Durgiana Mandir and Ram Bagh, Amritsar during 2011-12.

136. The Government has taken steps to strengthen fire and emergency services by filling the gaps in the fire fighting and rescue capabilities through introduction of modern technology. Under the 12th Five Year Plan, a proposal for spending Rs.20 Cr. for this purpose has been approved.

[Mr. Speaker]

137. The Government is providing grants to urban local bodies by transferring 11% of the Value Added Tax in lieu of abolition of octroi in the urban local bodies for carrying out the infrastructure development in the towns.

NRI AFFAIRS

138. Punjabi NRI Sammelan was organised on 4th and 5th January 2013 at Chandigarh and Jalandhar by the Govt. This event was a mega success and in future this shall be organized every year. The Government of India has been requested to organize Pravasi Bhartiya Divas 2014 in Punjab.

139. The Government has taken a major step by amending the Rent Act under which now any NRI can get his any number of properties vacated from the tenants.

140. "The Punjab Compulsory Registration of Marriages Act 2012", has been enacted to safeguard NRIs and daughters of Punjab from marriage related frauds. "The Punjab Prevention of Human Smuggling Act 2012", has been enacted to save Punjabi youth from migration related frauds and harassment and to regulate the profession of travel agents,

141. To encourage NRI's participation in the development of their home state and as well as having stronger sense of belongingness, 10% reservation has been given to NRI in the allotment of Industrial and residential plots. Similarly various schemes have been introduced by different departments of the Govt. of Punjab for attracting NRI investments in the developmental projects of the State.

PERSONNEL

142. Delivery of various services to common man has been suffering due to shortage of PCS Officers in the State. The Government of Punjab has decided to recruit the officers in P.C.S. (EB) cadre and in allied services every year in a time bound manner. A committee has also been constituted to review the syllabus and pattern of Civil Services Examination in the State. With this policy decision, the Government would be able to fill all the posts of PCS officers in the state in next two years. 50 P.C.S. (E.B.) officers were appointed by direct recruitment and promotion in the year 2012.

PLANNING

143. The size of the 12th Five Year Plan has been tentatively finalized at Rs. 92,000 Cr. for the year 2012-13 to 2016-17. There is an increase of 126% over the years from the 11th Five Year Plan. The outlay for the current year i.e. 2012-13 was fixed at Rs. 14000 Cr. and the state is likely to achieve the targets. Top priority has been given to accessing funds under flagship and centrally sponsored schemes and the social sectors like Health, Education, Water Supply, Welfare of weaker sections and women and child development.

144. The government has initiated work on India Statistical Strengthening Project at a cost of Rs.110 Cr. The project aims at improving the State Statistical System to make it competent to provide data on 20 key areas identified by Government of India under the project.

145. The Government has already started the field work of 6th Economic Census w.e.f. 16th January, 2013 which

[Mr. Speaker]

is likely to be completed all over the state by the end of March, 2013. Punjab will be the first state to complete this census in the country. Data available from this census will be useful for policy, planning and research.

POWER

146. Electricity is vital for sustained economic growth and the growth of all the sectors of the economy is concomitant to abundant & affordable power. The power sector in the State has made good progress over the past few years and the Government is fully committed to make Punjab an energy surplus state by 2013-14. To achieve this goal the three Thermal Projects adding up to 3920 MW are coming up at Goindwal Sahib, Talwandi Sabo and Rajpura. Though there are some concerns regarding availability of coal to the Developers, which is mainly linked to supplies by Coal India Limited, yet all these plants are in advanced stages of construction and their units would start operations during the Financial Year 2013-14.

147. The State is not only taking steps to ensure abundant power, but is also focusing on the quality of power by creating a robust grid to ensure grid stability and reduce technical losses.

148. Huge investments are being made in the State to bring transparency and efficiency in the power sector and reduce the transmission and distribution losses to the level of 15% by the year 2015. Various IT initiatives are being implemented to improve the quality of services to the consumers and work for providing IT enabling services to consumers through IT implementation in 47 major towns of

state. The total cost of this project is Rs.282 Cr and with its implementation, there will be drastic improvement in consumer services.

149. Recognizing the socio-economic importance of agriculture and the contribution of Punjab to the food security of the nation, the Government shall continue to provide free power to the agriculture sector. Similarly, we shall continue with our policy of providing free power up to 200 units to the weaker sections of the society. The Government shall to that extent provide tariff compensations to the Utility, as determined by the State Regulatory Commission.

150. The Government is committed to sustainable development and providing clean energy to its citizens. In pursuance thereof, the Government has notified 'New and Renewable Sources of Energy (NRSE) Policy - 2012', to develop and promote new and renewable sources of energy based technologies and energy conservation measures as well as providing incentives for their promotion

PWD (B&R)

151. Major initiatives have been taken to revamp the infrastructure in the State involving an investment of approximately Rs.20,000 Cr. 28 ROBs/RUBs have been completed with an estimated cost of Rs.485 Cr. 10 more ROBs/RUBs are in progress with an estimated cost of Rs.150 Cr. 12 New ROBs/ RUBs are proposed to be constructed with an estimated cost of Rs.290 Cr. during the next financial year.

152. 5 High Level Bridges including HLBs over river Sutlej at Sarai Ka Pattan & Makhu and Multilane High Bridge

[Mr. Speaker]

over UBDC at Amritsar have been completed with an estimated cost of Rs. 135 Cr. Further, 6 High Level Bridges including HLBs over river Sutlej at Mattewara and Ropar Bypass and HLB over river Beas at Dhanoa Pattan and HLB over river Chakki near Mirthal are in progress with an estimated cost of Rs.290 Cr.

153. National Highways of 615 km are being four/six laned at approximate investment of Rs.5792 Cr. Rs.3172 Cr. are being spent for up gradation of 7093 Kms rural roads. 6971 kms of New Rural link Roads have been constructed at a cost of Rs.978 Cr. and Rs. 1180 Cr. were spent on the repair of 14273 kms roads.

154. Rs.2061 Cr. were spent for 4 laning upgradation and maintenance of State Highways and Plan roads.

155. Important building projects amounting to Rs. 886 Cr. have been completed and more such works amounting to Rs.805 Cr. are under progress.

156. PIDB completed the process of facilitating 49 projects with an investment of Rs.3000 Cr. in PPP mode. These projects include 15 road corridors, 13 ITI's / polytechnics, 13 Bus terminals, 2 cancer and super specialty Hospitals, Punjab Institute of Medical Sciences (PIMS) Jalandhar, 2 Five Star Hotels and 2 Three Star Hotels. 98 projects involving an -investment of Rs.15740 Cr. have also been planned.

REVENUE

157. Computerization of Land Records is at an advanced stage. As of now 159 Fard Kendras have been

operationalized and record of about 12,300 villages has been computerized and the record of the remaining villages will be made online by the end of next financial year.

158. During the year 2012-13, Rs.79.54 Cr. has been released for the construction of District Administrative complexes, Sub Divisional Complexes and Sub Tehsil Complexes. This work will be expedited during the next financial year. Rs.4.00 Cr. has been released for the construction of Advocate Chambers.

159. An amount of Rs.38.75 Cr. was sanctioned for providing relief to flood protection works during the year 2012-13. 45,000 village volunteers and approximately 90,000 school children were trained under the Capacity Building Disaster Managing Training.

RURAL DEVELOPMENT AND PANCHAYATS

160. The coming Panchayat elections shall be based on direct election of Sarpanches by the village residents and wards have been demarcated to enable residents to elect Panches of respective areas.

161. A comprehensive plan has been prepared to enhance the capacity and capability of the Panchayati Raj Institutions through Training and Capacity Building initiatives and enhancing basic infrastructural support in the rural areas through construction of new Panchayat ghars, creating district and block level resource centers and e-enablement.

162. A monthly magazine 'Sade Pind' has been launched which shall provide much required information regarding the ongoing schemes and programmes of the government to enable the people to make the best use of it. Many other

[Mr. Speaker]

departments like Education, Health, Veterinary, Agriculture, Public Health, Women and Child development etc also run their own schemes and programs in the rural areas.

163 Efforts are regularly made to ensure the effective participation of the Panchayati Raj Institutions in the schemes and programmes being run by all the respective departments. During 2012-13, an amount of Rs. 269.98 Lakh has been appropriated for the strengthening of infrastructure and institutional works in the rural areas. An amount of Rs 30.00 Cr. has been sanctioned for construction of link roads in villages / Dhanis . An Amount of Rs 100 lakh during 2012-13 has been allotted for cleaning and improvement of village ponds.

164. Rs 100 lakhs has been sanctioned for modernisation and improvement of Schedule Caste village/Bastis with more than 50% Schedule Caste population. A Rs. 240 crore scheme for construction of toilets in the villages is under way.

165. Rs. 202 crores has been provisioned under Mahatma Gandhi Rural Employment Guarantee Scheme. Utmost efforts are being made for the computerization of the department. The website of the department has been started. Out of 145 blocks, a total of 119 blocks have been connected with the Department under the Pawan project. The Department has created its own video-conferencing facility for easy and fast communication with its field offices at the district level. Facility has been provided to all Panchayati Raj institutions to have their own websites.

SCIENCE TECHNOLOGY, ENVIRONMENT AND NON-CONVENTIONAL ENERGY

166. The Govt. has taken a major initiative for the cleaning of rivers in the state of Punjab & selected 45 towns located on / near the banks of the three major rivers Satluj, Beas and Ghaggar and for the installation of Sewage Treatments Plants so as to stop the discharge of untreated effluent into these Rivers. The work in case of 37 of the towns of river Satluj and Beas has already been started. At present, 17 STPs have already been installed and commissioned in the State of Punjab.

167. Further, in order to stop the discharge of treated domestic sewage into rivers the Department of Soil Conservation and Irrigation have prepared irrigation schemes at the cost of Rs.333 Cr. to utilize the treated effluent for irrigation in the command area available.

SOCIAL SECURITY AND WOMEN & CHILD DEVELOPMENT

168. The Government is committed to provide pensions to senior citizens, Widows, Dependent Children and Disabled Persons. Rs.527 Cr. have been released up to December, 2012 to cover 19,68,740 beneficiaries. It has been decided that the amount of pension will now be distributed through EBT (Electronic Benefit Transfer) system.

169. The Government has started Mai Bhago Vidhya Scheme during the year for all the girl students studying in +1 and +2 in Government Schools to encourage them to continue further study. In the year 2011-12, 1,11,072

[Mr. Speaker]

Bicycles were disbursed to the girl student studying in class +1 and +2. State Government is committed to continue this scheme.

170. Provision for insurance cover to 2 lac BPL families under Jan Shree Bima Yojana Scheme and 1.30 lac landless families under Aam Admi Bima Yojana Scheme has been made in the budget and an amount of Rs.2 Cr. and Rs.1.30 Cr. respectively have been provided during the year 2012-13. 154 blocks under ICDS scheme have been made operational and during the year 2007-12, 6487 Anganwari Workers and 5267 Helpers have been recruited.

SPORTS AND YOUTH SERVICES

171. The Government is committed to provide modern sports facilities and incentives to its youth. To encourage sports, the Govt. has taken up construction/up-gradation of 6 Hockey Stadium and 8 Multipurpose Stadium at a cost of Rs.127 Cr. In addition, a Sports School with modern sports facilities like Synthetic Hockey Ground, Synthetic Athletic Track, Gymnasium and Swimming Pool has been established at Village Ghudda, District Bathinda.

172. 5000 Multi-Gyms and 9000 Sports Kits have been provided to the youth of the state. This will not only involve youth in the sports activity, but also wean them away from the menace of drugs. To incentivise sports, Cash Awards of Rs.2.25 Cr. has been announced for Olympic Gold Medal Winners. The Government appointed 10 medallists of Olympics, Asian and Commonwealth Games as Deputy Superintendent of Police. The Government is also encouraging traditional sport of Kabaddi and has made

World Cup Kabaddi an annual affair which has received very enthusiastic response from all over the world.

173. During the year 2012-13 Rs.12.30 Cr. have been approved for implementation of youth activities. Approximately 2.50 lac youth will be involved in various youth welfare schemes. 5500 Rural Youth clubs will be provided sports equipment of Rs. 5.00 Cr. by involving them in constructive youth activities to wean them away from drug abuse.

TECHNICAL EDUCATION AND INDUSTRIAL TRAINING

174. The Government is imparting training through 111 Govt. and 268 pvt. ITIs with seating capacity of 68,000 trainees per annum to enable them for employment/self employment as per the requirement of Industry/Service sector.

175. The Government proposes to fully upgrade & strengthen the 27 ITIs covered under Vocational Training Improvement Project. An amount of Rs.28 Cr. is proposed to be spent in the next Financial Year. The 76 ITI's being covered under PPP Scheme will be upgraded as per guidelines of scheme.

176. Technical Education is being provided through 333 Degree and 175 Diploma level Institutes. 11 Technical Institutes have been promoted as Multi-discipline Academies and new Polytechnic Colleges have been established in seven districts.

177. The Government is spending Rs.8.60 Cr. to existing Govt./ Govt. aided Polytechnic Colleges for buying modern equipment and replacement of obsolete equipments,

[Mr. Speaker]

modern facilities for application of IT in teaching, learning and testing processes and creating infrastructure facilities as well as introduction of new diploma courses under the scheme to strengthen the existing Polytechnics.

178. Six Polytechnic Colleges have been selected under "New and up-gradation of existing Polytechnics" scheme with approved Outlay of Rs.48 Cr. S. Amarjit Singh Sahi Government Polytechnic is being set up at Talwara at a cost of Rs.19.53 Cr.

TOURISM

179. In recent years, tourism has emerged as a major economic activity oriented towards generation of employment and a means to earn valuable foreign exchange. Various places of interest and tourist destination are being developed in the state with a new vigour.

180. Asian Development Bank has approved "Infrastructure Development Investment Programme for Tourism (IDIPT) in Punjab "for \$ 88.54 million (Rs.398 Cr.) over a period of 10 years. This project includes two international gateways- Amritsar and Mohali and consists of two circuits viz, eastern circuit comprising of Mohali, Patiala, (Anandpur Sahib) Ropar & Fatehgarh Sahib districts and the western circuit comprising of Kapurthala (Sultanpur Lodhi), Amritsar & Gurdaspur Districts.

181. An Institute of Hotel Management Bathinda and Food Craft Institute Hoshiarpur for providing Hospitality Education for Degree/Diploma courses have been set up. Besides this, the Government is introducing the Hospitality courses in five Government Colleges and eleven Industrial Training

Institutes in Punjab. A sum of Rs.22.00 Cr. is being spent on such projects. The government endeavours to create 41 way side amenities (Sulabh Toilet Complexes) on the highways in major cities at a total budgetary cost of Rs. 6.52 Cr.

182. In addition to above, my government has launched various tourism products like Farm Tourism, Heritage Walk and Panj-Sarovar Walk and notified guidelines for new schemes such as Tented Accommodation and Bed & breakfast schemes. Tourist information centers are being opened in major cities of Punjab for the facilitation of the tourists. Road and directional signages, indicating major, destinations, have been put up on highways and cities.

TRANSPORT

183. The govt. has taken a major initiative whereby all services like smart card based driving licenses and Registration Certificate, On-line payment and On-line registration at the point of purchase etc. have been made available. This has resulted in faster, transparent, hassle free delivery of services to the people of the state.

184. The bus stands at Phagwara, Moonak, Budhlada, Patran and Amloh have been completed and are in operation. State Institute of Automotive and Driving Skills Mahuana District Muktsar has become functional. This institute is providing training in driving and automotive skills to the unemployed youth which helps them to secure gainful employment.

185. With a view to provide better, comfortable, affordable and adequate transport facility at lower rate of fare to the

[Mr. Speaker]

general travelling public, existing transport scheme has been modified by introducing HVAC and Integral Coach buses. HVAC categories of buses have been introduced first time in India with only 20% extra fare of the ordinary fare.

186. Free/concessional travel facilities have been provided in the buses of Punjab Roadways/ PUNBUS & PRTC to the various categories i.e. Police/Jail personnel, Blind, Handicapped, Freedom Fighters, Students, Women above 60 years, Widows of Terrorist Victims etc.

VIGILANCE

187. With a view to minimize corruption in public life, Lokpal has been appointed in November 2012. This would result into expeditious disposal of the pending complaints. To check the black money and activities of corrupt Officers/officials, an Economic Intelligence Unit has been created which will work under the direct supervision of the Chief Director, Vigilance Bureau, Punjab. An Internal Vigilance Cell & Special Unit has been created to check the activities of the employees of this Bureau.

188. During the year 2012 Vigilance Bureau, Punjab has taken following steps for transparent and corruption free administration and awareness of the common people. In order to bring in transparency, online Vigilance clearance for serving as well as would-be-retiring officials has been introduced. A website for online complaints has been launched by the Vigilance Bureau, along with providing a toll free No.180018001000. NRI help desk has also been created by the Vigilance Bureau.

189. As a result of concerted drive launched by the Vigilance Bureau, Punjab, 38 trap cases were registered during the period from 01.1.2012 to 31.12.2012. Besides this, 43 criminal cases including 10 cases pertaining to disproportionate assets and 31 Vigilance Enquiries were registered. 21 Vigilance Enquiries were finalized during the period.

WATER SUPPLY & SANITATION

190. The Government is committed to provide safe drinking water to the rural population.

191. During 2012-13 a total of 268 NC/ PC habitations have been covered with an expenditure of Rs.195.68 Cr. upto 31.12.2012. It is proposed that a total of 1473 NC/ PC habitations will be covered by the end of this financial year under various State / Centrally Sponsored Schemes.

192. 17,915 rural schools of the State have been covered with water supply & sanitation facility up to March, 2012. Further, 18772 anganwadis located in Govt. Buildings have been covered with drinking water and 16174 anganwadis stand covered with toilet facility. Also Standalone water purification system had already been installed in 2731 rural schools. With an expenditure of Rs. 207 Cr. a total of 1803 Reverse Osmosis (RO) Plants in Southern districts of the State have been installed to provide alternate water supply arrangement to the rural people.

193. During the year 2012-13, 775 villages have been made Nirmal Gram (Open Defecation Free) by constructing 37338 toilets (up to December 2012) out of which 2733 IHHs have been constructed during the year 2012-13. By constructing 40000 toilets, another 700 villages will achieve

[Mr. Speaker]

the status of Nirmal Gram by March, 2013. Proposal will be submitted to Govt. of India to award Nirmal Gram Puraskar to 775 villages during the year 2012-13.

194. A Quality Monitoring & Surveillance Cell has been set up and 30 water testing laboratories at District and Block Level are under operation. An Advance Water Testing Lab with an amount of Rs.4.31 Cr. for the Northern States of India is under progress at SAS Nagar which will become functional by March, 2013.

195. In order to provide clean environment with open defecation free villages, a Project for installation of 1, 00,000 toilets for the families (without toilets) in 22 Districts of State, costing Rs.124.50 Cr. was approved. Till date work for construction of 37338 IHHLs Completed. Construction of all the individual household toilets will be completed during the financial year 2012-13.

196. Govt. of India (GOI) has rewarded efforts of State by awarding an amount of Rs.50.15 Cr. as additional incentive grant (bonus) over and above to the approved allocation of Rs.82.46 Cr. for the year 2011-12.

WELFARE OF SCHEDULED CASTES AND BACKWARD CLASSES

197. The Government has started online banking management system to directly transfer the financial assistance to the beneficiaries under the various Schemes such as Shagun Scheme, Pre-Matric, Post-Matric scholarship to SCs and BCs. This is a major reform undertaken by the Government which has many advantages like immediate disbursement of assistance, better

monitoring, ruling out the possibilities of middlemen and leakage of funds. Under Shagun scheme during the current year 48,300 beneficiaries have been disbursed an amount of Rs.72.45 Cr. Under various Pre-Matric and Post-Matric scholarship schemes 68,914 beneficiaries have been disbursed the amount of Rs.94 Cr. The Government will continue with its unique Shagun Scheme for the daughters of SC/BC and the poor Christian and Muslim families.

198. The Punjab Scheduled Castes Land Development & Finance Corporation and Backward Classes Land Development & Finance Corporation have disbursed Rs.10 Cr. to 1270 beneficiaries and Rs.10 Cr. to 1069 beneficiaries as financial assistance, respectively to the Scheduled Castes and Backward Classes.

199. For the Socio Economic Development of Scheduled Castes, Rs.4,039 Cr. (28.85%) have been earmarked under the Scheduled Castes Sub Plan (SCSP) out of the total Plan allocation of Rs. 14,000 Cr. for the year 2012-13. 90,000 SC families are likely to be covered during 2012-13. An expenditure of Rs. 1,142 Cr. has been incurred and 63,215 SC families (70.23%) assisted up to 31-12-2012 in the current financial year.

CONCLUSION

200. To conclude, I would like to reiterate the commitment of the Government to the maintenance and promotion of peace and communal harmony, providing good governance, ensuring inclusive growth and taking development to the doorsteps of the people who have reposed unprecedented faith in re-electing the government.

[Mr. Speaker]

201. The Government has dared to dream big for the people of this great state. In the pursuit of this dream, the Government is clear in its vision, firm in its resolve and sure of its feet. It is the great fortune of The State that in this great march, it is spearheaded by one of the maturist statesmen of the country.

202. I have no doubt that we are firmly on course for the realization of the big dream.

203. I wish all of you a period of very healthy and constructive exchange of ideas and views during the coming days in the Session, in the highest traditions of politics of constructive consensus. (Thumping).

Thank You. JAI HIND.

(At this stage National Anthem was played.)

ANNOUNCEMENT BY THE SECRETARY

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੁਣ ਸਕੱਤਰ ਜੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਕੱਤਰ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ 14ਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ:-

ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ

1. ਪੰਜਾਬ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲਾਟਾਂ (ਵਿਨਿਯਮਨ) ਸੋਧਨਾ ਬਿਲ, 2012
2. ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
3. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
4. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012

5. ਪੰਜਾਬ ਅੱਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਬਿਲ, 2012
6. ਪੰਜਾਬ (ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ) ਕਰ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
7. ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
8. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਬੋਰਡ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
9. ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਿਲ, 2012
10. ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਿਲ, 2012
11. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਲੇ ਸੰਬੰਧਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭ ਸਕੀਮ, 1996 (ਮਨਸੂਖੀ) ਬਿਲ, 2012
12. ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਿਲ, 2012
13. ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸੱਕਰੀ ਤੇ ਰੋਕ ਬਿਲ, 2012
14. ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮਾਲੀਆ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
15. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਲ, 2012
16. ਪੰਜਾਬ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਬਿਲ, 2012
17. ਪੰਜਾਬ ਪੱਛਤੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੋਧਨਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ) ਬਿਲ, 2012
18. ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਕੈਨਾਲ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012
19. ਭਾਰਤੀ ਅਸ਼ਟਾਮ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧਨਾ) ਬਿਲ, 2012

RULING BY THE HON'BLE SPEAKER

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਸਾਡਾ ਇਹ ਸਦਨ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ, ਅਨਡਿਜ਼ਾਇਰਏਬਲ ਅਤੇ ਇਰਰੈਲੇਵੈਂਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਸਪਲੇਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 93 ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉਪਰੋਕਤ ਰੂਲ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਨਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ/ਅਨਡਿਜ਼ਾਇਰੇਬਲ/ਇਰਰੈਲੇਵੈਂਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਚੇਅਰ ਦੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲੇਗਾ, ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 109 (ੳ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਐਕਸਪੰਜ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ, 1998 ਦੀ ਰੂਲਿੰਗ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੜ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ/ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜਿਹੜਾ 'ਨਾਟ ਅਲਾਊਡ' ਜਾਂ "ਐਕਸਪੰਜਡ" ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਰੂਲਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸਪੰਜ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪਣਾ/ਦਿਖਾਉਣਾ/ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਕਰਨਾ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਸੀ.ਐਮ. ਸਹਿਬ ਬੋਲਣਗੇ।

ANNOUNCEMENT BY THE HON'BLE CHIEF MINISTER

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ): ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਕਰਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਕਿ ਇਹ ਹਾਊਸ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇ ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ

ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਏ। ਨਾਲ ਮਜੀਠੀਆ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਆਏ ਔਰ ਉੱਥੇ ਬਹਿ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਔਰ ਦੋਵੇਂ ਰਾਣਾ ਜੀ ਤੇ ਮਜੀਠੀਆ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਏ ਤੇ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਖਤਮ ਹੋਵੇ। **Let us forget and forgive.** ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਔਰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਜੋ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਮਜੀਠੀਆ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਸੀ, ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਲੇਕਿਨ ਨਵੀਆਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਲੇਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੈਟਰ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਐਕਸਪਲੇਨ ਕਰ ਦਿਉ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ **Mr. Jakhar has forcibly brought the girl from Tarntarn into the Vidhan Sabha premises and she is sitting in his office.** ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲੇਡੀ ਹੈ ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਮਿਲੀਟੈਂਟ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਆਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੇਖਣਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੈ। **Speaker's message went to the security staff.** ਇਹ ਉਥੇ ਆਏ। ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀ ਗਲਤ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਲੇਕਿਨ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਂ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰੀਮਿਸਿਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਡਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਵੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਲੀਗਲੀ ਹੈ ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖ਼ਬਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਰਾ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਉਹੀ ਚਾਲ ਅਤੇ ਉਹੀ ਗੇਮ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ਚਲੋ ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਰੋ ਲੇਕਿਨ ਆਪਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਜੋ ਹੈ, ਉਹ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦਾ ਅੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਨੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਟਿਵ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ-ਚਾਰ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਕ-ਆਊਟ ਦੀ ਖਬਰ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਸਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੜਾ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਡੇਅ ਹੈ। ਅੱਜ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰਾਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰਾਏ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਵੀ ਪੀਸਫੁੱਲੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਫਿਰ ਅਪੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰਵੱਈਆ ਖਤਮ ਕਰਨ ਔਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਇਹ ਆਪਾਂ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈਏ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਰੇਟਨੈਸ ਦਿਖਾਈ ਹੈ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈ। ਰੂਲਿੰਗ ਔਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਔਰ ਮੰਨਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਔਰ ਨਾਲ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਔਰ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਚੱਲਣ। ਨੈਕਸਟ ਆਈਟਮ, ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ।

**CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66
(SERIAL NUMBERS 2 AND 3)**

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉ ਮਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

PRESENTATION OF THE FIRST REPORT OF THE BUSINESS (2)85
ADVISORY COMMITTEE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕੋਈ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਤੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਪਰ ਚਲੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਲਈਏ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਬੀ.ਏ.ਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਲਵਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ।

**PRESENTATION OF THE FIRST REPORT OF THE
BUSINESS ADVISORY COMMITTEE**

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 13 ਮਾਰਚ, 2013 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ, 2013 ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

ਬੁੱਧਵਾਰ, 13 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ) ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਪੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬਹਿਸ।

ਵੀਰਵਾਰ, 14 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ) ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਰ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 15 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ) ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬਹਿਸ ਮੁੜ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ

ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ, 16 ਮਾਰਚ, 2013 } ਛੁੱਟੀਆਂ
ਐਤਵਾਰ, 17 ਮਾਰਚ, 2013 }

ਸੋਮਵਾਰ, 18 ਮਾਰਚ, 2013 (2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ) ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬਹਿਸ ਮੁੜ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ (ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ)

ਮੰਗਲਵਾਰ, 19 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ) i) ਸਾਲ 2011-12 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਸਿਵਲ ਅਤੇ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਵਪਾਰਕ) ਅਤੇ ਸਾਲ 2011-12 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਸਾਲ 2011-12 ਲਈ ਨਮਿੱਤਣ ਲੇਖੇ;

- ii) ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਅਨੁਮਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ;
- iii) ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ; ਅਤੇ
- iv) ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ।

ਬੁੱਧਵਾਰ, 20 ਮਾਰਚ 2013
(10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)

ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

ਵੀਰਵਾਰ, 21 ਮਾਰਚ, 2013
(10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)

ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਰ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 22 ਮਾਰਚ, 2013
(10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)

ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ

ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ, 23 ਮਾਰਚ, 2013
ਐਤਵਾਰ, 24 ਮਾਰਚ, 2013

ਛੁੱਟੀਆਂ

ਸੋਮਵਾਰ, 25 ਮਾਰਚ, 2013
(2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ)

ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਬਹਿਸ ਮੁੜ੍ਹ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ

ਮੰਗਲਵਾਰ, 26 ਮਾਰਚ, 2013
(10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)
(ਸਵੇਰ ਦੀ ਬੈਠਕ)

ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਬਹਿਸ ਮੁੜ੍ਹ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ
(ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ)

ਮੰਗਲਵਾਰ, 26 ਮਾਰਚ, 2013
(3.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ)
(ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਬੈਠਕ)

i) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ;

- ii) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ।
- iii) ਵਿਧਾਨਕ ਕੰਮ-ਕਾਰ; ਅਤੇ
- iv) ਸਦਨ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿੱਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ।

ਜੇਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਦਾ/ਦੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਉਕਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ/ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੇਗਾ/ਰਹਿਣਗੇ।

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ): ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਜਿਹੜੀ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ ਹਾਲੇ। ਜੋਸ਼ੀ ਜੀ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਬਿਜਨਸ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੁਣ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ): ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ-

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ-

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ -

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਲਵਾਂਗੇ। ਹਾਂ ਜੀ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪੇਪਰਜ਼ ਲੇਅ ਕਰਨਗੇ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ): ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮੱਦ ਨੰਬਰ V ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਲੜੀ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 5 ਤੱਕ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ:-

1. ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਮੈਂ ਸਾਲ 2011-2012 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ 29ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 619-ਓ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।
2. ਸਾਲ 2010-11 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਵਰਣ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1998 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (4) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।
3. ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਜਲ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ 37ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 619-ਓ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।
4. ਸਾਲ 2008-09 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਪਨਗ੍ਰੇਨ) ਦੀ 6ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਲੇਖੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 619-ਓ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।
5. ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਪੁੱਡਾ) ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1995 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 (2) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

MATTERS RAISED DURING ZERO HOUR

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ ਤੁਸੀਂ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਹਿ ਲਓ। ਹੁਣ ਦੱਸੋ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ): ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਐਫਰਟਸ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫੇਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦੋਨੋਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਵਾਇਆ ਔਰ ਹਾਊਸ ਰਿਸਟੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਚਲ ਪਿਆ, ਔਰ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਠੀਕ ਚੱਲਿਆ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਜੋ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੂਲਿੰਗ ਔਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਮਿਲਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਅਗਰ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਦੇਈਏ ਤੇ ਸਮਾਂ ਵੀ ਵੱਧ ਦੇਈਏ ਔਰ ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇਖਿਆ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋ, ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ ਔਰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਡਿਬੇਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੰਨੀ ਬਹਿਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਧੇ ਸਵਾਲ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਟਾਈਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰੀ ਡੀਬੇਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਬੈਠ ਜਾਓ ਸਾਡੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਤੇ ਟਾਈਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਔਰ ਇੱਕ ਦਮ **all of a sudden, I do not know what outbroke** ਕਿ ਇੱਕ ਦਮ ਆ ਗਿਆ ਜੀ ਕਿ ਇਹ **unconstitutional** ਹੋ ਗਿਆ, **unconstitutional** ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੀ ਸੀਟਾਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਗੈਲਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੀਟਾਂ ਘੱਟ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਵੇਟ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ

[ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ]

ਕਿ ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਏ ਨੂੰ ਬਿਠਾਉਣਾ, ਬੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਿਠਾਉਣਾ, ਸੀ ਨੂੰ ਬਿਠਾਉਣਾ, ਡੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਿਠਾਉਣਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ **they are the biggest source of communication whatever happens here.** ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾ ਬੈਠੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛਪਣਾ। ਕਈ ਬੰਦੇ ਤਾਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰਖੀਆਂ ਲੱਗ ਜਾਣ। ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਵਾਰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਔਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਕਾਹਦੇ ਹੋ, ਦੱਸੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕੋਈ ਗਰਾਊਂਡ ਜਨਰੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਔਰ ਫਿਰ ਉਸ ਗਰਾਊਂਡ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਗਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਫਿਰ **how the Chief Minister and the Home Minister could be held liable.** ਇੱਕ ਅਨਅਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਆਵਾਂ ਔਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਲੈ ਆਵਾਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰੱਖਣੀ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਖੇਗੀ ਜੇ ਅਸੀਂ ਰੱਖਾਂਗੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਮਰਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਅਗਰ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਕਰ ਲਵੋ। ਜੇ ਵੋਟ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣਾਈਏ, ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਨਿਵੇਦਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਠੀਕ ਚੱਲੇ ਔਰ ਸਾਡੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਆਉਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਾਂ ਬੜੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਇੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਨਅਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਹੈ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਇੱਥੇ ਮਰਿਆਦਾ ਭੰਗ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ): ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀ.ਐਮ.ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਬਗੈਰ ਪਾਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਤੁਸੀਂ ਬੰਦੇ ਖੜਾਏ, ਪੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ, ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ, ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਲੀਗਲ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਇੱਥੇ ਕਰੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਿਲੀਟੈਂਟ ਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਲੈ ਆਉਣ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਤੇ ਉਥੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਇਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਹਨ। ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ.....

(ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ : ਜਿਵੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ।)

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ: ਜੇ ਉਥੇ ਦਿੱਲੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੀਰੀਅਸ ਮੈਟਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਵਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਥੇ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਵਾਲੇ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਚ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਆ ਗਈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਇਹ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੌਣ ਲੋਕ ਸਨ? ਕਿਸ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ? ਕੀ ਖਲਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ? *.....ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰੀਏਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਹੀ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਜ਼ੀਟਰ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਰਾਪਰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਕੇ ਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਰੋ ਜੀ।

* Expunged as per ruling by the Chair dated 13.03.2013.

Mr. Speaker: Thank you. This is not a matter of debate.

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਆਲਰੇਡੀ ਹੈ। ਅਫਜ਼ਲ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਰੁੱਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੀਤਾ। ਅਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨਆਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਆਵੇ ਔਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਨਨੋਟਿਸਡ ਜਾਣ ਦੇਈਏ ਔਰ ਉਲਟਾ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰਨ, ਉਲਟਾ ਡਾਂਟਣ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਦੇਖੋ ਗੱਲ ਬੜੀ ਸਿੱਧੀ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰਨੀ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵੀ ਚਾਹੁਣ ਜਾਂ ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਚਾਹੇ, ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਕੋਈ ਅਨਆਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬੜਾ ਅਨਫਾਰਚੂਨੇਟ ਇੰਸੀਡੈਂਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਬੜੀ ਰਿਸਪੈਕਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨ, ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਨਆਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਪਰਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਊਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਾਅਲੁੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਊਸ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅੰਡਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਮ ਮਨਿਸਟਰੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਐਸ਼ਨ

ਆਵਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਦਨ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣ ਦੇਣਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਨਟੈਂਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅੱਜ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਆਪ ਆ ਕੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਕਿਉਰਟੀ ਰਿਸਕ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਸਦਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਗ਼ੈਰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਅਨਘੋਰਾਈਜ਼ਡ ਪਰਸਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਕਿ ਮੈਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬੜਾ ਹੀ ਸੀਰੀਅਸ ਮੈਟਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਆਪਣੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੋਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਸੀਰੀਅਸ ਮੈਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਟਰਿਕਟ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਪਦਵੀ ਤੇ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਪ੍ਰੀਵਿਲੇਜ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਸਖਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਇਸ਼ੂ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਜੇ ਹੋਇਆ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਤੋੜਨ ਲੱਗ ਜਾਣ ਜਾਂ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਹੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ। ਫਿਰ ਤਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਇੱਥੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬੜਾ ਸੀਰੀਅਸ ਇਸ਼ੂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਸੀਰੀਅਸਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਹੈੱਡ ਹਨ- ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਰੀ ਐਂਡ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ। ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ, ਸਪੀਕਰ ਹੈੱਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੈੱਡ ਹੋ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਹੈ, ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਉਸ ਦੀ ਬਾਅੱਖਰ ਪਾਲਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਿਆ ਹੈ ਔਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਆਪ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵੇਲਣਾ ਕਰੇ। ਦੂਸਰਾ ਹੈ-ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਸਿਕਿਉਰਟੀ। ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ 26/11 ਦਾ ਇੰਸੀਡੈਂਟ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਾਗਰੂਕ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਤੋਂ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕੋਈ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡਾ ਹਰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਪ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇ ਔਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਜੇਕਰ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਪ੍ਰਿਵਿਲੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗਣ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰਿਮਾ ਦੇ ਵੀ ਖਿਲਾਫ ਗਏ ਹਨ ਔਰ ਜਿਹੜੇ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਨੀ ਹੀ ਥੋੜੀ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕਿਉਰਟੀ ਬ੍ਰੀਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਪ੍ਰਿਵਿਲੇਜ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਅਪੋਜੀਸ਼ਨ ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚੋਂ(ਸ਼ੋਰ.....ਵਿਘਨ) (ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਨਾਅਰੇ* ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ **** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਨਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸ਼ਬਦ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਲ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ) : ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜੀ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ..... (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਵੋ। (ਸ਼ੋਰ....)(ਵਿਘਨ....) ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣੋ.....(ਸ਼ੋਰ....) ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣੋ। ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਨੇ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ। ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਾਅਰੇ ਹੀ ਲਗਾਉਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਨਾ ਕਰੀ ਜਾਉ। (ਸ਼ੋਰ) ਇੱਕ ਗੱਲ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਵੋ। ਮੈਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬੀਤਿਆ, ਜੋ 26/11 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਅਗਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਰਡ ਨਾ ਰੋਕਦੇ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਰੇਰਿਸਟ ਆ

**Not recorded as ordered by the Chair.

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਅਨ-ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈਡ ਬੰਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਲੇਡੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?) ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਗਾਰਡ ਹਨ, ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਗਾਰਡ ਹਨ **they can enter**. ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਗਾਰਡ ਅਸੀਂ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਏ ਹਨ। ...(ਸ਼ੋਰ...) ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਗਾਰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਕੋਈ ਦੂਸਰੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦਿਉ। ਹਾਊਸ ਦੀ ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਲਈ ਗਾਰਡ ਲਗਾਉਣੇ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਮੈਂ ਗਾਰਡ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦਿਉ। (ਸ਼ੋਰ) (...ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਗਾਰਡ ਲਗਾਏ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ** ** ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੋ, ਉੱਥੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

* 11.24 ਵਜੇ ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ (*ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ, ਮੈਂਬਰ, ਪੈਨਲ ਆਫ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ। ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਬਹਿਸ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੀਮਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿ ਉਹ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। (ਵਿਘਨ)...(ਸ਼ੋਰ....)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ-

“ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:-

**Not recorded as ordered by the Chair.

“ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 11 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।”

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ

“ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:-

“ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 11 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।”

ਬਹਿਸ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਦੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

SHORT ADJOURNMENTS OF THE HOUSE

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਸਦਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 12.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

***11.26 ਵਜੇ ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ** (*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ 12.00 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

(ਸਦਨ 12.00 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਊਸ 1.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਐਡਜਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

***12.00 ਦੁਪਹਿਰ** (*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ 1.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

(ਸਦਨ 1.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਸਦਨ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਮੁੜ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

***1.00 ਵਜੇ ਬਾ: ਦੁ:** (ਇਸ *ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

(ਸਦਨ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।)

***2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ** (*ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ ਮੈਂਬਰ, ਪੈਨਲ ਆਫ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)
(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** **ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS (RESUMPTION)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਮਤੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਤੇ ਬੋਲਣਗੇ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਟਾਈਮ ਵੇਸਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਜੀ, ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ (ਰੂਪਨਗਰ): ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ 11 ਮਾਰਚ, 2013 ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਜ਼ਨਰੀ ਸਟੇਟਸਮੈਨ ਹਨ ਅਤੇ

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ਸਭਾਪਤੀ ਜੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ-ਮੋਟਾ ਸਮਝਾਓ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਹਿ ਕੇ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲੈਣ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਇੰਨੀ ਵਧੀਆ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾਓ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹਿਸ ਕਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਗ ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਬਹਿ ਕੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ। ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ। ਇੱਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ ਇੱਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਬਹਿਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਾਸਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਭੱਜ ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹਨ? ਸਭਾਪਤੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਸਪੀਚ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਐਡਰੈੱਸ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀ-ਕਰਾਈ ਹੀ ਸੀ (ਵਿਘਨ...ਸ਼ੋਰ....) ਗੁਆਂਢ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਐਡਰੈੱਸ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਹੁਣ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਬਹਿਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਹਿ ਕੇ ਸੁਣੋ। You should hear and should go to the seats.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਦਕਾ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ).....

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਤੁਸੀਂ ਬਹਿਸ ਕਰੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)..... ਭੱਜਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ..... (ਵਿਘਨ).....

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਥਾਪੜਾ ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ).....

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲੀਕ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੋ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਪਿਰਤਾਂ ਨਿਭਾਉ। Please, go to your seats. Please try to listen. (Interruptions) (Noises)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ-ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਹਾਨ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੱਜ ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਤਾ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਰਿਣ ਉਤਾਰਨ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ..... (ਵਿਘਨ)

Mr. Chairman: Please go to the seats and try to listen. Try to listen. (interruptions)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ/ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

**Not recorded as ordered by the Chair.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਲਵੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਬਹਿ ਕੇ ਕਹਿ ਲੈਣਾ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਜੋ ਹਨ, ਉਹ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਔਰ ਇਕੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਹਾੜੇ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਈਦ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਗਵਾਨ ਬਾਲਮੀਕ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਭਗਤ ਪਰਸੂ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਜੋ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮੈਂ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣ ਲੈਣ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਗੋਂ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੋਗੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ...) (ਸ਼ੋਰ).....

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਗਦੇ ਸੀ ਔਰ ਇਹ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਸਦਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਕਹੀ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਰਾਖਦਿਲੀ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।(ਵਿਘਨ)...ਸ਼ੋਰ)....

Mr. Chairman: Please go to your seats.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ 2007 ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਦਕਾ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ

**Not recorded as ordered by the Chair.

[ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ]

ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ.....(ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ) ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਵਾਅਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਰਾਜ-ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ। (ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ.....)**

Mr. Chairman: Please go to your seats, please listen..... go to your seats and listen (ਵਿਘਨ.....) (ਸ਼ੋਰ.....) not to be recorded.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ-ਮੁਆਫ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਲਗਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚੁੰਗੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਚੁੰਗੀ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ 4-9-14 ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸਕੀਮ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ। (ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ)

Mr. Chairman: Please try to listen.....don't disturb.. (ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਜਿਹੜਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਦਲਿਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

Mr. Chairman: Please go to your seats. (ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਸੀ(ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)। (ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ) ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਸਵੇਰੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਹੁਣ ਮੂੰਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੇਮ-ਸ਼ੇਮ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ

**Not recorded as ordered by the Chair.

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S (2) 105
ADDRESS (RESUMPTION)

ਹਨ। ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੁਕਰੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ। (ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

Mr. Chairman: Please go to your seats, please try to listen.
(ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: (ਵਿਘਨ....ਸ਼ੋਰ) ਦਲਿਤ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਤਿਗਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਰਾ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਭਰਤੀ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਬੰਦ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ 2009 ਤੋਂ 2010 ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Chairman: Please go to your seats and try to listen.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਪਾਓ ਕਿ 2002 ਤੋਂ 2007 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦਿਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੇਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘੱਟ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2002 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2007 ਤੱਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖ ਲਓ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਹਰੀ ਵਾਰੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਉਹ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ? ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਥੱਕ ਗਏ ਹਨ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

DHARNA

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

**MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON
GOVERNOR'S ADDRESS (RESUMPTION)**

Mr. Chairman: Please continue. (ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਹ ਥੱਕ ਗਏ ਹਨ। ਬੈਠ ਜਾਓ। ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਜਾਓ। ਜਿੱਥੇ ਥਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਬੈਠ ਜਾਓ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਧਰ (ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਦੇਣਾ। ਪੰਜ ਸਾਲ, ਹੋਰ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਮਰਜ਼ੀ ਬੈਠ ਜਾਓ ਪਰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾਓ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਥੱਕ ਗਏ ਹੋ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹੂਲਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਰਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਚਲਦਾ ਰਹੇ ਪਰ ਇਹ ਵੀਰ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਰਹਿਮ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਵੀਰੋ ਇਹ ** ** ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣੀ। ਹਾਲੇ ਸਫਰ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਛੇਤੀ ਥੱਕ ਜਾਓਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਬਾਕੀ ਵੀ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਲੇਕਿਨ ਗੱਲ ਸਾਡੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੁਣੀ ਜਾਓ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 2007 ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਪਟਨ

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਕੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੇ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉੱਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਉੱਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਰਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬੀਬੀ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨੀ ਵੀ ਉਦੋਂ ਲਾਜ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਅੱਜ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੰਨ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ ਹਨ, ਉਹ ਝੂਠੇ ਸੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Chairman: Please go to your seats. Try to listen.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਹ ** ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੀ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੇ ਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਬੱਧੀ ਦੂਜੀ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ

**Not recorded as ordered by the Chair.

[ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ]

ਬੇਹੱਦ ਮਾੜੀ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ 2007 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸਨ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡਾ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾਂਗੇ (ਸ਼ੋਰ) ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਦੇਣ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੀ ਚੁੰਗੀ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲਗਾ ਕੇ ਗਏ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਫਿਰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੰਗੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ। ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 200 ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਔਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀ ਉਹ 200 ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਫਰੀ ਯੂਨਿਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ 4/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ। (ਸ਼ੋਰ) ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਉੱਸ ਵੇਲੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲ ਵੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ 16 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 4/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਨਿਰੰਤਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ 250/- ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਉਲੂਮਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਯੋਗ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ 5 ਸਾਲ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਅੰਗਹੀਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਔਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਅ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਰੀਅਰ ਬਣਦੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਹੜੀ 4-9-14 ਸਾਲ ਦੀ ਪਰਮੋਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਔਰ.....(ਸ਼ੋਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: Please go to your seats.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਇਸ ਦੀ ਹੀ ਬਦੌਲਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸੇ ਮੈਜਾਰਟੀ ਨਾਲ ਬਣ ਕੇ ਫਿਰ ਆਈ ਹੈ ਔਰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹਾਲੇ ਹੋਰ ਲੰਮੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਇਕਲਾਂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਆਪਣੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਸਤੇ, ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ 12ਵੀਂ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸਾਈਕਲ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਵੀਰ ਜਿਹੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਔਰ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ....

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਬੋਲਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਦੇਖੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਥਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬਹਿ ਜਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹੀ ਕੁਝ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੇ ਥਾਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਬਹਿ ਜਾਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਸੀ।

Mr. Chairman: Please try to go to your seats.

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮੈਂ 11.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 5.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ ਹਾਂ (ਵਿਘਨ...ਸ਼ੋਰ.....) ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਲਓ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਪਲੀਜ਼ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਓ। ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਕਸ ਕੀ ਸੀ? ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲਓ। (ਵਿਘਨ....ਸ਼ੋਰ....)

Mr. Chairman: Please try to listen. ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਵੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਪਿੱਕੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਆਣੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ। ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਅੱਜ ਸੁਣਨੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਸੁਣ ਲਓ, ਬਾਕੀ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦਿਆਂਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਹੈ ਬਠਿੰਡੇ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਦਾ, ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਫੇਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਆ ਗਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਖਟਾਈ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ 21,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਲੋੜਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕੰਮ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਨਾਲ....

EXTENSION OF TIME OF THE SITTING OF THE HOUSE

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਪਲੀਜ਼ ਠਹਿਰਨਾ। ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ 2.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਦਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਹੋਰ ਵਧਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

(ਅਵਾਜ਼ਾਂ: ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਹੁਣ ਸਦਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

**MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON
GOVERNOR'S ADDRESS (RESUMPTION)**

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਕੱਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਗੋਂ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਾਰਜ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵਿਰਾਸਤ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ)
ਇਕੱਲਾ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ: ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ 4 ਘੰਟੇ ਲਈ ਹੋਰ ਐਕਸਟੈਂਡ ਕਰ ਦਿਓ।

Mr. Chairman: Please try to go to your seats and listen.
(ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ.....)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਕੱਲਾ ਵਿਰਾਸਤ-ਏ-ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੁੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਜਿੱਥੇ 35,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਣਾਈ ਔਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਜਿੱਥੇ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸੀ ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ (ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ.....) ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਹੈ ਬਿਜਲੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ 9200 ਮੈਗਾਵਾਟ ਸੀ ਔਰ ਸਾਡੀ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਕੈਪੇਸਿਟੀ 6,000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ(ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ)

Mr. Chairman: Please go to your seats.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ-ਇੱਕ ਰਾਜਪੁਰਾ ਵਿੱਚ, ਦੂਜਾ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਕੰਪਲੀਸ਼ਨ ਛੇਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕੱਲਾ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਨੈਟਵਰਕ (...ਸ਼ੋਰ....., ਵਿਘਨ.....) ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਬ-ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਪਗਰੇਡ ਕੀਤਾ.... (ਸ਼ੋਰ....) ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਹੜੀ ਬਿਜਲੀ ਜਨਰੇਟ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

✓ PANDEMONIUM IN THE HOUSE

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਿਹਾ।)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ, ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੇਪਰ ਮੈਟੀਰੀਅਲ (ਕਿਤਾਬਾਂ) ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS (RESUMPTION)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਜਿਹੜੇ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਸਿਜ਼ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਬਿਜਲੀ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਲਾਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਦੋਂ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ) ਦੱਸ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ 24 ਘੰਟੇ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ

** Expunged as ordered by the Chair.

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S (2) 113
ADDRESS (RESUMPTION)

ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦਿੱਕਤ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਪਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਂਡ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਫਰਦ ਚਾਹੀਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ.....) (ਸ਼ੋਰ.....)

Mr. Chairman: Please try to go to your seats.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਜਿਹੜਾ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਬੱਡੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਕਰਵਾਇਆ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਰਲਡ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ।(ਸ਼ੋਰ) (.....ਵਿਘਨ.....)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲਿਖਤੀ ਮੈਟਰੀਅਲ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਗਾਹ ਕੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ, ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

Mr. Chairman: Please don't disturb the House. Please go to your seats. Don't disturb the House and try to go to your seats. I am requesting please don't disturb.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ, ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ

**Not recorded as ordered by the Chair.

[Mr. Chairman]

ਸਿੰਘ ਪਿੰਕੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪਿਆ ਲਿਖਤੀ ਮੈਟਰੀਅਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੇਅਰ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੈਟਰੀਅਲ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੇਅਰ ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਹ ਕਦੀ ਸਕੂਲ ਗਏ ਹੋਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਹੋਵੇ। (ਵਿਘਨ....) (ਸ਼ੋਰ....)

Mr. Chairman: Please go to your seats. Please go to your seats.

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ): ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰੋ। They should be suspended from the House.

Mr. Chairman: Please don't create nuisance. (ਵਿਘਨ....) ਸ਼ੋਰ.....) I request you don't create nuisance in the House. (ਵਿਘਨ..... ਸ਼ੋਰ....)

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰੋ। ਇਹ ਡੈਕੋਰਮ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾਓ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਇਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰੋ ਜੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ, ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪਿਆ ਲਿਖਤੀ ਮੈਟਰੀਅਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੈਟਰੀਅਲ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ, ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਦੋਂ ਚੇਅਰ ਵੱਲ ਕਾਪੀਆਂ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਲੱਗੀ।)

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ: ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਦੇਖੋ, ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਦੱਸੋ ਹਾਊਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇਗਾ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਹਾਊਸ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ, ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਲਗਾਤਾਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਪਿਆ ਲਿਖਤੀ ਮੈਟਰੀਅਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੈਟਰੀਅਲ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Chairman: Please go to your seats. Don't try to disturb the House.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਉਦੋਂ ਧੱਕੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦੇ ਐਂਟਰ ਕਰਵਾਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਤੁਸੀਂ ਹਾਊਸ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਦੇ ਬੰਦੇ ਫੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਫੜਾਏ ਔਰ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਫਤਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਭੰਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਸਵੇਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਾਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ.... (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Chairman: Try to listen.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਖਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਦੇਖਣਾ ਹੈ.....(ਵਿਘਨ.....ਸ਼ੋਰ.....)

Mr. Chairman: Please go to your seat.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਦੀ ਬਣਾਈ ਮਨੁੱਖੀ ਜੰਜੀਰ (Human Chain) ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਹ ਜੋ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਾਰਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਹਰਕਤ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਹਾਊਸ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਰੱਖਦਿਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਦਾ ਇਹ ਹਾਊਸ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਇਲੈਂਸ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦੇ ਪ੍ਰਿਵਿਲੇਜ ਦਾ ਵੀ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਹੈ ਔਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੈ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੇਅਰ ਵੱਲ ਵਧਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਦੀ ਬਣਾਈ ਮਨੁੱਖੀ ਜੰਜੀਰ (Human Chain) ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।

Mr. Chairman: Go to your seats.

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ: ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਨਿਖੇਧੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਔਰ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ ਜੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਮੰਤਰੀ, ਇੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਹਾਊਸ ਦਾ ਡੈਕਰਮ ਮੇਨਟੇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਸ਼ੋਰ)..... ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ.....(ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ)..... ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਇੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ(ਵਿਘਨ) ਜੋ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੰਜੀਰ (Human Chain) ਨਾਲ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਸਣ (Dais) ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧੱਕਾ-ਜ਼ੋਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ

[ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ]

ਨਾਗਰਾ, ਸਰਦਾਰ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੰਬੋਜ, ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕੀ, ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਸਟਾਫ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੰਜੀਰ (Human Chain) ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਵਾਚ ਐਂਡ ਵਾਰਡ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੰਜੀਰ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ।)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਸਣ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਟੇਬਲ ਵੱਲ ਛਾਲ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬੈਟਨ (Baton) ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭਾਪਤੀ ਜੀ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸਭਾਪਤੀ: ਹੁਣ ਸਦਨ ਵੀਰਵਾਰ, ਮਿਤੀ 14 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

*2.41 ਵਜੇ
ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ ਵੀਰਵਾਰ, ਮਿਤੀ
14 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ
ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

APPENDIX
TO
PUNJAB VIDHAN SABHA
DEBATES
Wednesday, the 13th March, 2013
Vol. IV - No. 2
STARRED QUESTION AND ANSWER

ਹਲਕਾ ਘਨੌਰ ਵਿੱਚ 25 ਦਰੇ (ਨਾਲੇ) ਦਾ ਪੁਲ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ
*595. **ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੁਖਮੈਲਪੁਰਾ:** ਕੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਹਲਕਾ ਘਨੌਰ ਵਿੱਚ ਖਾਨਪੁਰ ਬੜਿੰਗ ਤੋਂ ਬਠੋਣੀਆਂ ਰੋਡ ਉੱਤੇ 25 ਦਰੇ (ਨਾਲੇ) ਦੇ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਪੁਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਲ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਹਲਕਾ ਘਨੌਰ ਵਿੱਚ ਖਾਨਪੁਰ ਬੜਿੰਗ ਤੋਂ ਬਠੋਣੀਆਂ ਰੋਡ ਉੱਤੇ 25 ਦਰੇ (ਨਾਲੇ) ਦੇ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਪੁਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

© 2013

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ,
ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ,
ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ।

8525/01-2015/305/ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ

S Jaspreet Singh
[Signature]

PUNJAB VIDHAN SABHA DEBATES

Thursday, the 21st March, 2013

Vol. IV - No. 8

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Starred Questions and Answers	(8) 1
Presentation of the Second Report of the Business Advisory Committee	(8) 22
Papers to be Re-laid/Laid on the Table of the House	(8) 23
Presentation of the Reports of the Committees	(8) 25
Resolution reg. Recommendation to the State Government to immediately amend the concerned law to grant legal rights to the people for their Houses/Dwelling units or for some other type of properties within the 'Lal Dora' in the villages	(8) 26
Short Adjournment of the House	(8) 60
Resolution reg. Recommendation to the State Government to immediately amend the concerned law to grant legal rights to the people for their Houses/Dwelling units or for some other type of properties within the 'Lal Dora' in the villages (Resumption)	(8) 61

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. _____.

PUNJAB VIDHAN SABHA
Thursday, the 21st March, 2013

*The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall,
 Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker
 (Docter Charnjit Singh Atwal) in the Chair.*

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ । ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ । ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ । ਅਗਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ, ਇਧਰੋਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪਾਸੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ **this Question is very important.** ਅਗਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਐਸਚਨ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ) : ਠੀਕ ਹੈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਰ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੀ । ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਉ ।

ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ

***799. ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ :** ਕੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਮਕਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ : ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 3.24 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ **Initial Assessment Reports (IAR)** ਆਈ.ਏ.ਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਟੈਕਨੀਕਲ ਕੰਸਲਟੈਂਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ । ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛਣੀ ਹੈ ? ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ ।

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਕੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋਸ਼ੀ ਜੀ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ। ਹਾਂ ਜੀ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 716*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅਲਾਓ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਦੇਵਾਂ, ਕਿਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਇਆ ਜਾਏ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਕੁਐਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਧਰਲੀ ਸਾਈਡ ਵੱਲੋਂ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ) ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ। ਹਾਂ ਜੀ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ।

ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ

***621. ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ :** ਕੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ : ਨਹੀਂ ਜੀ। ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੀ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਰੋਪੜ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਇਨਵਾਰਿਨਮੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ ਔਰ ਲੋਕੇਸ਼ਨਲ ਐਡਵਾਂਟੇਜ ਵੀ ਹੈ।

* Reply to this Starred Question No. 716 has not been received till 18-11-2014 i.e the date on which this Debate was sent to the Press for final printing.

ਇਸ ਦਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਡਿਸਟੈਂਸ ਵੀ 40-45 ਮਿੰਟ ਦਾ ਹੈ ਔਰ ਜੇਕਰ ਮੁਹਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤੇ ਸਸਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਰੋਪੜ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣੇ। ਕੇਵਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੀ, ਉਥੇ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਇੱਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਐਂਕਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈ.ਟੀ ਪਾਰਕ ਦਾ ਬਣ ਜਾਣਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ ਪਾਰਕ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸੀ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਡਸਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਡੀਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਥੇ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਭੇਜੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਆਈਡੀਆ ਡਰਾਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਉਥੇ ਬਿਰਲਾ ਫਾਰਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਆਰਮੀ ਦੀ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਲਾਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਥੇ ਨਾ ਬਣਿਆ ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਸਿਸਟਮ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ 40 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਇਨਫੋਸਿਟੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਐਕਵਾਇਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਸ ਰੱਖਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ : ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

Mr. Speaker: Thank you. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ।

ਕਸਬਾ ਘਨੌਰ ਵਿਖੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨਾ

*591. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ : ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ]

(ੳ) ਕੀ ਕਸਬਾ ਘਨੌਰ ਵਿਖੇ 25 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ 100 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ;

(ਅ) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ,

(ੳ) ਹਾਂ ਜੀ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਉਠਾ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੀ ।

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੀ, ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜੀ ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ । ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਉਥੇ ਸਟਾਫ਼ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਹੈ ਅੱਗੇ ਉਥੇ ਗਾਇਨੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਵੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਇਕ ਜਿਹੜੀ ਰੇਡਿਓਗਰਾਫਰ ਡਾਕਟਰ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਜਿਹੜਾ ਸਟਾਫ਼ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਟਾਫ਼ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨੋਟ ਫਾਰ ਪੈਡ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਲਿਸਟ ਵੇਖੀ ਕਿ ਉਥੇ ਕਿੰਨੇ ਡਾਕਟਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਟਾਫ਼ ਉਥੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਜਿਹੜੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਰੇਡਿਓਗਰਾਫਰ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਆਲਟਰਨੇਟ ਅਰੇਂਜਮੈਂਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਗਾਇਨੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਇਕ ਪੋਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਫਿਰ ਵੀ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਘਨੌਰ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੀਬੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿੰਨੇ ਡਾਕਟਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਓਨੇ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ । ਉਥੇ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ।

ਮੰਤਰੀ : ਨਹੀਂ ਸਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਪਾਇਲ ਦਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ : ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਵਿਚ ਡੇਹਲੋਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਹੈ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਟੀਕੁਲਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ । ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੈਪਰੇਟ ਕੁਐਸ਼ਚਨ ਦੇਣਾ । **This is not a general Question.** ਹਾਂ ਜੀ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 802

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਜੀ ।

ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ..

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁਐਸ਼ਚਨ ਲੰਘ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ ।

ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਕੁਐਸ਼ਚਨ ਨਾਲ ਹੀ ਰੈਲੇਵੈਂਟ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਤਾਂ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੁਐਸ਼ਚਨ ਓਵਰ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ, ਅੱਗੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ, **Please sit down.** ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ ਜੀ ।

ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਗਏ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਠ ਗਿਆ ਸੀ..

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਨਹੀਂ, ਹਾਂ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ, ਮੈਂ ਦੋ ਕ੍ਰੈਸਚਨ ਅੱਗੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ ।

ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਧਾਉਣਾ

***594. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ :** ਕੀ ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਚਰੀ, ਮੱਕੀ ਅਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ੀਰੀ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ : ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ ਘੱਗਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਸੈਕਿੰਡ ਪਟਿਆਲਾ ਫੀਡਰ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਨਹਿਰ ਹੈ । ਇਸ ਨਹਿਰ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਵਾਟਰ ਅਲਾਊਂਸ 2.04 ਕਿਊਸਿਕ ਪ੍ਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰ ਏਕੜ ਹੈ । ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨਹਿਰ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਰਜਬਾਹੇ, ਮਾਇਨਰ ਅਤੇ ਸਬ ਮਾਇਨਰਾਂ ਦੇ ਵਾਟਰ ਅਲਾਊਂਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਵਾਟਰ ਅਲਾਊਂਸ ਵਧਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਟਰ ਅਲਾਊਂਸ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ।

ਘੱਗਰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਸੈਕਿੰਡ ਪਟਿਆਲਾ ਫੀਡਰ ਦਾ ਵਾਟਰ ਅਲਾਊਂਸ 3.05 ਕਿਊਸਿਕ ਪ੍ਰਤੀ 1000 ਏਕੜ ਸੀ.ਸੀ.ਏ. ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੈ । ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਘਨੌਰ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹਲਕਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੱਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਮੱਕੀ ਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਬੀਜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ । ਪਰ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ੀਰੀ ਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੀ ਤੇ ਮਿਰਚਾਂ ਬੀਜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਇਹ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ 3.05 ਕਿਊਸਿਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਪਟਿਆਲੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੰਟਰ ਸਟੇਟ ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 15.81 ਕਿਊਸਿਕ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 5-6 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ - ਪਟਿਆਲਾ, ਮਾਨਸਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਰੋਪੜ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਾਣੀ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 723 ਅਤੇ 830

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ

*581. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਟੀਚਿੰਗ ਅਤੇ ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ,

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ : (ੳ) ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਉਪਰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ 5178 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ। ਲੈਕਚਰਾਰ / ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਮਾਸਟਰ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਡੀ.ਪੀ.ਸੀ./ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਉਪਰੰਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ ਭਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ "ੳ"

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕਾਡਰ	ਮਨਜ਼ੂਰ-ਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ	ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ
1.	ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ	01	01	-
2.	ਮਾਸਟਰ	12	09	03
3.	ਸੀ ਅਤੇ ਵੀ	01	01	-
4.	ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ	05	03	02
	ਜੋੜ	19	14	05

ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕਾਡਰ	ਮਨਜ਼ੂਰ-ਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ	ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ
1.	ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ	01	-	01
2.	ਲੈਕਚਰਾਰ	16	08	08
3.	ਮਾਸਟਰ	11	06	05
4.	ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਮਾਸਟਰ	03	02	01
5.	ਸੀ ਅਤੇ ਵੀ	04	01	03
6.	ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ	15	05	10
	ਜੋੜ	50	22	28

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ : ਧੰਨਵਾਦ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ ।

ਸਰਦਾਰ ਤੇਤਾ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿੱਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੱਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਸਾਲ 1924 ਦਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ+2 ਸਕੂਲ ਬਣਿਆ । ਉਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ ਚਲਦਾ ਹੈ । ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕਲਾਸਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ

ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਉਥੇ ਦਾਖਲਾ ਤਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਹਰ ਟਿਊਸ਼ਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਟਾਈਮ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਬੱਚੇ ਡਰਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੈਕਚਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ । ਉਹ ਇੰਨਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਇਹ ਮੋਗਾ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਬਣਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਕਦੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਪੂਰੇ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਵਾਲ ਹੈ । ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਕੂਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਕੂਲ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਚਲਾਈਏ, ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਏ। ਸਾਨੂੰ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੀਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 15 ਬੱਚੇ ਹੋਣਗੇ ਉਥੇ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗਰੁੱਪ ਦੇਵਾਂਗੇ । ਪੱਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਕੂਲ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਉਥੇ 15 ਬੱਚੇ ਅਵੇਲੇਬਲ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਗਰੁੱਪ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿਆਂਗੇ ।

ਸਰਦਾਰ ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਨ ਲਓ ਜਦੋਂ ਇਕ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 4-5 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਗਰੁੱਪ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ ਫੇਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜ ਪੈਂਦੇ ਹਨ । ਉਥੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ glut ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ । ਉਸ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਕੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂ ਨਾਨ-ਮੈਡੀਕਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਵੈਸੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਉਂਦੇ ਹਨ । ਸਿਰਫ ਇਹ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ 3-4 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਪਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਕਰਾਂਗੇ । ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ 15 ਬੱਚੇ ਹੋਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ । ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਜਿੰਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਗੇ ਉਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ।

ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਅੰਡਰ ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਾਉਣਾ

*583. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ : ਕੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੰਡਰ-ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ?

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਅੰਡਰ-ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਫੋਰ ਲੇਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪੂਰਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਸਤੰਬਰ, 2014 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਇਹ 71 ਨੰ: ਰੋਡ ਮੋਗਾ-ਬਰਨਾਲਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ-ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੋਡ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫਾਟਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘੰਟਾ-ਘੰਟਾ ਜਾਂ ਡੇਢ-ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਟ੍ਰੈਫਿਕ-ਜਾਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਦੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵੈਸੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਡਰ-ਬ੍ਰਿਜ ਸਤੰਬਰ, 2014 ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਹ ਸਤੰਬਰ, 2014 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਜੋ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਫੋਰ ਲੇਨ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਮੋਗਾ-ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਤੱਕ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੜਕ ਬਾਰੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੁਐਸਚਨ ਸਿਰਫ ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਨਹੀਂ ਜੀ। ਇਹ ਅਜੀਤਵਾਲ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬੁੱਟਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਮੇਨ ਰੋਡ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਪੁਲ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਪੁਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਵੋ। ਪਰ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਸੜਕ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫਾਟਕ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫਾਟਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੱਕ ਕੇਵਲ ਡਗਰੂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਹੈ, ਮੈਂ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਐਸਚਨ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਐਸਚਨ ਪੜ੍ਹ ਲਓ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਹ ਮੈਂਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਰ ਲੇਨ ਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਇਹ ਫੋਰ ਲੇਨ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫਾਟਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਤਾਅਲੁੱਕ ਹੈ ਜੀ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸੈਪਰੇਟ ਕੁਐਸਚਨ ਦੇ ਦੇਣਾ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਮੈਂ ਇਸ ਫੋਰ ਲੇਨ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਕਸਬਾ ਅਜੀਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਤਾਂ ਅੰਡਰ-ਬ੍ਰਿਜ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਸੜਕ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਗੇ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ ਤੱਕ ਫੋਰ ਲੇਨ ਸੜਕ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਹਰ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਕੱਟ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ-ਟਰਨ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੇ ਚੜਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂ-ਟਰਨ ਲੈ ਕੇ ਦੋ-ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਨਰਾਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਫੋਰ ਲੇਨ ਸੜਕ ਕਿਉਂ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਚਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵਾਧੂ ਪੈ ਗਿਆ, ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤੇ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਫਿਰ ਮੁੜਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਾਉਣਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਓਬਜੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਫੋਰ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੈਠ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਕੁਐਸਚਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ-ਜਿੱਥੇ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਣਾਏ ਜਾਣ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ-ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਿਜਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਬਜੈਕਸ਼ਨ ਲਿਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਓਬਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ, ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਪੁਲ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਮੇਨ ਰੋਡ ਫੋਰ ਲੇਨ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੱਟ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਓਬਜੈਕਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਸੋਲਵ ਕਰਦੇ। ਲੇਕਿਨ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਜਾਂ ਕਮੀ-ਪੇਸ਼ੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੈਠ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸਲਿਊਸ਼ਨ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਜੀ ਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। This is a very important question.

ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਪੱਛ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਲਵੋ। ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਇੰਪੋਰਟੈਂਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਉ।

ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਸਬੰਧੀ

* 760. ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ (ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ): ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

- (ੳ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 50 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ;
- (ਅ) ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਾਇਓ-ਰੈਮਡੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ;
- (ੲ) ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ : (ੳ) ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 50,00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਈ ਗਰਾਂਟ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਸੀ.ਏ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 50.00 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਫੀਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸੀਵਰ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ.ਪੀ. ਲਗਾਉਣ ਲਈ 19.76 ਕਰੋੜ ਦੇ ਰੁਪਏ ਫੰਡਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਉਹ ਫੰਡਜ਼ ਅਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅ) ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਬਰਸਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਡਰੇਗਲਾਈਨ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡਰੇਨੇਜ ਵਿਭਾਗ ਪਾਸੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2013-14 ਵਿੱਚ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਵਾਸਤੇ 53.11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਡਰੇਨੇਜ ਵਿਭਾਗ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਫੰਡਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਇਓ-ਰੈਮੇਡੀਏਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 5 ਗਰੀਨ ਬਰਿਜ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਉਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ 600 ਐਮ.ਐਲ.ਡੀ. ਸੀਵੇਜ ਦਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ 15.28 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਈਕੋ ਰੀਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਪੂਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਮੈਸ: ਗਰੀਨ ਇੰਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਪੂਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਖਰਚਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ 30 ਮੀਟਰ ਮੈਟਲ ਸਕਰੀਨ ਪਿੰਡ ਜੈਨਪੁਰ ਨੇੜੇ ਹੰਬੜਾਂ ਰੋਡ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਉਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਗਰੀਨ ਬਰਿਜ ਫਰਮ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਚਾਰ ਨੰਬਰ ਗਰੀਨ ਬਰਿਜ ਲਾਗੂ ਕਰਤਾ ਫਰਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਇਗੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ੲ) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸਫਾਈ 15.28 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਾਇਓ-ਰੈਮੇਡੀਏਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚਲੋ ਠੀਕ ਹੈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਸਰਦਾਰ ਚਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਸਮਾਓ ਜੀ ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 658

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਨ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਜੀ ਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ । ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਉ ।

ਹਲਕਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਗਤਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ।

*712 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਨ ਕੌਰ ਬਰਾੜ : ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕਤਸਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਗਤਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ । 2012 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਜਗਤਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ ਅੱਪ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ 27 ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਪਾਜੀਟਿਵ ਕੇਸ ਅਤੇ 8 ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਦੇ ਪਾਜੀਟਿਵ ਕੇਸ ਪਾਏ ਗਏ । ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਪੰਜੀਕਰਣ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਜੋ ਕਿ ਇਕੋ ਹੀ ਸਰਿੰਜ ਵਾਰ -ਵਾਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭੀ ਜਾਵੇ । ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਨ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ ।

ਅਨੁਲੱਗ - 'ੳ'

ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਕਦਮ

ਹੈਪੇਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ -

1. ਜਦੋਂ ਵੀ ਟੀਕਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਸਰਿੰਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਇਕੋ ਸੂਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਟੀਕਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਵਰਤੋ ।

2. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਹੈਪੋਟਾਈਟਸ-ਸੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉ।

3. ਗੈਰ-ਪੰਜੀਕਰਣ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਕੋ ਹੀ ਸਰਿੰਜ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਵਾਉ ।

4. ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਹੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਕ ਯੋਨ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉ ।

5. ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ।

6. ਸਰਿੰਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੇਜਧਾਰ ਵਾਲੇ ਔਜਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋ ।

7. ਦਾੜ੍ਹੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਸਤਰੇ, ਦੰਦ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਰ, ਸਰਿੰਜ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਯੂਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਟੁੱਬ ਬਰੱਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਜਿਹੜੇ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਿੰਜਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਈ ਪਰਿੱਕ ਕਰ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਸਰਿੰਜਾਂ ਦਾ ਪਰਿੱਕ ਕਰ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਟੈਟੂ ਬਣਵਾਉਣਾ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ *to enjoy with more partners that also causes these problems.* ਸੋ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਵੀ *we try to keep awareness among the people* ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ । ਅਸੀਂ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ । ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਵੇਅਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ *unqualified doctors* ਕੋਲ ਨਾ ਜਾਣ । ਇਹ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹਨ । ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ *awareness* ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

Mr. Speaker : Thank you .

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 790

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ। ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਲਵੋ।

ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*778. 1. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ

2. ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ (ਸਰਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) : ਕੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਾਲ 2010-11, 2011-12 ਅਤੇ 2012-13 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਫੰਡ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਫਲੈਟ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਫਲੈਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਉਤੇ ਸਾਲ 2010-11, 2011-12 ਅਤੇ 2012-13 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 24.75 ਲੱਖ, 32.20 ਲੱਖ ਅਤੇ 23.34 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਤਾਂ ਕੁਐਸਚਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ ਹੈ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਤਾਂ 32 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਖਰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟ ਕੇ 23 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਫਲੈਟ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਬਾਰਸ਼ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਫਲੈਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਉਥੇ ਫਰਨਿਸ਼ਿੰਗ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਅੱਡ ਹਨ । ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਹਿਕਮਾ ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.ਡੀ ਕੋਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਹੈ । ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਹੈ । ਸੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਯੂ.ਟੀ. ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡੀਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਫਲੈਟ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਟੀ. ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ । ਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲਵੇਗੀ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਵਿੱਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਈ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟਸ ਕੋਲ ਹੈ । ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਯੂ.ਟੀ. ਕੋਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਕੋਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਹਿਕਮੇ ਇਨਵਾਲਵਡ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਮਹਿਕਮੇ ਕੋਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਹੀ ਲੈ ਲਵੇ ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦੇਣ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੰਪਲੇਂਟ ਹੈ ਅਸੀਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸੈਕਟਰ 3 ਅਤੇ 4, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 36 ਫਲੈਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਫਰਨੀਸ਼ਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚਾ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਮਾਨਯੋਗ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਲਈ ਸੈਕਟਰ 39 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਫਰਨੀਚਰ, ਫਰਨੀਸ਼ਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਆਈਟਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੈਕਟਰ 4 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

(ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰੀ)

36 ਕਮਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰ 3 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 16 ਕਮਰੇ ਹਨ, ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਫਰਨੀਸ਼ਿੰਗ ਆਈਟਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚਾ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਉੱਤੇ 2010-11 ਵਿੱਚ 5.62 ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਸਾਲ 2011-12 ਵਿੱਚ 12.16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ 2012-13 ਵਿੱਚ 7.37 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਲ ਹੋਣ ਬਜਾਏ ਕਿ ਹਰੇਕ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਇੱਕ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਹੀ ਲੈ ਲਵੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੀ। ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਦਾ ਸਲਿਊਸ਼ਨ ਨਿਕਲੇਗਾ ਉਹ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇੱਕ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੀ ਭਾਵ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਹੀ ਲੈ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ। ਕਾਲੀਆ ਸਾਹਿਬ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਸਟਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਫਲੈਟਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦੇਖੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। 5-5 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸਾਰਾ ਰਿਪੋਅਰ ਤੇ ਸਾਲ ਦਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੁਝ ਬਣਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੱਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਾਪਰ ਫੰਡਜ਼ ਅਰੇਂਜ ਹੋਣਗੇ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵੈਸੇ, ਆਪਣੀ ਹਾਊਸ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਮੈਂਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੁਜੈਸ਼ਨ ਹੈ ਜੀ। ਕਮੇਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੀ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ : ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਜੋ ਵੀ ਉਥੇ ਪੁੱਜੀਸ਼ਨ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਜ਼ਿਟ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਕੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ

ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? ਕੱਲ੍ਹ ਜੋ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕਰ ਲੈਣਗੇ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚਲੋ, ਕਰ ਲੈਣਗੇ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ । ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਨ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਜੀ । ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਹਨ ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 708

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਐਬਸੈਂਟ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਐਬਸੈਂਟ ਹੈ, ਪਰ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ । (ਸ਼ੋਰ)(ਵਿਘਨ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਬਸੈਂਟ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਨ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਹਾਂ ਜੀ, ਰਜਿਸਟਰ ਮੰਗਵਾ ਲਉ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ । ਐਬਸੈਂਟ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਲਉ ਜੀ । (ਵਿਘਨ)

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਕੈਂਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਨ । ਦਿਹਾੜੀ ਕੋਈ ਲਾਵੇ ਨਾ ਅਤੇ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ । (ਹਾਸਾ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੁਐਸਚਨ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਹਨ ਉਹ ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਅਲਾਉ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ।

ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪੈਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਖੰਭਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਚੜ੍ਹੇ ਹਨ । ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰੰਟ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣੇ ਹਨ । (ਹਾਸਾ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚੋਂ ਐਬਸੈਂਟ ਲਾਇਆ ਹੈ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ । ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 721*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਅਲਾਉ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 773 ਅਤੇ 774

(ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਟੂਰਿਸਟ ਸਪਾਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

***618. ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ :** ਕੀ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਦਰਿਆ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੋਗਨ ਵਿਲਿਆ ਹੋਟਲ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟੂਰਿਸਟ ਸਪਾਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ: ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੋਗਨ ਵਿਲਿਆ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਟੂਰਿਸਟ ਹੋਟਲ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਬੋਗਨ ਵਿਲਿਆ ਨੀਮ ਹੋਟਲ ਫਲੋਟਿੰਗ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, ਜੀ.ਟੀ.ਰੋਡ, ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹੈਰੀਟੇਜ ਅਤੇ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ-ਲਾਹੌਰ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਿਆ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (ਪੀ.ਟੀ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿੰਕਾਸਿਆ ਹੋਟਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ।

ਸਾਲ 2009-2010 ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਂਡਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਯਾਤਰਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (ਪੀ.ਟੀ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਤੀ 9-9-2010 ਨੂੰ ਕੰਨਸੈਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪਿੰਕਾਸਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਮੋਡ ਤਹਿਤ ਕੰਨਸੈਸ਼ਨੇਅਰ (Concessionaire) ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਕੰਨਸੈਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮੈਸਰਜ਼ ਪਿੰਕਾਸਿਆ ਹੋਟਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਕੰਨਸੈਸ਼ਨੇਅਰ (Concessionaire) ਤੋਂ ਪਾਲਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (Compliance Certificate) ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ

* Reply to this Starred Question No. 721 has not been received till 18-11-2014 i.e the date on which this Debate was sent to the Press for final printing.

ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਾਰੀ ਸਮਾਂ (Construction Period) ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਪਿੰਕਾਸੀਆ ਹੋਟਲ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਈਟ ਹੈ । ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਹੈ । ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2009-10 ਨੂੰ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਢਾਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਕੰਪਲਾਇੰਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਢਾਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੰਪਲਾਇੰਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ । ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੰਪਲਾਇੰਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਢਾਈ ਸਾਲ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਕੀ ਹੁਣ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ । ਇਹ ਵੀ ਚਿੰਤੁਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਿੰਤੁਤ ਹਾਂ ਕਿ ਢਾਈ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ । ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਨ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ । ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਢੁੱਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਸਰਵ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਵਕੀਲ ਵੀ ਐਂਗੇਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ।

ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੋਟਲ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਮਲਬਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਹੋਟਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹੋਟਲ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਟਲ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ । ਮੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਟਰਮਜ਼ ਉਸ ਨੇ ਵਾਇਓਲੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਢਾਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਦੇ ਉਤੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਉਹ ਢਾਈ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ । ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੇ ਪੈਨੋਲਿਟੀ ਵਗੈਰਾ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਉਸ ਤੇ ਲਾਉਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹ ਪਾ ਕੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੈਸਟ ਸਾਈਟ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ । ਇਸ ਤੇ

(ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰੀ)

ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

PRESENTATION OF THE SECOND REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹੁਣ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ।

ਮੈਂ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :-

ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਿਤੀ 21.03.13 ਤੋਂ 25.03.13 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :-

ਵੀਰਵਾਰ, 21 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)	ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ-ਕਾਰ
ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 22 ਮਾਰਚ, 2013 (10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ)	ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਬਹਿਸ ਛੁੱਟੀਆਂ
ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ, 23 ਮਾਰਚ, 2013	
ਐਤਵਾਰ, 24 ਮਾਰਚ, 2013	
ਸੋਮਵਾਰ, 25 ਮਾਰਚ, 2013 (2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ)	i) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਬਹਿਸ ਮੁੜ ਅਰੰਭ ਕਰਨਾ
	ii) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ, (ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ)
	iii) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਮਿੱਤਣ ਬਿਲ;
	iv) ਸਾਲ 2013-14 ਲਈ ਪੰਜਾਬ

- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ;
- v) ਵਿਧਾਨਕ ਕੰਮਕਾਰ; ਅਤੇ
- ii) ਸਦਨ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ।
- ਜੇਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦਾ/ਦੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਉਯਤ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇ/ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ/ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰਹੇਗਾ/ ਰਹਿਣਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ।
ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

PAPERS TO BE RE-LAID /LAID ON THE TABLE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਪੇਪਰ ਲੇਅ ਕਰਨਗੇ।
ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੱਦ ਨੰ: ਤਿੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕ ਤੇ ਦੋ ਤੇ ਦਰਜ ਕਾਰਜ ਪੱਤਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

[ਸਿੱਧੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ]

1. (i) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼/ਇੰਪਲਾਇਜ਼ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਪੁਆਇੰਟ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2010;
 - (ii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ) (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2010;
 - (iii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਡ ਕੋਡ (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧਨਾ) 2010;
 - (iv) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਆਮ ਪਹੁੰਚ) (ਤੀਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2010;
 - (v) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਨਵਿਆਉਣ ਯੋਗ ਖਰੀਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2011; ਅਤੇ
 - (vi) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਆਮ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2011
- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ।
2. (i) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਫੀਸ) (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2011;
 - (ii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2007 ਦੇ ਵਿਨਿਯਮਨ 26 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਧੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ;
 - (iii) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ) (ਤੀਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2011;
 - (iv) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ) (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2011;
 - (v) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਡਿਮਾਂਡ ਸਾਇਡ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2012;
 - (vi) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2007 ਦੇ ਵਿਨਿਯਮਨ 26

ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧਨਾ ਸਬੰਧੀ;

- (vi) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਆਮ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ)(ਪਹਿਲੀ ਸੋਧਨਾ) ਵਿਨਿਯਮਨ, 2012; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2003 ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

PRESENTATION OF THE REPORTS OF THE COMMITTEES

1) ਮੈਂਬਰ, ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ (ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ

(ੳ) ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ (ਸਕੂਲਾਂ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਤਣ ਲੇਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਿਵਲ) ਤੇ ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 183ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ; ਅਤੇ

(ਅ) ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ 2008-09 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿੱਤਣ ਲੇਖਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ 2008-09 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਿਵਲ) ਤੇ ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 184ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

2) ਸਭਾਪਤੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਜਲ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਵਪਾਰਕ) ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਪੈਰਿਊਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 99ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ;

(ਅ) ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਆਮ ਕੰਮਕਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 100ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ; ਅਤੇ

(ੲ) ਪੰਜਾਬ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਭੇਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਆਮ ਕੰਮਕਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 101ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

3) ਸਭਾਪਤੀ, ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਕਮੇਟੀ (ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਸਾਲ 2012-13 ਲਈ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 38ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ; ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਮਤੇ। ਹੁਣ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਜੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨਾਂ/ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤਰਮੀਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।”

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨਾਂ/ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤਰਮੀਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।”

ਹਾਂ ਜੀ, ਕੋਟਫੱਤਾ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ (ਬਠਿੰਡਾ ਦਿਹਾਤੀ, ਐਸ.ਸੀ.): ਧੰਨਵਾਦ ਸਰ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਬਾ 13000 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੱਖ ਸਤਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅੱਠ ਸੌ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਰੂਰਲ ਏਰੀਏ ਨੂੰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨਾਲ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਮਾਰਕੇਟ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 38% ਤੋਂ 40% ਐਸ.ਸੀ. ਲੋਕ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਤਕਰੀਬਨ 10% ਤੋਂ 12% ਬੀ.ਸੀ. ਤੇ ਬਾਕੀ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 27
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਜਨਰਲ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਜਨਰਲ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਐਸ.ਸੀ. ਤੇ ਬੀ.ਸੀ. ਲੋਕ 50% ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ, ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਰੇ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰੇਤੇ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲਗਾ ਕੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਸਦਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। 1908-09 ਇਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤੇ ਇਸ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤਾਂ ਬਣ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਪੱਕੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਲੀ ਜੋ ਧਰਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਆਬਿਆਨਾ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਬਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੋਭੇ, ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ, ਚਰਗਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਮਾਰਕੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਵਸਥਾ ਇਹ ਆ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਬਾਦੀ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੱਧ ਗਏ। ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸੌ ਕਾਲਡ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਿੱਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਡੇਢ ਕਿੱਲਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਪੱਠਾ ਕਿੱਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪ ਵੰਡ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮੱਦ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ

[ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕੱਤਾ]

ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਂ, ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਿਵੇਂ 7/51 ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲੋਨ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, 1902-03 ਵਿੱਚ ਹੱਦ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, 15-20-25 ਜਾਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਡਿਮਾਰਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਔਰ ਇਹ ਬੰਦੋਬਸਤ 1902-03 ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇੱਕ ਦਮ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ ਸਨ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ 65 ਸਾਲ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 65 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਜਮਾਤ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਢੰਗ, ਉਹ ਢੰਗ ਵੀ ਇੰਤਹਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਰਤੇ। ਚਾਹੇ 1975-76 ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਐਮਰਜੰਸੀ ਕਰੀਏ, 1984 ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਜਿਹੜਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਵਿਕਟਮ ਹਾਂ। I was very much at Delhi at that time. ਮੇਰੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਮੈਂ ਆਪਨੇ ਤਨ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 29
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਮਾੜੀ ਜਮਾਤ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਤਵਾਦ ਆਇਆ, ਉਹ ਅੱਤਵਾਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਲੇਟੈਸਟ ਜਿਹੜਾ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸਾਡੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ, ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਔਰ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਜੈਪਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਰੀ ਜੈਪਾਲ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਸੋਹਣੇ ਜਵਾਨ, ਚੰਗੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਦਮ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਈ ਔਰ ਇਸ ਚੇਅਰ ਨਾਲ ਜੋ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਈ, ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁੜਿਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਈ that was unbelievable. ਮੈਂ ਬੇਬੱਸ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਬਜਾਏ ਫੁੱਲ ਬਰਸਾਉਣ ਦੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਲੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁੱਸਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦੇ, ਥੱਲੇ ਤੱਕ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਉੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ 25% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਿਵਾ ਕੇ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪੀੜਾ ਹੋਈ ਹੋਏਗੀ ਇਹ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਆਪਣੇ ਵੰਸ਼ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਏਗਾ। ਸਿਰਫ ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਜੋ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਦਰੱਖਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਪਰਸੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਖੁੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲਹੂ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ

[ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ]

ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਔਰ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਕੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਖੂਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਰਕੇ ਦੇਈਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹੋ, ਚੰਗਾ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ: ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ, ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਈ ਹੈ। ਸਰ, ਮੈਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ ਆਪਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1951 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1954 ਤੱਕ 102 ਪਿੰਡ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸਪੈਂਡ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਕਾ ਹਾਥ ਗਰੀਬ ਕੇ ਸਾਥ। ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਦਸ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਨ, ਮੈਂ 10ਵੀਂ ਪਲਾਨਿੰਗ ਦੇ ਡਾਟੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਾਸਤੇ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 2002-03 ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ 43.94% ਸੀ ਸਾਲ 2003-04 ਵਿੱਚ 16.14 ਸਾਲ 2004-05 ਵਿੱਚ 17.50%, ਸਾਲ 2005-06 ਵਿੱਚ 47.56% ਅਤੇ ਸਾਲ 2006-07 ਵਿੱਚ 63.43% ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਪਲਾਨਿੰਗ ਜਿਹੜੀ ਆਈ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2007-08 ਵਿੱਚ 56.37% 2008-09 ਵਿੱਚ 69.69% ਤੇ 2009-10 ਵਿੱਚ 52.98%, 2010-11 ਵਿੱਚ 71.25%, 2011-12 ਵਿੱਚ 57.25%, ਇਹ ਜਿਹੜੀ 57.25% ਸੀ ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਖੀਰਲਾ ਸਾਲ ਸੀ ਤੇ ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਛੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੀਟ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 31
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਨੂੰ ਠੁੰਮਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਸਦਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ, ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਮਿਲ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰੈਵੇਨਿਊ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੱਲੂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਪਰ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 1902-03 ਵਿੱਚ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੋਇਆ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੂੰ 25 ਸਾਲ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਮਣਾ ਇੱਕ ਦਮ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ (ਬੰਪਿੰਗ) ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਥਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਏਨੀ ਕੁ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ 25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਔਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲੋੜਾਂ ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਵੋ ਇੱਕ ਹੱਦ ਬਸਤਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਦ ਬਸਤਾ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦੇਈਏ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਹੱਦ ਬਸਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਦਾ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦੇਈਏ, ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਦੇਈਏ ਚਾਹੇ ਉਹ 100 ਮਕਾਨ ਹਨ, ਚਾਹੇ 1000 ਮਕਾਨ ਹਨ। ਜੇ ਹੱਦ ਬਸਤ ਨੰ: 399 ਹੈ ਤਾਂ ਹੱਦ ਬਸਤ ਨੰ: 399/1, 399/2, 399/3, 399/4, 399/5 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੀਮਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਮਾਲਕੀ

[ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ]

ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸੋ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਏ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ (ਦਾਖਾ): ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਮਤਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦੇਣ ਬਾਰੇ, ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ, ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਤਕਰੀਬਨ 13,000 ਪਿੰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ. ਕੈਟਾਗਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਿਛੋਕੜ ਵੱਲ ਲਿਜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਮਰੂਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਲਗਾਨ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। 1887 ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਮਰੂਸੀ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੰਗੀਆਂ-ਟੇਢੀਆਂ ਸਨ, ਤਿਕੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਮਿਲੇ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਲ 1958 ਵਿੱਚ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਮਹਿਕਮਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਸਕੇਲ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ ਮਰਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। 25 ਏਕੜ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਰੱਬਾ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 33
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸੇ ਲਾਲ ਪੱਥਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਕਨਾਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਆਵੇ। ਜਿਸ ਵਕਤ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵੱਸ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਜਿਹੜੀ ਫਿਰਨੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਲੇ ਜਿਹੜੀ ਲਾਲ ਡੋਰਾ ਜਾਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੀ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਜਿਹੜੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿੰਨੇ ਪਿੰਡ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਕਬਾ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਰਕਬਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੋ ਏਕੜ ਦਾ, 10 ਏਕੜ ਦਾ ਜਾਂ ਕੋਈ 15-20 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਛੱਪੜ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਰਕਬਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਪਰਾਪਰ ਡਾਈਮੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵਸੀਕਾ ਨਵੀਸ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਜਰਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਅੱਗੇ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪਟਵਾਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕਰੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੈ, ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਤਰਕਾ ਖਾਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਨੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿੰਨੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਤਕਰੀਬਨ 80-90% ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ

[ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ]

ਆਉਣਗੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਘਰੇਲੂ ਝਗੜੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਝਗੜੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਆਫੀਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਡੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਸਾਹਿਬ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ, ਅੱਗੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ। ਸੋ, ਇਸ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਮਿਲਣਗੇ। ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਲੋਨ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਾਜਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਦ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਵੇਚਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਇਨਕਮ ਆਵੇਗੀ। ਸੋ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਇਹ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ (ਧਰਮਕੋਟ): ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1849 ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ 29 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅੱਠ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ। ਜੋ 29 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਮਿਥੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਝਗੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਵੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਵੜ ਜਾਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਭਾਵ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 35
 IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
 TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
 OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਫੇਰੀ, ਹੱਦ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੱਦ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਦੂਸਰਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਆਬਾਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦਾ ਫੇਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਲ ਡੋਰਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਕੰਸਿਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੈ, ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਦਲਿਤ ਹੀ ਬੈਠੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹਨ, ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਲਕ ਉਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਦੋ ਕਨਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਚਾਰ ਕਨਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਉਦੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਉੱਥੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਘਰ ਇੰਨਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਘਰ ਦੋ ਕਨਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਘਰ ਤਿੰਨ ਕਨਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਕਾਇਦਾ ਅਸ਼ਟਾਮਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਪਾਸੇ, ਪੱਛਮ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ, ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੇ ਪੂਰਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਦੇ ਘਰ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਘਰ ਕਿੰਨਾ ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਫੁੱਟ ਲੰਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਸ਼ਟਾਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ, ਅੱਜ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਮੋਗਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਉਹੀ ਲਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਹਨ,

[ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ]

ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੇਲੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਾ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲਕ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੋ ਮਰਲੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਜਾਂ ਚਾਰ ਮਰਲੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਊਸ ਨੰਬਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਨ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਹੜਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਲੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਬੈਂਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਔਰ ਜਿੱਥੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਟ ਲੱਗ ਗਈ ਉਹ ਪੰਚਾਇਤ ਉਸ ਗਲੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਬਕਾਇਦਾ ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਵਾਰਡ ਬਣੇ ਹਨ ਉਹ ਸੈੱਟ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਔਰ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਹੱਦ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਬਗਲ ਮੱਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਬੈਠਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਕੰਸਿਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

Mr. Speaker: Thank you.

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ: ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਹੀ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਬਜ਼ ਹੱਕ ਉਹ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਮਾਨਤਾਂ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਔਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਆਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਘਰ ਵੇਚਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਬੈਨੀਫਿਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੈਵੀਨਿਊ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਬਕਾਇਦਾ ਅਸਟਾਮ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਦੂਸਰੇ ਜਦੋਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ 1951 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 37
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੀ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਹੈ ਉਹ ਤਾਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਮੰਨੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਫਿਰਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫਿਰਨੀ ਅਤੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਦਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਉਹ ਮਾਲਕ ਸੀ 'ਖਸਰਾ ਨੰ.' ਦੇ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਵੀ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਦਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਫਿਰਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਉਹ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਔਰ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਰੱਬੇ ਬਣ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਬਣ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮੁਰੱਬਾ 200 ਕਨਾਲ ਦਾ ਭਾਵ 25 ਏਕੜ ਦਾ ਬਣ ਗਿਆ, 8 ਕਨਾਲ ਦਾ ਏਕੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਖੇਤਾਂ ਦੇ 5 ਫੁੱਟੀ ਕਰਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਸਾਢੇ 5 ਫੁੱਟੀ ਕਰਮ ਹੈ। ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੱਜ 8 ਕਨਾਲ ਦਾ ਏਕੜ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 9 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 9 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਏਕੜ 36/40 ਗਜ਼ ਵਾਲਾ ਬਣਿਆ। ਹੁਣ ਜਿਹੜੀ 36/40 ਗਜ਼ ਦੀ ਕਰਮ ਹੈ ਉਹ 8 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 200 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 25 ਏਕੜ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਰੱਬਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਮੁਰੱਬੇਬੰਦੀ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਵਗੈਰਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਪਟਵਾਰੀ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਫਿਰਨੀ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਪੁਰਾਣੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਔਰ ਉਹ ਨੰਬਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਰਮਾ ਜਿਹੜੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੀ.ਐਮ.ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਨ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ 5 ਬੰਦੇ ਵੀ ਸਨ ਔਰ ਉੱਥੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਰਮਾ

[ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ]

ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲ ਡੋਰਾ ਜਿਹੜਾ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਲੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਹੜੇ 13 ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਮਾਲਕ ਬਣ ਸਕਣ, ਉਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਣ, ਉਹ ਲੋਕ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਲੋਨ ਲੈ ਸਕਣ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ, ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਰਾਏ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ: ਮੈਂ ਬੋਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰਾਂ ਜੀ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਨਹੀਂ ਜੀ, ਚਲੋ ਬੋਲੋ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ: ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜੇ ਹੋਰ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਧੰਨਵਾਦ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋਈ। ਇੱਥੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਬੰਧੀ ਝਗੜੇ ਪੈਣਗੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਪੈਣਗੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਕੀ ਹਨ, ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਇੰਨੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਇੱਕ ਮੁਸਤੀਲ ਹੈ ਉਸ ਦੇ 25 ਏਕੜ ਹਨ। ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਸੀਂ 1 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ, ਉਸ ਦਾ ਮੁੜ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਧ ਗਿਆ, ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ, ਉਸ ਮੁਸਤੀਲ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਕਿੱਲਾ ਹੈ ਉਹ ਮਿੰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕਿਆ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿੰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਿੱਲੇ ਨੂੰ 1/2 ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਉਹ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 1/3 ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ 1/3 ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਪ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੰਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 39
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਜਿਹੜਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਹੈ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਹ ਮਿੰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 22 ਹੈ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਮੁੜ ਕੇ 1 ਨੰਬਰ ਘਰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਬਣੇਗਾ 22/1 ਮਿੰਨ, ਦੂਜਾ 22/2 ਮਿੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਮਰਲੇ ਹਨ, ਔਰ ਬਕਾਇਦਾ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਤੇ ਅਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਅਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰੇੜਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੌਲਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਗੋਂ ਰੌਲੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਠਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਹਾਂ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕੰਧ ਢਾਹ ਕੇ 2 ਫੁੱਟ ਅੱਗੇ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਬੇੜ ਸਕਦੇ। ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਸਗੋਂ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਹੈ, ਵਾਰਡ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਨਕਸ਼ੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਉਹ ਪੰਜ ਘਰਾਂ ਦਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਘਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪੇ ਹੀ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ, ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲੈਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਆਪਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਕਸੀਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਵੇਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਸਰੇ ਵਿੱਚ ਤਕਸੀਮ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਦੇ ਪੰਜ ਘਰ ਹਨ। ਮਾਲਕ, ਭਾਵ ਇੱਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਪੰਜ ਲੜਕੇ ਹਨ। ਆਪੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਂ ਹੋ ਗਈ ਇੱਕ ਕਨਾਲ, ਹਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਕੇ ਉਹ ਵੰਡਣੀ ਕੀ ਹੈ, ਆਪੇ ਹੀ ਵੰਡੀ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਹੀ ਮਸਲੇ ਤੇ ਹੱਲ ਹੈ ਕਿ ਝਗੜੇ ਘੱਟ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਗੋਂ ਝਗੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੱਲੂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਰਵੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੀਵਰੇਜ ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਲਈ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ

[ਸਰਦਾਰ ਤੇਤਾ ਸਿੰਘ]

ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇਗਾ। ਝਗੜੇ ਘੱਟ ਜਾਣਗੇ ਔਰ ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਕੇ ਲੋਨ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦਾ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲੋਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਕੋਟ ਈਸੇ ਖਾਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਧਨੀ ਕਲਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਤਕਸੀਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਾਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਖਸਰਾ ਨੰ: 1 ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੰਡਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਮੁੱਕਣ। ਇੰਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਧੰਨਵਾਦ। ਹਾਂ ਜੀ ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ (ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ, ਐਸ.ਸੀ.): ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੂਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਸੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿਸਟਰੀ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਹਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਕੈਫੀਅਤ ਦੇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕੈਫੀਅਤ ਦੇਹੀ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਸੰਭਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਸਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਕਾਮੇ ਆਏ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੌਣ ਲੈਂਡ ਓਨਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਏ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ 1887 ਵਿੱਚ Land Revenue Act. ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ Land Revenue Act ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਉਸ ਕਲਟੀਵੇਟਰ ਤੋਂ ਰੈਵਨਿਊ ਲੈਣਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਲਾਲ ਡੋਰਾ ਜਾਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਨਹੈਬੀਟੈਂਟ, ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 41
 IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
 TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
 OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਵਿੱਚ ਕਾਮੇ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੱਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਰੈਵਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇਕੋ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਕੱਟੇ ਗਏ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੋਲ ਵੱਡਾ ਪਲਾਟ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਛੋਟਾ ਪਲਾਟ ਹੈ। ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ Proprietor ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਕਿ they are the owner ਨਾ ਹੀ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਟਾਈਮ ਵੀ ਅਬਾਦੀਦੇਹ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਨਟੈਕਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਤਾਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੇ ਲੈਂਡ ਓਨਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪਲਾਟ ਕੱਟ ਕੇ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਅੱਜ ਵੀ ਰੈਵਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੰਬਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਬਾਦੀ ਵੱਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਲਾਲ ਡੋਰਾ ਤੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਟੀ ਵਸਦੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਅੰਦਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ ਉਹ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਵਾਲੇ ਏਰੀਏ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਏ। ਮੇਰੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਐਕਸਪੈਂਡ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਆਲਰੇਡੀ ਨੰਬਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਰੈਵਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜੇ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਨਾ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਮਿਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘਰ ਬਣਦੇ ਗਏ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ ਉਹੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਦੋਂ 1961 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ ਐਗਜ਼ਿਸਟੈਂਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਸ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਐਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: notwithstanding anything to the contrary contained in any other

[ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ]

law for the time being in force or in any agreement, instrument, custom or uses or any decree or order of any court or other authority, all rights, title and interests whatever in the land. ਇਸ ਦੀ ਕਲਾਜ਼ ਬੀ ਹੈ: which is situated within or outside of the Abadi deh of a village and which is under the house owned by a non-proprietor, shall on the commencement of the shamlat law, be deemed to have been vested in such non proprietor. ਇਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਇਹ ਇੰਪਲੀਮੈਂਟ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਟਾਈਮ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ਾ ਛਿਕਨੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਨਕਸ਼ਾ ਛਿਕਨੀ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਘਰ ਸੀ, ਉਹ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀਆਂ, ਟੋਭੇ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੇ, ਪੌਂਡ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਿੱਥੇ-ਜਿੱਥੇ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਡੰਗਰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਛਿਕਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ਾ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜਾਇਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਡਿਪੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਪਿੰਡ right on record ਹੈ। ਉਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 12 ਖਾਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਖੇਵਟ ਨੰਬਰ, ਖੜੋਨੀ ਨੰਬਰ, ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਾਂ, ਕਲਟੀਵੇਟਰ ਦਾ ਨਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਰਿਮਾਰਕਸ ਲਾਸਟ ਕਾਲਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 12ਵਾਂ ਕਾਲਮ ਰਿਮਾਰਕਸ ਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਰਾਈਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਨ-ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ। ਨਾਨ-ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਦੋ ਮਰਲੇ ਦਾ ਘਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ 6 ਮਰਲੇ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕਲੂਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਘਰ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਵਿਹੜਾ ਅਟੈਚ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡੰਗਰਾਂ ਲਈ ਦੂਰ ਕੋਈ ਵਾੜਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਉਹ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 43
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਬੱਝਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਦਾਦੇ ਪੜਦਾਦੇ ਦੇ ਟਾਈਮ ਤੋਂ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਕੀ ਹੈ। ਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਲਾਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮਾਰਟਗੇਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ 5 ਮਰਲੇ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਮਾਰਟਗੇਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਅੰਦਰ 20 ਮਰਲੇ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਰਟਗੇਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਪਾਰਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਡਿਫੀਕਲਟ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਘਰ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਾਰਡਬੰਦੀ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈਆਂ, ਘਰ ਵੀ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਘਰ ਹੈ ਇਹ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਲੈਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੋਜ਼ੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ *they will not be the owners of the house*. ਜਿਹੜਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਟਡ ਹਾਊਸ ਹੈ, ਕੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਕਾ ਮਕਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਰਾਈਟ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਠੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੇ ਇੰਪਲੀਮੈਂਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਝਗੜੇ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਮੇਰਾ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟਸ ਦੇ ਵਿੱਚ 40% ਜਿਹੜੇ ਝਗੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਟਰੀਟ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਸੀ, ਕੋਈ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਾਲੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸ਼ਾ ਛਿਕਨੀ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਨਕਸ਼ਾ ਛਿਕਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਓ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਨਾਲੀ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡ੍ਰੇਨ ਆਊਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਅਵੇਲੇਬਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਕੋਈ

[ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ]

ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਕਿੰਨਾ ਟਾਈਮ ਲੱਗਣਾ ਹੈ, ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਿਚ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰੋ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ 7/51 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਈ ਵਾਰ, ਉੱਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੀ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਪੰਜ ਡੰਗਰ ਹਨ, ਘਰ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕਹੇ ਕਿ ਇਸ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਿਆਉ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਬੰਦਾ ਚਾਰ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇਗਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਿੰਨਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮੈਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਰਤੀਮ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ, ਨਾਨ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਜਿਵੇਂ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿੰਨ ਮਿੰਨ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਭਰਾ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਨਾਲ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਮਰਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮਿਨ ਕਰ ਦਿਉ। ਹਾਊਸ ਨੰਬਰ 34 ਮਿਨ (1), 34(2) ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਡਿਫੀਕਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਹੀ ਸੁਜ਼ੈਸ਼ਨ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ (ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ): ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਛੱਤਾ ਜੀ ਨੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਜੱਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਸਟਿਸ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਇਆਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸਦੇ ਉੱਤੇ ਬੜੀ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 45
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਰੈਲੇਵੈਂਟ ਪੁਆਇੰਟਸ ਵੀ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੋਰਡ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵਜੋਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਾਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਵਿੱਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਲੋਕ ਲੋਨ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਲੋਨ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪਟਵਾਰੀ ਜਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਦੇਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਲੋਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਤਾਂ 10-12% ਲੋਕ ਹੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਟਾਫ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਘਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਇਸ ਦੀ ਪੈਮਾਇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਏਨੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਐਸ.ਸੀ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲੋਨ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਸਗੋਂ ਥੱਕ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਥੱਕ ਕੇ ਰਹਿ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 146ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਗਰੰਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਮਤਾ ਪਾ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਸ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਰੈਵੀਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਵੈਲਫੇਅਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਆਡਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੈਵੀਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋਨ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ]

ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਨ ਦੀ ਲਿਮਟ ਵੀ ਵਧਾਈ। ਸਾਲ 2002-07 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਲੋਨ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਔਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਲੋਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਤੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲੋਨ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕਰਕੇ ਗਏ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਜਿਹੜੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਲੋਨ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ, ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ, ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਹਨ, ਸਕਿਲਡ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਲੋਨ ਦੇਈਏ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਆਪ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਲ 2010 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋਨ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਆਨ ਆਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਚਿੱਠੀਆਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਲੋਨ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਟਿਕੀ। ਹੋਇਆ ਕੀ? ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 24.7.2012 ਨੂੰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦਾ ਵੈਲਫੇਅਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਆਰਡਰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 24.7.2012 ਨੂੰ ਡੀ.ਸੀ. ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਾਰੰਟੀ ਵਜੋਂ, ਮਾਲਕੀ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਐਕਸੈਪਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਐਕਸੈਪਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 47
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੋ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਕਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨੰਬਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਏ ਜਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਏ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਅਧੀਨ ਆ ਗਏ, ਉਥੇ ਮਸਲਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲਾਂ ਟੀ.ਐਸ.1 ਫਾਰਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਸਰਵੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਰੂਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਬੰਦਾ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਰੂਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੋ-ਚਾਰ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਫੀਸ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਠੀਕ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਝਗੜੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਮਗਰ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਕੱਢ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੋਰਟ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਸਟਿਸ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਝਗੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਝਗੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਝਗੜੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕਿ ਜੇ ਆਪਾਂ ਲਕੀਰ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੇ ਦੇਈਏ, ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਕਿ ਵੱਡੇ ਲੈਵਲ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਮਿੰਨ ਪਾ ਕੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਘਰਾਂ ਦੀ ਨੰਬਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿਉ। ਏਰੀਆ ਪਾ ਦਿਉ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਆਈ. ਟੀ. ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਆਲਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਕੇ ਨੋਟਿਸ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ]

ਨਕਸ਼ਾ ਛਿਕਨੀ ਜਾਂ ਛਿਕਨੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਜੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਹੜੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨਗੇ। ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਬਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੰਮ ਲਟਕ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਬਾਊਂਡ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪਰਟਸ ਲੈ ਕੇ, ਚੰਗੇ ਆਫੀਸਰਜ਼ ਲੈ ਕੇ, ਜਾਣਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮੁੱਦਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਮਸਲਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਉ। ਜੇ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ I feel sorry. ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਣ ਲਉ। ਮੇਰੀ ਫਰਿਆਦ ਸੁਣ ਲਉ। ਇਹ ਬੜਾ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟਸ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਰਿਲੇਟਿਡ ਹੈ। ਰੈਵੀਨਿਊ ਨਾਲ ਰਿਲੇਟਿਡ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਜਾਂ ਡੀ.ਡੀ.

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 49
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਪੀ.ਓ. ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਅਲੁੱਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਕੱਤਰ ਖੱਬੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਤਰੱਦਦ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੜੀਆਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਤੇ ਆਸਾਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਹਮ ਨੇ ਸੋਚਾ ਥਾ ਆਏਗੀ ਬਰਸਾਤ ਤੇ ਭਰੇਂਗੇ ਮੋਤੀ।

ਆਈ ਬਰਸਾਤ ਤੇ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰ ਤੋੜ ਦੀ।

ਕਦੀ ਉਹ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਰੇਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਬੰਦਾ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਸਟਾਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਰੇਡਰ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਸਟਾਪਰ ਵੀ ਹਾਂ। ਨਾ ਉਹ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਇਹ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਬਿਠਾਉਣਾ ਹੈ। ਰੈਫਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ। (ਬੰਪਿੰਗ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ: ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਆਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕੁਐਸਚਨ ਵੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕਨਸਰਨਡ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਕਲੇਰ ਜੀ ਬੋਲਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਕਲੇਰ (ਜਗਰਾਉਂ, ਐਸ. ਸੀ.): ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲੋਕ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਤੌਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਜਗਰਾਉਂ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝਗੜੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਵੇਂ

[ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਕਲੇਰ]

ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੂਝਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਿਛੋਕੜ ਰੈਵੀਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੈ। 1887 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੀਨਿਊ ਐਕਟ ਬਣਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਜਿਹੜਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਮਾਮਲਾ ਲਗਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਜੋ 1902 ਵਿੱਚ ਬਣੀ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਬਾਦੀ ਅਧੀਨ ਏਰੀਆ ਸੀ, ਉਹ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਰਕਬਾ ਸੀ, ਜੋ ਵਾਹੀਯੋਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਗਾਨ ਲਗਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਰਕਬਾ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ, 1887 ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜੋ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਹੈ, ਉਹ ਡਿਮਾਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਨਾ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕੋਈ ਪੈਮਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਸੋ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ 12581 ਪਿੰਡ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿੱਚ 20 ਤੋਂ 25 ਏਕੜ ਰਕਬਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 3 ਤੋਂ 4 ਲੱਖ ਏਕੜ ਰਕਬਾ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਸੋ, ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਤਰਮੀਮ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸੋ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤਰਮੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸੁਜੈਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਬੜਾ ਟੈਕਨੀਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਜੋ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਜਾਂ ਡੀ.ਆਰ.ਓ. ਜਾਂ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 51
 IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
 TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
 OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਸ਼ਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਸੱਰਸ ਪਰਸਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹਿਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ। ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਪਰਾਪਰ ਮਿੰਨੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿੱਥੇ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਜੱਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਸਰੇ ਨੰਬਰ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਰਕਬੇ ਦੇ ਵੀ ਖਸਰੇ ਨੰਬਰ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਇਸ ਏਰੀਏ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਰੀਏ। ਸੋ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਵਿੱਲ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵਿੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਡੈਡੀਕੇਟਿਡ ਸਟਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੰਮ ਇਹੋ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ 3-4 ਲੱਖ ਏਕੜ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਲ ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਜੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫਾਜ਼ਲ ਦੋਸਤ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦੇਈਏ, ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਦੇਈਏ। ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜਗਰਾਉਂ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਜਗਰਾਉਂ ਹਲਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਏਗਾ, ਸਾਡੇ 78 ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਫਰਦ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਸਵੇਰੇ 4.00 ਜਾਂ 5.00 ਵਜੇ ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 40 ਤੋਂ 50 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ

[ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਆਰ. ਕਲੇਰ]

ਸਿਰਫ਼ ਫਰਦਾ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ 2-2, 3-3, 4-4 ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਫਰਦ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

*11.45 ਵਜੇ (*ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਐਕਸਟੈਂਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2-2 ਫਰਦ ਕੇਂਦਰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ 28 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੱਸ ਸੀ। ਡੀ.ਸੀ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੋ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਫਰਦ ਸੈਂਟਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਜੈ ਹਿੰਦ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਹਾਂ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ (ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ):

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਟਫੱਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿਹੜਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ, ਇਸ ਦੀ ਬੈਕਗਰਾਊਂਡ, 1887 ਦਾ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਮਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ, ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਝਗੜੇ ਹਨ ਉਹ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰੈੱਡ ਲਾਈਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵੀ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋ ਜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਉੱਤੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਮਕਾਨ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 53
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਮਨ ਜਗ੍ਹਾ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਲੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲਾ ਹੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗਲੀਆਂ ਤੰਗ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਟੋਭਿਆਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾਲ ਵਾਲਾ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਟੋਭੇ ਤੇ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟੋਭੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਬੰਦਾ ਪੜੋਸੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1958 ਵਿੱਚ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇੰਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੂਗਲ ਤੋਂ ਨਕਸ਼ੇ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਬੜੇ ਵਧੀਆ **contouring** ਸਰਵੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ ਕੋਈ ਕਾਲੋਨੀ ਕੱਟਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇੱਕ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ ਕਿਸੇ ਮੁਸਤੀਲ ਦਾ ਹੈ ਉਸ ਮੁਸਤੀਲ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕਾਲੋਨੀ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਿਹੜੀ ਨੰਬਰਿੰਗ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪੁੱਡਾ ਜਾਂ ਗਮਾਡਾ ਮਹਿਕਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨੰਬਰਿੰਗ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ **contouring** ਸਰਵੇ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਬਕਾਇਦਾ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਔਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਜਾਂ ਪਾਰਕ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਕਾਮਨ ਪਲੇਸਿਜ਼ ਹਨ ਉਹ ਚਾਹੇ ਟੋਭੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ, ਪਬਲਿਕ ਸਟਰੀਟਸ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਫਿਰ ਜਿਹੜੇ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਟੋਭਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਰਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਹ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੁਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਫੈਸਿਲਟੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ 50-60 ਸਾਲ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਗਲੀਆਂ-ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ ਅਸੀਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਰਪੰਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗਲੀ ਦੇ ਦੋ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ]

ਵਾਰੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪੰਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਗਲੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ, ਜੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣੇਗਾ, ਬਕਾਇਦਾ ਗਲੀ ਨੰਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿੰਨੀ ਚੌੜੀ ਗਲੀ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਉਹ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਾਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਹਨ ਉਹ ਬਕਾਇਦਾ ਗਲੀ ਨੰਬਰ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਬੜਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਵੇਸਟੇਜ਼ ਆਫ ਮਨੀ ਵੀ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਝਿਜਕੇਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਮਨ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਉੱਤੇ, ਰੈਂਡ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਮਨ ਜਗ੍ਹਾ, ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਟੋਭੇ ਹਨ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੂਰਾ ਡਿਸਕਰਾਈਬਡ ਹੋਵੇਗਾ, ਪੂਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਨ ਲਾਈਨ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾ ਕੇ ਪਬਲਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਮੇਨਟੇਨ ਕਰਕੇ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟਵਾਰੀ ਏਕੜਾਂ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਕਿੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਦੇ ਸੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਕਾਇਦਾ ਮਾਡਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਵਾ ਕੇ ਅਟੈਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦੇ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ, ਮਕਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪਲਾਨਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ 17 ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ **contouring** ਸਰਵੇ ਕਰਕੇ ਇਕੱਲੀ ਇਕੱਲੀ ਗਲੀ, ਨਾਲੀ ਜਾਂ ਟੋਭਾ ਮਾਰਕ ਕਰਕੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਰਕੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਸਨੇਟਾ ਵਿੱਚ 175 ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਕਲੋਨੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਬਣੀ ਹੈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਇਹ ਆਈ ਕਿ ਕਈ ਘਰ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਅਜਿਹੇ ਸਨ, 2-2 ਮਰਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਿਸ

**RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 55
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES**

ਵਿੱਚ 4-4 ਭਰਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦਿੱਤੇ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਫਿਸ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੋ ਮਰਲੇ ਦਾ ਮਕਾਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਕਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬਕਾਇਦਾ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਸਰਵੇ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਏਰੀਆ ਵੀ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮਾਲਕ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਲ ਸੈਂਸਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 4 ਮਰਲੇ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਲਾਟ ਕੱਟ ਕੇ ਦੇਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਕਾਨ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਰਜਿਸਟਰੀ ਬਣਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬੜੀਆਂ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਇਹ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਪਟਵਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੜਾ ਲੰਬਾ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੜੋਸੀ ਨੇ ਪੜੋਸੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੱਚੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਹੀ ਲਿਖਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਾਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ, ਜਦੋਂ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਤਬਦੀਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਟਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬੇਟਾ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੇਟਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਡੈੱਥ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਉਹ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ]

ਸਾਰੇ ਉਸ ਮਕਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰੈਂਡ ਲਾਈਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਾਪਰ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾ ਕੇ ਡਿਸਪਲੇਅ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਰਵੇ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਘਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਟੋਭਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਕਾਇਦਾ ਮਾਰਕ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਈਡਾਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਏਰੀਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ ਪਿੰਡ ਦੀ ਰੈਂਡ ਲਾਈਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਰੈਂਡ ਲਾਈਨ ਅੰਦਰ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਹੈ। ਗਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਚਾਅ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਉਹ ਚੌੜੀਆਂ ਰਹਿ ਸਕਣਗੀਆਂ, ਅਦਰਵਾਈਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ 25-25 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀਆਂ ਸਨ ਉਹ 5-5 ਫੁੱਟ ਦੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। 5 ਫੁੱਟ ਇੱਕ ਦੱਬ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, 5 ਫੁੱਟ ਦੂਸਰਾ ਦੱਬ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਜੀ ਇੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਮਤਾ ਹੈ, ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਸਨਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਹੱਕ ਇਨਜੁਆਇ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਣ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏ ਵਾਸਤੇ, ਲੋਨ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਜ਼ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਮਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਤਾਈਦ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਬਕਾਇਦਾ ਟੀਮ ਬਣਾ ਕੇ, ਕਈ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ

**RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 57
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES**

ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੇਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਰੈਵੇਨਿਊ ਮਹਿਕਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਮਹਿਕਮਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਹਿਕਮਾ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਐਡੀਕੁਏਟ ਸਟਾਫ ਵੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੋਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਨਾਲੇਜ ਵੀ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਸਿਸਟਮ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮਿਹਰਬਾਨੀ। ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ (ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ):
ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਮਤਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵੀਰ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਜੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਹ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਪਰ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਮੈਂਬਰ ਬੈਠੇ ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜਾਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੇ ਹੋਰ ਲੰਬੀ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬਜਟ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਵੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਦੀ ਬੱਚਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਇਸ ਮਤੇ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਹੁਤ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਨਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਂ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ (ਅਮਰਗੜ੍ਹ): ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਤੇ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਠੰਡਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ

[ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ]

ਵਧੇਰੇ ਰੈਪੀਟੀਸ਼ਨ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੱਲਾਂ ਉਹੀ ਹਨ, ਇਹੀ ਗੱਲਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੋ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦੇਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਤਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਰੁਝਾਨ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਤੌਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਮਤੇ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਹੀ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਨ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਜੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਨ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟਵਾਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਸਾਈਡਾਂ ਵਗੈਰਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਕਰਵਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਅਸਟਾਮ ਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਲੀਗਲ ਵੈਲਿਊ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਮਰਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਦਸ ਮਰਲੇ ਦੀ ਲਿਖਾ ਲਵੇ। ਚਾਹੇ ਛੇ ਮਰਲੇ ਦੀ ਲਿਖਾ ਲਵੇ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਤਕੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਕੰਧ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾਲਕੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਿਰਫ ਲੈਣ ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਆਪਸੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਲਿਖ ਲੈਣ। ਇਸ ਕਿਸਮ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 59
 IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
 TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
 OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਕਰੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਖਰਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਖਰਚਾ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੋ, ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਫੱਤਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮਤਾ ਸਮਝ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੁਸ਼ਤ-ਦਰ-ਪੁਸ਼ਤ ਬੈਠੇ ਹਨ, 20-20, 30-30, 40-40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਟ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ ਔਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਸਹੀ ਮਾਅਨੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਛੁਡਵਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੇ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਉਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਟਫੱਤਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੀ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਸਰਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਲੋਟ। ਉਹ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੀ।
 (ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਸਦਨ ਅੱਜ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

***12.03 ਵਜੇ ਬਾਦ(*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ)**

(ਸਦਨ 1.03 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।)

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ): ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ। ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜੋ **parallel** ਹਾਊਸ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੋਸ਼ਨ **as it is** ਪਈ ਹੈ। ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਹੋਣੀ ਸੀ ਜਾਂ ਮੋਸ਼ਨ ਪਾਸ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਮੋਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਉਹ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਜ਼ਲਟ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿਚਾਲੇ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਦਿਉ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਜਿਸਟਰ ਉਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤਾਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ? ਇਹ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਸੀਰੀਅਸ ਮਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਦਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ** **ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਤੁਸੀਂ 9 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਸਾਰਾ ਹਾਊਸ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਔਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮੱਤ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। **parallel** ਸਦਨ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿਫਟ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਟਿਲ ਜਿਹੜਾ ਗੁਨਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਰੂਲਿੰਗ ਚਾਹੁੰਦੇ

**** Expunged as ordered by the Chair**

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 61
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

(RESUMPTION)

ਹਾਂ। ਉਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਡਿਸਕਸ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ, ਇਹ ਮਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਦੂਜਾ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਿਸਕਸ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਟਾਈਮ ਕਾਫੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਮਸਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ। ਹਾਂ ਜੀ, ਝੁੰਦਾਂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE
GOVERNMENT TO IMMEDIATELY AMEND THE
CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS TO THE
PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR
FOR SOME OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE
'LAL DORA' IN THE VILLAGES (RESUMPTION)

ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ (ਅਮਰਗੜ੍ਹ) : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਆਪਾਂ ਕਹੀਏ ਕਿ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਖਬਰ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੇਨ ਨਿਊਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਤੇ ਲਾਏ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼। ਇਹ ਹੈਂਡਿੰਗ ਹੈ ਜੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖਬਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਆਫਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੀਵਿਲੇਜ ਬਰੇਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟੇਬਲ ਤੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ: ਇਸ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ

[ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ]

“ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ”। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੈੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿਉ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਜੋ ਮਸਲਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬੜਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੋਂ ਮੈਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸੀ, ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਹੋਇਆ, ਚਾਹੇ 2007 ਦਾ ਸੀ ਚਾਹੇ 2012 ਦਾ ਸੀ, ਜਿੰਨੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੈਂਡੀਡੇਟ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੀਤਾ ਔਰ ਟੋਟਲ ਇਲਲੀਗਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਾੜ ਦੇ ਪਹਾੜ ਪੁੱਟ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਮੇਰਾ ਏਜੰਡਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਇਲਲੀਗਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜੋ, ਮੈਂ ਇਲਲੀਗਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਬੰਦ ਕਰਵਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਡਿਪਟੀ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਲਲੀਗਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਹਾੜ ਦੇ ਪਹਾੜ ਪੁੱਟ ਹੋ ਗਏ ਔਰ ਜਿਹੜੀ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਬਣੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰਾ ਪੱਥਰ ਇੱਥੋਂ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹੋ ਟੋਟਲੀ ਇਲਲੀਗਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੋਂ 500-500 ਟਿੱਪਰ ਰੋਜ਼ ਭਰ-ਭਰ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਮੈਂ ਉਹ ਸਾਰੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਾਈਨਿੰਗ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇ। ਉਥੇ ਦਾ ਜੋ ਇੰਡਸਟਰੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਇੰਡਸਟਰੀ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਸਸਪੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਜੋ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਜੇ ਬੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਥਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ

**RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 63
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES**

(RESUMPTION)

ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ **whereas there is no House convened by them**, ਹਾਊਸ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਖਬਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਔਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁਲਿੰਗ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ (ਜਲੰਧਰ ਕੇਂਦਰੀ) : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਹੀ, ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵਿਡੰਬਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਕਸਰੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਸੱਤਾ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਅਕਸਰੀਅਤ ਨਹੀਂ ਉਹ ਵਿਪਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੋ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਨਾਅਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਿਪਕਸ਼ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉ। ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਡੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਪਕਸ਼ ਬ੍ਰੇਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੱਡੀ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਉਤਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਨਾਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇਥੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੌਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਚੇਅਰ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਹੈ

[ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ]

ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਇਹ ਬਾਹਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮੌਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕ੍ਰਿਟੀਸਾਈਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ? ਠੀਕ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕ੍ਰਿਟੀਸਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਥੇ ਹਾਊਸ ਅੰਦਰ ਆਉ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰਜਿਸਟਰ ਉਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਗਨੇਚਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਟੋਟਲੀ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਰਜਿਸਟਰ ਉਤੇ ਸਾਈਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ, ਮੀਠਾ ਮੀਠਾ ਗੜੱਪ ਗੜੱਪ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਕਸੈਪਟੇਬਲ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਤਾਂ ਸਾਈਨ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਸੋ, ਇਹ ਗਲਤ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿਪਕਸ਼ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਥੋੜੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਜਿਹੜਾ ਪਿੱਛੇ ਹੋਇਆ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਤੋਂ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਇਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਹ ਪੋਸਟ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਇਹ **itself is an institution**. ਇਸ ਲਈ ਆਪਾਂ ਉਹ ਲੀਹਾਂ ਨਾ ਪਾਈਏ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਨਾਤੇ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਪਾਈਏ ਔਰ ਚੰਗੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਚਲਾਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਹਿਣ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਪਰੈਡੀਸੈਸਰ ਸੀ ਉਹ ਅੱਛੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੋ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈਏ। ਸੋ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਾਮੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਵਿਪਕਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਹ ਥੋੜੀ ਹੈ।

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO (8) 65
IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS
TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME
OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

(RESUMPTION)

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ (ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ): ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਬੜਾ ਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣ ਕੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਜਾ ਕੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਵਾਂਗੇ, ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਾਂਗੇ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਔਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਫਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕੀ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ? ਕੀ ਸਾਡਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਇਕ ਖਬਰ ਦੀ ਸੁਰਖੀ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੀਡੀਏ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਚੌਥਾ ਥੰਮ੍ਹ ਮੀਡੀਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੇ ਜਿਹੜੇ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵੀਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਸੁਰਖੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਜਸਟੀਫਾਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਛਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਪੀਕਰ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਬਜਟ ਉਹ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ? ਕਿੱਥੋਂ ਫੰਡਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ? ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ]

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜੇ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸੀ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਮਸਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚਾਂ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਡਿਸਕਸ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਮਸਲੇ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਦੇ, ਉਹ ਮਸਲੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿੱਚ ਰੁਲਿੰਗ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੁਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਠੀਕ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਈਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਇਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਬੜੀ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਘਰੋਂ ਤਾਂ ਬੜੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਚਕਨਾਂ ਪਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਟੋ ਵੀ ਲੱਗਣੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਹਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕੋ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ** ** ਕਰੀ ਜਾਉ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਰਸੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ** **। ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਦੱਸੋ, ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ? ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਅੰਗੂਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲਾਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ। ਜਿਹੜੀ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਡਿਲੇਅ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸੈਂਟਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਣਾਉਣੀ ਪਈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਔਰ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਇੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਕੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਬੜੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ

** Expunged as per the ruling dated 13-3-2013 by the Chair

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

(RESUMPTION)

ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੰਦੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਝੂਠ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਝੂਠ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਾਊਸ ਉਠਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬੀਬੀਆਂ, ਭੈਣਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ, ਕੀ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਠੰਡਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਮਤੇ ਤੇ ਬੋਲੋ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਿਜ਼ਨਸ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਬੋਲਣ ਦਿਉ ਜੀ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਠੰਡਲ ਸਾਹਿਬ, ਪਲੀਜ਼।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਥੇ ਰੋਜ਼ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਾਕਿਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਮਤੇ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਮਤੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੋਲ ਲੈਣ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਮੋਸ਼ਨ ਪੈਰਲਲ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਈ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਆ ਰਹੀ ਹੈ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਮਤਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੇ ਬੋਲੋ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮਤੇ ਤੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਮੋਸ਼ਨ ਪੁੱਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਅਨਡਿਸਾਈਡਿਡ ਪਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੈਰਲਲ ਹਾਊਸ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੈ

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਕੱਲ੍ਹ ਜਦੋਂ ਆਉਣਗੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖ ਲੈਣਾ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਿਉ। ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰ ਹਾਊਸ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮਤਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਸ਼ਨ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਸ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਹੈ ਤੇ ਮਿਸ ਰਿਪ੍ਰੀਜੈਂਟੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਕਸੈਸ ਪਾਵਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਪੈਰਲਲ ਹਾਊਸ ਚਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ, ਮੇਰੇ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਮਸਲੇ ਅਲਾਈਵ ਹਨ। ਅਗਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮਸਲੇ ਕੱਲ੍ਹ ਚੁੱਕਾਂਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਨਸਰਨਡ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਊਸ ਰਿਕਮੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲਾਲ ਡੋਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਲਈ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਟਾਈਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਗੱਲ

RESOLUTION REG. RECOMMENDATION TO THE STATE GOVERNMENT TO IMMEDIATELY AMEND THE CONCERNED LAW TO GRANT LEGAL RIGHTS TO THE PEOPLE FOR THEIR HOUSES/DWELLING UNITS OR FOR SOME OTHER TYPE OF PROPERTIES WITHIN THE 'LAL DORA' IN THE VILLAGES

(RESUMPTION)

ਠੀਕ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਮਾਰਕੇਸ਼ਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਰਹਿ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਔਰ **Authentic** ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ **lack of evidence** ਕਰਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸੋ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਮਸਲਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਦੂਸਰੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁੱਕਾਂਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ: ਮਿੱਤਲ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਲਕੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨਾਂ / ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਤਰਮੀਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।”

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, ਮਿਤੀ 22 ਮਾਰਚ 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

***1.23 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ(*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, ਮਿਤੀ 22 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿੱਤ ਹੋ ਗਿਆ।)**

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
1.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ	ਨਿਆਂ, ਪ੍ਰਸ਼ੋਨਲ, ਬਿਜਲੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਸਾਇੰਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ।
2.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ	ਗ੍ਰਹਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ, ਪੁੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ।
3.	ਸ਼੍ਰੀ ਚੁਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਮੰਤਰੀ।
4.	ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ	ਜੇਲ੍ਹ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਤਰੀ।
5.	ਸਰਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ, ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ
6.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ	ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਮਾਮਲੇ, ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਮੰਤਰੀ।

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
7.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ	ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂਕਰਨ ਮੰਤਰੀ।
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ	ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ।
9.	ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ	ਸਿੱਖਿਆ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ।
10.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜਿਆਨੀ	ਵਣ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ।
11.	ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ	ਮਾਲ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ, ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਮੰਤਰੀ।
12.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰੀ।
13.	ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ
14.	ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ	ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ
15.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ	ਸਨਅਤਾਂ ਤੇ ਵਣਜ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਰੀ
16.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
1.	ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ	ਸਿੰਚਾਈ
2.	ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ	ਜੰਗਲਾਤ, ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ।
3.	ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨਸ	ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸੈਰ - ਸਪਾਟਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਪਰਾਤੱਤਵ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ।
4.	ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ।
5.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ.ਤੇ ਮਾ.)
6.	ਸਰਦਾਰ ਮਨਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ
7.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼	ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ	ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
9.	ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ	ਸਹਿਕਾਰਤਾ
10.	ਸਰਦਾਰ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੁਲਾਰੀਆ	ਸਿੱਖਿਆ
11.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
12.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬੇਹਾਲੀ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ
13.	ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ
14.	ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ	ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਵਣਜ
15.	ਐਫ. ਨਿਸਾਰਾ ਖਾਤੂਨ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਫਰਜ਼ਾਨਾ ਆਲਮ)	ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਵਿਭਾਗ
16.	ਡਾਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ	ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ
17.	ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਗਰਗ	ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ
18.	ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਠੂ	ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭਲਾਈ
19.	ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ	ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ
20.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ

© 2013

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and typesetting & printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at the Govt. Press, S.A.S. Nagar.

8499/02-2014/Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar

Final Checking

From
Sri Anil Singh

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Friday, the 3rd May, 2013

Vol. V-No. 1

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Page(s)
Obituary References ..	(1)1
Short Adjournment of the House ..	(1)3
Motion Reg. Suspension of certain Rules of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) ..	(1)3
Motion Under Rule 16 ..	(1)5
Official resolution Reg. strongly asking the Central Government to build up international pressure to get the causes of the martyrdom of Sardar Sarabjit Singh investigated by an impartial international Agency and to initiate strong and effective Diplomatic initiatives to ensure the safety of prisoners belonging to India and of Indian origin lodged in the prisons of Pakistan or other countries. ..	(1)5

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh.

Price : Rs. _____

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕ੍ਰਮ ਨੰ:	ਨਾਮ	ਅਹੁਦਾ
1.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ	ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਨਿਆਂ, ਪ੍ਰਸੋਨਲ, ਬਿਜਲੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਸਾਇੰਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ
2.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ	ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਗ੍ਰਹਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ, ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ
3.	ਸ਼੍ਰੀ ਚੂਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਮੰਤਰੀ
4.	ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ	ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਤਰੀ
5.	ਸਰਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ, ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ
6.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ	ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਮਾਮਲੇ, ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰੀ
7.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ	ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ	ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ

(i)

9.	ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ	ਸਿੱਖਿਆ, ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ
10.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਜਿਆਨੀ	ਵਣ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ
11.	ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ	ਮਾਲ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ, ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਉਰਜਾ ਮੰਤਰੀ
12.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰੀ
13.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ
14.	ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੋਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ	ਸਿੱਚਾਈ ਮੰਤਰੀ
15.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ	ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਮੰਤਰੀ
16.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ
-

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਨਾਂ	ਵਿਭਾਗ
1.	ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ	ਸਿੰਚਾਈ
2.	ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ	ਜੰਗਲਾਤ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਅਤੇ ਕਿਰਤ
3.	ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨਸ	ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ
4.	ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਪੁੱਰਾ	ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ
5.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ.)
6.	ਸਰਦਾਰ ਮਨਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ
7.	ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼	ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ
8.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ	ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
9.	ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ	ਸਹਿਕਾਰਤਾ
10.	ਸਰਦਾਰ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੁਲਾਰੀਆ	ਸਿੱਖਿਆ
11.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ	ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
12.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਬੇਹਾਲੀ	ਖੇਤੀਬਾੜੀ
13.	ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ	ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ
14.	ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ	ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ
15.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਫ. ਨਿਸਾਰਾ ਖਾਤੂਨ	ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ
16.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ	ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ
17.	ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਗਰਗ	ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ
18.	ਸ਼੍ਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂ	ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ., ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਭਲਾਈ
19.	ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ	ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ
20.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ

PUNJAB VIDHAN SABHA

Friday, the 3rd May, 2013

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10:00 A.M. Mr. Speaker (Doctor Charnjit Singh Atwal) in the Chair.

OBITUARY REFERENCES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 12 ਜਨਵਰੀ, 1921 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਫਰਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਾਲ 1962 ਤੋਂ 1968 ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਦੋ ਵਾਰ ਸਾਲ 1969 ਅਤੇ 1972 ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਪ ਨੇਤਾ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਡੋਗਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 20 ਅਗਸਤ, 1938 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪਲਾਹਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚਾਰ ਵਾਰ ਦਸੂਹਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਹ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ 1992, 1997 ਅਤੇ 2002 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵੀ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕੀਤੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ ਬੇਗਮ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1947 ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਬਤੌਰ ਗਾਇਕਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗਾਇਕਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ “ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਨ” ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਕੈਦੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 2 ਮਈ, 2013 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ 49 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 28 ਅਗਸਤ, 1990 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੀਮਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਲੜੀਵਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੰਜ ਰਹਿਮ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾਏ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਏ ਮੌਤ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਿਤੀ 26.4.2013 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਕੋਰਟ ਲੱਖਪੱਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ 6 ਕੈਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਉਹ ਕੌਮਾ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜਿਨਾਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡਮੁੱਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਦ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੀਏ। ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ਅਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। I believe him to be martyr of the country. We should say he is the martyr of the country and not of the community.

MOTION REGARDING SUSPENSION OF CERTAIN RULES OF THE RULES (1) 3
OF PROCEDURE AND CONDUCT OF BUSINESS IN THE PUNJAB
VIDHAN SABHA (PUNJAB LEGISLATIVE ASSEMBLY)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੈੱਕ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕਰੀਏ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ।)

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਧੰਨਵਾਦ। ਹੁਣ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਥੱਗਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਨ 10.30 ਵਜੇ ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

*10.07 ਵਜੇ
ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਸਵੇਰ ਦੇ 10.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

*10.30 ਵਜੇ
ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਮੁੜ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।)

MOTION REGARDING SUSPENSION OF CERTAIN RULES
OF THE RULES OF PROCEDURE AND CONDUCT OF
BUSINESS IN THE PUNJAB VIDHAN SABHA
(PUNJAB LEGISLATIVE ASSEMBLY)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ। ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਸੰਕਲਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚਾਲੂ ਸਮਾਗਮ ਜੋ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ

[ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ]

ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੇ ਜਾਣ।”

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਸੰਕਲਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚਾਲੂ ਸਮਾਗਮ ਜੋ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੇ ਜਾਣ।”

ਬਹਿਸ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ?

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ -

“ਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਸੰਕਲਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚਾਲੂ ਸਮਾਗਮ ਜੋ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮਕਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਨ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੇ ਜਾਣ।”

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

OFFICIAL RESOLUTION REG. STRONGLY ASKING THE CENTRAL (1) 5
GOVERNMENT TO BUILD UP INTERNATIONAL PRESSURE TO GET
THE CAUSES OF THE MARTYRDOM OF SARDAR SARABJIT SINGH
INVESTIGATED BY AN IMPARTIAL INTERNATIONAL AGENCY AND
TO INITIATE STRONG AND EFFECTIVE DIPLOMATIC INITIATIVES
TO ENSURE THE SAFETY OF PRISONERS BELONGING TO INDIA
AND OF INDIAN ORIGIN LODGED IN THE PRISONS OF
PAKISTAN OR OTHER COUNTRIES

MOTION UNDER RULE 16

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ। ਮਿੱਤਲ ਸਾਹਿਬ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਿੱਤਲ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ -

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ
ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ -

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ
ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ -

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ
ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

OFFICIAL RESOLUTION REGARDING STRONGLY ASKING THE
CENTRAL GOVERNMENT TO BUILD UP INTERNATIONAL
PRESSURE TO GET THE CAUSES OF THE MARTYRDOM
OF SARDAR SARABJIT SINGH INVESTIGATED BY AN
IMPARTIAL INTERNATIONAL AGENCY AND TO INITIATE
STRONG AND EFFECTIVE DIPLOMATIC INITIATIVES
TO ENSURE THE SAFETY OF PRISONERS BELONGING
TO INDIA AND OF INDIAN ORIGIN LODGED IN THE
PRISONS OF PAKISTAN OR OTHER COUNTRIES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ -

“ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਹੰਗਾਮੀ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਦਰਦਨਾਕ ਕਤਲ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਦਨ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਕਰੇ।”

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ -

“ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਹੰਗਾਮੀ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਦਰਦਨਾਕ ਕਤਲ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਦਨ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਕਰੇ।”

ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਬਹਿਸ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ : ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਿੰਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਨੈਨੀਮਸਲੀ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਓ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕਿੰਡ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯੂਨੈਨੀਮਸਲੀ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਵੋ।

OFFICIAL RESOLUTION REG. STRONGLY ASKING THE CENTRAL (1)7
GOVERNMENT TO BUILD UP INTERNATIONAL PRESSURE TO GET
THE CAUSES OF THE MARTYRDOM OF SARDAR SARABJIT SINGH
INVESTIGATED BY AN IMPARTIAL INTERNATIONAL AGENCY AND
TO INITIATE STRONG AND EFFECTIVE DIPLOMATIC INITIATIVES
TO ENSURE THE SAFETY OF PRISONERS BELONGING TO INDIA
AND OF INDIAN ORIGIN LODGED IN THE PRISONS OF
PAKISTAN OR OTHER COUNTRIES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚਲੋ ਠੀਕ ਹੈ, ਹੋ ਗਿਆ ਸੈਕਿੰਡ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ : ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੇਂਜ ਕਰਵਾ ਦਿਉ ਜੀ “ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ”।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੀ, ਉਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰੋ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ -

“ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਹੰਗਾਮੀ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਦਰਦਨਾਕ ਕਤਲ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਦਨ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਸਦਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਕਰੇ।”

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥੱਗਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

*10.37 ਵਜੇ
ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਦਨ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥੱਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

ORIGINAL MANUSCRIPT FROM THE NATIONAL ARCHIVES OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB, INDIA. THE MANUSCRIPT IS A COPY OF THE ORIGINAL MANUSCRIPT INVESTIGATED BY AN INDEPENDENT EXPERT AND IS BEING MADE AVAILABLE TO THE PUBLIC TO ENSURE THE SAFETY OF THE ORIGINAL MANUSCRIPT AND OF THE NATIONAL ARCHIVES OF PUNJAB, INDIA.

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕੌਣ ਨਿਰਾਸ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

B-19186

© 2013

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ
ਕੰਟਰੋਲਰ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਟਾਈਪਸੈਟ ਕਰਵਾਕੇ ਛਾਪੀ
ਗਈ।